

ЖИВОТЪТ И СЛУЖЕНИЕТО НА ИСУС

Целта на Shepherds Global Classroom е да екипира тялото Христово като предоставя обучителна програма за изграждане на християнски водачи по целия свят. Стремим се да подпомогнем местните обучителни програми чрез програма от 20 курса, която предоставяме на духовните обучители във всяка страна по света.

Този курс може да бъде изтеглен безплатно на <https://www.shepherdsglobal.org/courses>

Водещ автор: д-р Рандъл Д. Макелуейн

Copyright © 2023 Shepherds Global Classroom
Трето издание

Всички права запазени.

Авторските права върху материали собственост на трети лица принадлежат на тези лица и споделянето им се регулира според различни разрешителни режими.

Освен ако не е указано друго, всички цитати от библейските текстове са от Проект „Живо слово“- съвместна разработка на Фондация „Библейска лига“ и „Мисия Възможност“, Ревизирано издание, 2001 г. Copyright © върху ревизираното издание – Фондация „Библейска лига“.

Бележка относно разрешението за употреба:

Този курс може да се копира и разпространява свободно в печатен и дигитален формат при следните условия: (1) съдържанието на курса не трябва да бъде променяно по никакъв начин; (2) копия от курса не могат да се продават с печалба; (3) образователните институции могат свободно да използват/копират този курс, дори ако образованието, което предоставят, се заплаща и (4) <http://www.shepherdsglobal.org/copyright> курсът не може да бъде превеждан без разрешението и надзора на Shepherds Global Classroom.

Съдържание

Преглед на курса.....	5
Карта на Израел.....	6
(1) Подготовка за служение	7
(2) Да се молим като Исус.....	23
(3) Да водим като Исус	39
(4) Да поучаваме като Исус.....	57
(5) Да проповядваме като Исус.....	75
(6) Исус и Божието царство.....	89
(7) Да обичаме като Исус.....	109
(8) Кръстът и възкресението	127
(9) Да оставим наследство	149
Благовестието на Царството (Проповед)	163
Препоръчителна литература	173
Отчет за изпълнени задания	175

Преглед на курса

В този курс животът и служението на Исус биват изучавани като модел за живот и служение днес. Курсът не изследва изчерпателно Евангелията, а разглежда определени аспекти от служението на Исус с цел извличане на поуки, които са полезни за служението в наши дни. Ако желаете да направите цялостно изследване на живота на Христос, вижте книгите, изброени в раздела Препоръчителна литература в края на книгата.

Ако изучавате курса в група, можете да се редувате при четенето на материала. Редовно трябва да отделяте време за дискусия в курса. Като водач на курса вие трябва да насочвате дискусията, така че тя да не се отклонява от изучавания материал. Полезно е за всяка дискусия да се определи времева рамка.

Въпросите за дискусия и дейностите в клас са обозначени със символа ►. Когато стигнете до такъв символ, задайте въпросите, които следват и дайте възможност на студентите да дискутират отговорите. Моля, отделете време за смислена дискусия. Ако не го направите, студентите може да не успеят да направят връзка между изучаването на служението на Исус и служението в наши дни.

Курсът цитира много пасажи от **Словото** както в основния текст, така и в бележките по линия. Пасажите, които трябва да бъдат прочетени на глас по време на лекциите, също са обозначени със символа ►. Студентите трябва да прочетат по-дългите пасажии преди лекциите. По-кратките пасажии се четат по време на лекциите.

Разделите, озаглавени „На фокус“ се фокусират върху специални теми, свързани с дискусията в урока.

Всеки урок ще включва едно или две **задания**. Ако студентите искат **да получат сертификат от Shepherds Global Classroom**, те трябва да посещават лекциите и да изпълняват заданията. В края на курса е поместен формуляр за отбелязване на изпълнените задания.

Една от целите на този курс е да подготви студентите за ролята на учители. Водачът на курса трябва им дава възможност да развиват уменията си да преподават, като, например, им поставя за задача да преподадат кратка част от урока.

Карта на Израел

¹(1) Тир

(2) Цезарея Филипова

(3) Галилея (област)

(4) Кана

(5) Капернаум

(6) Назарет

(7) Декапол (област)

(8) Самария (област)

(9) Река Йордан

(10) Емаус

(11) Йерусалим

(12) Витлеем

(13) Крайбрежна равнина

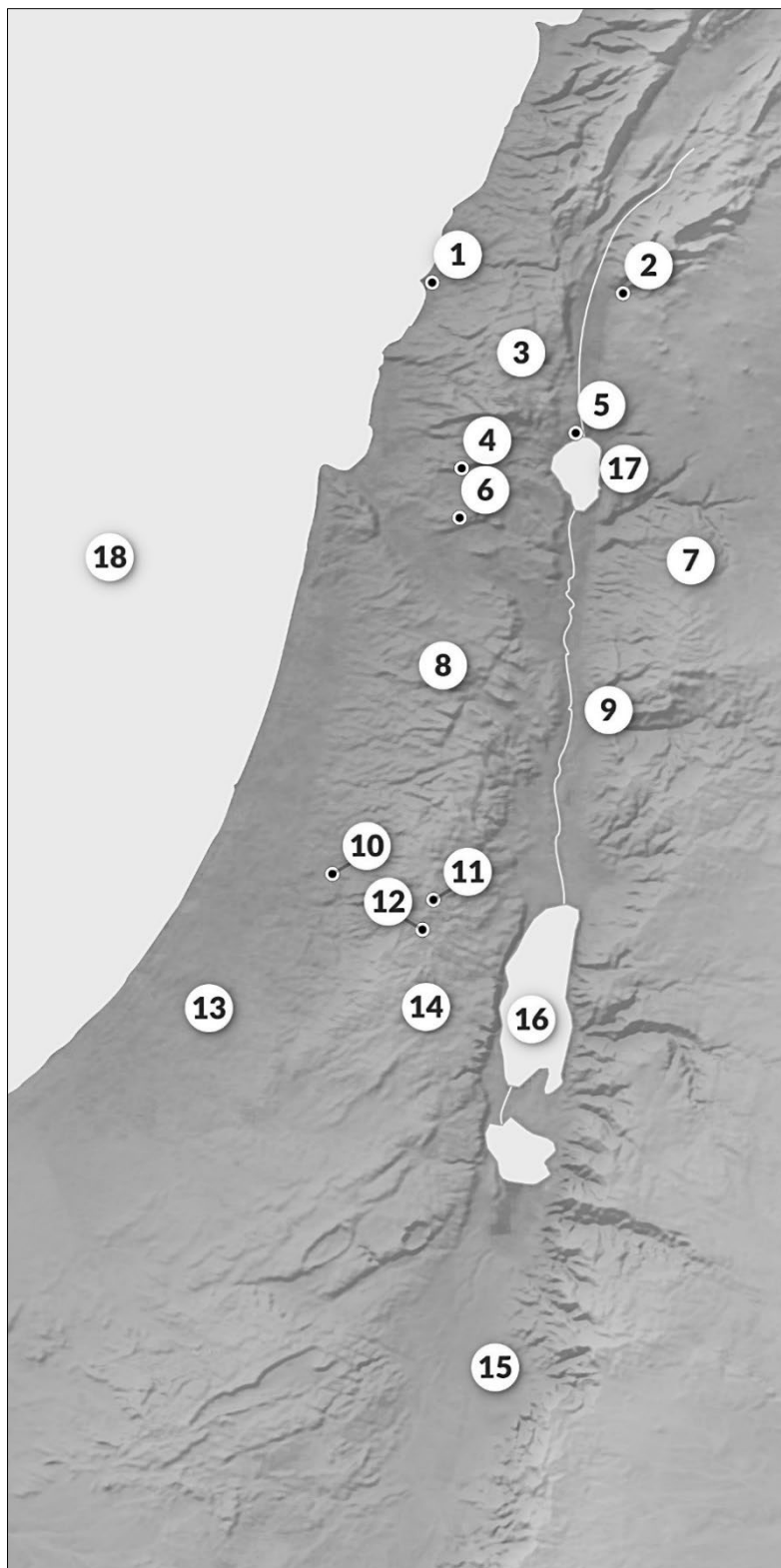
(14) Централни възвишения

(15) Юдейска пустиня

(16) Мъртво море

(17) Галилейското езеро

(18) Средиземно море

¹ “Картата на Израел” е създадена от SGC с данни със свободен достъп от NED, SRTM, NASA, и Bible Geocoding (CC BY 4.0), налични на <https://www.flickr.com/photos/sgc-library/52344178339>, public domain (CC0).

Урок 1

Подготовка за служение

Цели на урока

В края на този урок студентите трябва:

- (1) да са съгласни, че Исус е нашият модел за служение.
- (2) да оценяват Божия суверенитет в подготовката на онези, които Той призовава .
- (3) да приемат Божия призив за ролята, която Той е избрал за тях.
- (4) да следват стъпките на Исус за победа над изкушенията.

Подготовка за урока

Прочетете Матей 1-4, Лука 1-3 и Йоан 1.

Принцип за служение

Бог подготвя онези, които призовава, за служението, за което ги призовава.

Въведение

В този курс ще изучаваме Исус като модел за нашето служение днес. Исус каза: „Защото ви дадох пример да правите и вие, както Аз направих на вас“ (Йоан 13:15). Земният живот на Исус беше модел за подражание за Неговите последователи.

Павел е разбирал този принцип. Когато чува за конфликта между християните във Филипи, той им посочва примера на Исус. „Имайте в себе си същия дух, който е имал и Исус Христос“ (Филипийци 2:5). Павел е знаел, че ако тези вярващи следват примера на Исус, смиреността им ще разреши конфликта в църквата.

В едно свое пътуване до Африка еврейският журналист Давид Плотц бил блокиран на летището в Малави. Там срещнал един африкански пастор, който го завел в къщата си, хранил го два дни и му свидетелствал за Исус Месията. По-късно Давид Плотц написал следното: „Не вярвам нищо от това, което този човек вярва, но съм изумен от силата на убеждението му. Според него Христос действа чрез него и поради тази причина той прие непознат в дома си, даде му подслон, храна и дрехи.“ Този африкански пастор е разбирал, че ние сме призвани да следваме Исусовия пример.

Този курс не изучава в детайли живота на Исус, а се фокусира върху определени аспекти от него, които ни дават модел за служение днес. Ще се научим да изградим нашето служение по примера на Исус.

В първия урок ще видим подготовката на Исус за служение. Това илюстрира принципа, че Бог подготвя всеки, когото призове, за служението, за което го призовава.

Бог подготви семейството, в което щеше да се роди Неговият слуга

► Помислете за семейството, в което сте израснали и ранните години от живота ви. Как Бог ги е използвал, за да ви подготви за служение?

Родословията в Евангелията показват, че Бог суверенно подготвя пътя за Своя слуга векове преди рождението на Исус. Бог подготвя пътя за идването на Исус много преди Неговото раждане.

Родословията отговарят на въпроса „Кой беше Исус?“ и показват важността на Авраам и Давид. Авраам е важна част от родословието на Исус, защото Бог му даде обещание „чрез тебе ще се благославят всички земни племена“ (Битие 12:3). Това обещание се изпълни чрез Исус от Назарет.

Давид е важна част от родословието, защото Бог обеща, че неговият престол ще бъде утвърден завинаги (2Царе 7:16). Когато се роди Исус, бяха минали повече от 500 години откакто цар от Давидовия род беше седял на престола. Матей и Лука ни показват, че Исус е изпълнението на обещанието, дадено на Давид.

Исус беше Давидовият Син (Матей 1:1-17)

В гръцкия нов завет първите две думи в евангелието от Матей биха напомнили на първите му читатели за книгата Битие (Битие 2:4, Битие 5:1). Както Битие изявява Божия суверенитет над творението, така евангелието от Матей изявява Божия суверенитет над историята. Родословието в евангелието от Матей показва, че цялата история на Израел води до раждането на Месията.

Родословието в евангелието от Матей съдържа три групи от по 14 имена. Това е бил обичаен юдейски способ за запомняне. Симетричните групи помагали на учащите се да запомнят дълги списъци с имена. Читателите на Матей са знаели, че този списък не съдържа абсолютно всеки човек между Авраам и Йосиф. Повтарящата се фраза „...роди“ може да се отнася за всеки един в родословието. Юдейските родословия често са пропускали някои поколения. Матей се фокусира върху важните членове на родословието и пропуска другите имена.

Поради това, че Матей пропуска няколко поколения, имената, които включва представляват особен интерес. Те са подбрани с цел. Например, Матей изброява четири жени, което е било необичайно за юдейските родословия. Изброените жени не притежават качествата, които бихме очаквали. Раав и Рут са били чужденки, а Тамар, Раав и Витсавее са били сексуално компрометирани.

Някои от мъжете в списъка също са имали позорно поведение. Юда постъпва безсрамно с Тамар. Родът на Ехония беше отхвърлен като участник в родословието на престола на Израел (Матей 1:12, Йеремия 22:30). Трябва да се отбележи, че Матей не описва Давид с неговите големи постижения, а като баща на Соломон, който е роден от Уриевата жена.

Тези имена свързват Исус с греховната човешка природа. Бог въведе Сина си в този свят не по линията на безупречни предци, а като потомък на обикновени грешници. Юдейските водачи се присмиваха на съмнителния произход на Исус и го отхвърлиха като недостоеен (Йоан 8:41, 48). Матей показва, че Бог може да използва потомък на грешници, за да изпълни Своите велики цели.

► В съвременната култура кои елементи от средата, от която произхожда даден човек, могат да ни накарат да мислим, че той няма потенциал?

Често се случва хората, които Бог призовава като Свои служители, да идват от неочаквани места. Произходът на някого не го прави негоден за служение. Нещата, свързани с нечий произход, които ни карат да го смятаме за аутсайдер, може изобщо да не са важни за Бог.

Исус беше син на Адам (Лука 3:23-38)

Матей проследява родословието на „юдейския Цар“ до Авраам. Лука проследява родословието на Исус до Адам, което е в съответствие с фокуса на Лука върху Исус като „Човешкия Син.“ Родословието, представено от Лука, подчертава човешкото естество на Исус. Лука поставя родословието точно преди историята за изкушенията, пред които Исус се изправя. Това напомня на читателите, че Исус, Който е вторият Адам, успя там, където първият Адам се провали.

На фокус: Родословиата в евангелията от Матей и Лука

В първа глава на евангелието от Матей и трета глава на евангелието от Лука откриваме различия в родословието на Исус. Матей се движи от Авраам през цар Соломон до Йосиф. Лука проследява произхода на Исус от Йосиф назад през Натан (също син на Давид) до Адам.

Родословиата се припокриват в частта между Авраам и Давид, но следват различни линии между Давид и Йосиф. Едно от обясненията за това е, че Матей записва родословието на Йосиф, а Лука – това на Мария.²

Родословието в евангелието от Матей проследява царското потекло на Исус през Соломон. Това кореспондира с темата в това евангелие за Исус като Цар. Това е законното потекло на Исус, което трябва да дойде през Йосиф.

Родословието на Мария е „физическото“ потекло на Исус през сина на Давид Натан. То кореспондира с темата в евангелието от Лука за Исус като „Човешкия Син“. Ето защо Лука проследява физическото потекло на Исус през Мария. Въпреки това родословието започва с фразата „син на Йосиф“, защото еврейските родословия използват мъжките имена, дори когато описват потеклото по женска линия.

² За други възможни обяснения посетете <http://www.gotquestions.org/Jesus-genealogy.html>, accessed March 22, 2021.

Родословието на Мария осигурява кръвната връзка с Давид, а родословието на Йосиф – правата върху царския престол чрез Соломон.

Бог подготви семейството, в което щеше да се роди Неговият слуга (продължение)

Исус беше Божият Син (Йоан 1:1-18)

Евангелието от Йоан започва с божествено родословие – Исус беше Син на Бога. „Животът на Исус не започва... в момента на Неговото раждане. Той идва на този свят като един, който е съществувал отпреди, за да изпълни конкретна мисия.“³

В Стария Завет народът на Израел виждаше Божието присъствие като облак над скинията. Сега Бог дойде да живее сред нас в образа на Исус Христос (Йоан 1:14). Божията слава се изяви в човешки образ.

Словото е вечно: “В началото бе Словото; и Словото беше у Бога; и Словото бе Бог” (Йоан 1:1). Отец и Синът живеят във вечно общение.⁴ Защо Исус дойде в нашия свят? За да разкрие Отца. Никой не е видял Отца, но Исус ни го изяви (Йоан 1:18). Когато гледаме Исус, гледаме Отца (Йоан 14:9).

Днес много хора описват Исус като любящ приятел, а Отец като строг съдия. Първа глава на евангелието от Йоан обаче показва, че характерът на Исус е абсолютно същият като характера на Отца. Когато гледаме Исус, гледаме Отца.

Бог подготви Своя Слуга чрез чудодейно раждане

Исус е роден във Витлеем Юдейски около 5г. пр. Хр.⁵ Йосиф отива във Витлеем заради преброяването, назначено от Рим, чиято цел е била да се поддържат списъци с данъкоплатците в провинциите, намиращи се под римско управление.

Обичайната римска практика била хората да се регистрират в града, където работят и живеят. За да запази мира сред бунтовното юдейско население, Рим позволил на юдейската провинция да спазва юдейската традиция, според която хората се записвали в града, от който произлизал техният род. Така, Йосиф и Мария пропътували 100 километра от Назарет до Витлеем. Йосиф взел със себе си и Мария, въпреки че само мъжът, който бил глава на семейството, бил длъжен да се регистрира. Вероятно Йосиф не е искал да остави Мария в малкия Назарет, където съседите са щели да шушукат.

Бог работи чрез събитията в света, за да постигне Своята цел. Бог суверенно подбужда един император езичник да „избере“ да проведе преброяване сред юдеите по техния

³ J. Dwight Pentecost, *The Words and Works of Jesus Christ*. (Grand Rapids: Zondervan, 1981), 28

⁴ Йоан 1:3 опровергава твърдението на Свидетелите на Йехова, че Исус е създаден. Исус присъства на сътворението. “Всичко чрез Него стана; и без Него не стана нищо от това, което е станало.”

⁵ Григорианският календар започва да се използва през 1582г. Този календар не е напълно точен. Ирод Велики умира около 4 г. пр. Хр. Въз основа на тази датировка, рождението на Исус може да бъде датирано около 5-6 г. пр. Хр.

начин и така да изпълни Божиата цел. "Сърцето на царя е в ръката на Господа; Той го насочва накъдето иска – като водни бразди" (Притчи 21:1). Това трябва да дава увереност на нас, работниците в Божието царство, че Бог постига целите Си, дори когато изглежда, че злите хора надделяват.

Това преброяване е само един от многото примери за това как Бог подготвя света за рождението на Исус. Бог използва културата на гръцката империя, правната система на римската империя и религиозните принципи на юдаизма, за да подготви нашия свят за Месията. За да проучите всичко това, моля вижте Урок 1 от курса на SGC *Изучаване на Новия Завет*.⁶

Посещението на овчарите (Лука 2:8-20)

Първите хора, които научават за раждането на Исус са няколко овчари в полето извън Витлеем. Това е удивително, тъй като повечето юдеи от първи век са отбягвали овчарите. Социалният им статус е бил толкова нисък, че дори юдейските съдилища по онова време не са ги приемали като свидетели. Като извежда на преден план овчарите, Лука внушава: „Ако овчарите са добре дошли, то **всеки** е добре дошъл в Божието царство!“ Ангелът каза на овчарите: „Благовествам ви голяма радост, която ще бъде за **всичките люде**“ (Лука 2:10).

Благата вест не е предназначена за определена нация (Израел) или социална прослойка. Благата вест е за всички хора. Тази тема присъства в цялото евангелие от Лука. Той обръща специално внимание на служението на Исус към жените, самаряните и отхвърлените като Закхей например.

Посещението на мъдреците (Матей 2:1-12)

Евангелието от Матей е написано за читатели юдеи. Докато Лука се фокусира върху посланието на Исус към всички хора, Матей обръща внимание първо на Исусовото послание за небесното царство. Вместо посещението на овчарите Матей разказва за посещението на мъдреците. То се случва след като семейството на Исус се е преместило в постоянен дом, вероятно няколко месеца след раждането (Матей 2:11). Това се предполага заради заповедта на Ирод да бъдат убити всички деца на възраст под две години.

Мъдреците били звездобройци, които следели за необичайни явления. В момент, когато е било опасно да се пътува, те изминават дълъг път, за да проучат странното знамение в небето.

Мъдреците първо идват в Йерусалим, където логично очакват да открият юдейския цар. Когато новината за евентуален съперник стига до Ирод, той, заедно с целия град, са

⁶ Достъпен на <https://www.shepherdsglobal.org/>

смутени (Матей 2:3). Думите „цял Йерусалим“ загатват за бъдещото отхвърляне на Исус от религиозните водачи в Йерусалим.

Посещението на мъдреците е първата среща на Месията с езичници. За разлика от жителите на Йерусалим, които са смутени от знаменieto, мъдреците откликват с вяра. Исус дойде като Цар на всички народи, а не само като Цар на юдеите.

В евангелието от Матей не се споменава броят на мъдреците, които отиват да се поклонят на Исус. Традицията за трима мъдреци се основава на трите дара, които са описани в Матей 2:11. Всеки дар представя даден аспект от служението на Исус.

- Златото е дар за царете. Исус обаче ще царува не от престола, а от кръста.
- Ливанът е дар за свещениците. При жертвоприношения той се е използвал като аромат. Исус дойде като свещеника, който даде възможност на всеки човек да има достъп до Божието присъствие.
- Смирната се е използвала при балсамирането на мъртвите. Исус се роди, за да умре за цялото човечество.

Бог защити Своя Слуга

Преди раждането на Исус ангел се явява в съня на Йосиф и му разкрива Божия план. След посещението на мъдреците ангел предупреждава Йосиф да избяга в Египет, където семейството остава до смъртта на Ирод (около 4г. пр. Хр.).

Ирод бил умел управник в много отношения. Той уважавал юдейския народ и дори спазвал юдейските наредби относно храната. Той започнал обновяването на храма, което тече по времето, когато Исус е живял. По време на глада през 25г. пр. Хр. Ирод купува храна за бедстващите юдеи със собствени средства.

Ирод обаче страдал от безумна параноя. Той убил една от съпругите си, Мариам, и нейната майка, защото ги заподозрял, че заговорничат срещу него. Освен това убил трима от синовете си, когато станали на възраст, в която можело да бъдат заплаха. За параноя от този мащаб избиването на младенците във Витлеем не е изненада. Убиването на няколко десетки бебета, за да защити позицията си, би било незначително неудобство.

Ирод останал така жесток до смъртта си. В последните си дни той заповядал да арестуват първенците на Йерусалим и да ги екзекутират, когато умре, защото вярвал, че така денят на смъртта му със сигурност щял да бъде ден на траур (Вместо това вдовицата му освободила затворниците и това станало причина цяла Палестина да празнува на този ден.)

След смъртта на Ирод владенията му се разпределят между трима сина. Антипа получава Галилея и Перейя; Филип – североизточната част на Палестина, Архелай – Юдея, Идумея и Самария. Според древните историци Архелай наследил всички

слабости на баща си и нито едно от добрите му качества. Юдеите го мразели и се оплакали на императора, поради което Архелай бил отстранен от власт през бг. сл. Хр. След това Юдея била управлявана от римски управители като Пилат Понтийски..

След смъртта на Ирод ангел се явява в съня на Йосиф и му казва да се върне в Израел. Йосиф отива в Назарет, а не във Витлеем, защото Архелай бил толкова опасен, колкото и Ирод Велики.

► Когато бил малко дете, Джон Уесли бил спасен като по чудо от горяща къща. Той вярвал, че Бог го е опазил със специална цел. Уесли наричал себе си „главня, изтръгната из огъня“ (Захария 3:2). Поканете студенти от групата да споделят истории как Бог ги е опазил за служение – посредством чудо или чрез Божието провидение.

На фокус: Матей 2:23

От четирите евангелия евангелието от Матей най-изразено показва, че Исус изпълнява старозаветните пророчества. Тъй като пише за читатели юдеи, Матей разкрива, че Исус е обещаният Месия:

- Непорочното зачатие на Исус (Матей 1:22-23) изпълнява Исаия 7:14.
- Раждането на Исус във Витлеем (Матей 2:5-6) изпълнява Михей 5:2.
- Бягството в Египет (Матей 2:14-15) изпълнява Осия 11:1.
- Избиването на младенците във Витлеем (Матей 2:16-18) изпълнява Еремия 31:15.
- Влизането Йерусалим (Матей 21:1-5) изпълнява Захария 9:9.

Едно от трудните за обяснение изпълнени пророчества се намира в Матей 2:23. Матей пише „и дойде, та се засели в един град, наречен Назарет; за да се сбъдне казаното от пророците, че ще се нарече Назарей.“

Трудността се състои в това, че в Стария Завет няма записано пророчество, което да говори, че Месията ще бъде наречен Назарей. Зад този стих биха могли да стоят две идеи:

1. По времето на Исус Назарет не е бил важно селище (Йоан 1:46). Юдейският народ е очаквал техният Месия да дойде от Юдея, а не от търговския район на Галилея (Йоан 7:41, 52). Фактът, че Исус идва от презрено място като Назарет изпълнява пророчества като Исаия 49:7 и Исаия 53:3.
2. Исаия 11:1 пророкува, че Месията ще бъде „стъбло“. Еврейската дума за стъбло (*netzer*) е много близка по звучене до думата „Назарет“. Четейки евангелието, юдеите са щели да разпознаят тази игра на думи.

Бог подготви пътя на Своя Слуга чрез предвестник

Йоан Кръстител е братовчед на Исус. Неговата история започва, когато баща му, Захария, кади в храма от името на народа. Това е било едно от най-почитаните задължения на свещениците (Лука 1:9).

Докато Захария свещенодейства, ангел се появява отдясно на кадилния олтар. Според юдейската традиция това е мястото, където Бог стои по време на принасянето на жертвата. Архангел Гавриил съобщава на Захария, че молитвите му да има син са чути.

Захария се усъмнява в думите на ангела, защото Елисавета е преминала детеродна възраст. Поради неверието си той остава нем до раждането на Йоан. Като свещеник и човек, който е изучавал Писанията, Захария е знаел историите на Ана и Рахил и е трябвало да повярва, че Бог може да извърши чудо и да отвори утробата на Елисавета.

Тридесет години по-късно Йоан започва своето служение. Той не служи като свещеник в Йерусалим, а като пророк в юдейската пустиня. Йоан е изпратен като предвестник на Месията. Когато Йоан проповядва, хората питат „Йоан ли е обещаният Месия?“ В отговор той им казва „иде Онзи, Който е по-силен от мене, на Когото не съм достоен да развържа ремъка на обувката“ (Лука 3:16). Едно от най-низшите задължения на робите е било да се грижат за обувките на господарите си, но Йоан казва „Този, който идва е толкова по-велик от мен, че не съм достоен да извърша дори това низше задължение.“ Йоан дава пример за смирено служене.

В цялото Писание Бог използва хора, за да приготвят пътя за някого. Вижте примера на Варнава и Павел. Когато Савел преследвал християните, Варнава вече е бил уважаван водач в църквата. Варнава се доверява на Павел, въпреки че малко християни са щели да се доверят на този гонител на църквата.

Когато започват първото мисионерско пътуване книгата Деяния на апостолите говори за двамата като за „Варнава и Савел“ (Деяния 13:2). Скоро след това те стават познати като „Павел и Варнава“ (Деяния 13:43 и нататък). Отначало водещият е бил Варнава, но оставя водачеството на Павел.

Понякога вашата роля може да бъде подобна на ролята на Йоан Кръстител или Варнава – да подготвите пътя за някой друг. Където и да избере да ви използва Бог, дайте най-доброто от себе си. Не отхвърляйте поддържащата роля, ако Бог ви даде такова служение. Можете да имате доверие на Бог, че Той ще ви употреби по най-ефективния начин.

Виждаме смирението на Йоан Кръстител, когато той посочва Исус на своите ученици (Йоан 1:35-37). Целта на юдейските учители е била да печелят ученици, които ще ги следват и уважават. Йоан Кръстител обаче посочва на учениците си един по-велик учител. Йоан разбира, че целта му е да сочи към един, който е по-велик от него. Кръстителят наблюдава как учениците му го оставят и тръгват след Исус. Стремешът на Йоан е Божието царство, а не собствената му слава. Като християнски водачи никога

не трябва да забравяме, че нашата цел е да водим хората към Исус, а не да постигаме лични успехи.

На фокус: Какво означава да се покаем?

► Прочетете Матей 3:1-6.

Йоан проповядва послание на покаяние. Днес има хора, които твърдят, че да се покаеш означава само да промениш мнението си. При много християни не се забелязват кой знае какви признаци за променен живот.

Думата „покайвам се“ означава много повече от интелектуално решение. Новозаветните автори използват тази дума в същия смисъл, в който са я използвали старозаветните пророци. Тя е означавала пълна промяна на живота. В Новия Завет да се покаеш означава:

- Да промениш своите мисли и вярвания **и**
- Да промениш своите действия и начин на живот.

Преди няколко години в Америка имаше един поп певец, който беше известен с разгулния си живот. Той каза: „Станах християнин и бях изпълнен с Духа. Продължавам да живея както преди, но сега съм християнин и ако умра, ще отида в Рая.“ Показното покаяние на този човек не е довело до някаква промяна в начина му на живот. Това не е истинско покаяние.

Йоан проповядва, че покаянието променя начина, по който живеем. Той иска тези, които ще се кръстят, да се държат като истински покаяли се хора (Лука 3:8). Кръщението не трябва да се превръща в празен ритуал – „Вярвам, затова кръсти ме сега.“ Кръщението трябва да бъде свидетелство за истинско покаяние и променен живот.

Бог подготви Своя Слуга чрез изпитания

Победата на Исус над изкушенията е модел за това какво да правим ние, когато сме изправени пред изкушение. „Тогава Исус беше отведен от Духа в пустинята, за да бъде изкушаван от дявола“ (Матей 4:1). Изкушението дойде точно преди Исус да започне Своето публично служение. Преди да проповядва на другите, Той показва пълно покорство на волята на Отца.

Матей поставя историята за изкушенията непосредствено след разказа за кръщението на Исус. Най-големите ни изкушения често идват след духовна победа. Веднага след победата на Илия на планината Кармил, той бива изкушен да изпадне в отчаяние и съмнение, докато бяга за да спаси живота си (3Царе 18-19).

Лука разказва историята за изкушенията след като е проследил родословието на Исус до Адам. Евангелистът показва, че Исус, Човешкият Син, победи там, където Адам се

провали (Лука 3:38). Исус стана напълно човек и остави пример как обикновените християни могат да постигнат победа над греха.

Изкушенията

Изкушението да превърне камъните в хляб

Сатана изкушаваше Христос да използва божествената си сила, за да превърне камъните в хляб и по този начин да я употреби в своя полза вместо да се довери на Отца. Исус предаде на Отца правото Си да се нахрани.

Първият Адам не се покори на Бога, когато беше изкушен да яде храна, която му беше забранена. Вторият Адам остана верен.

„Ръкопляскаме на онези, които казват: „Ще докажа силата си като се боря за правата си.“ Съвършеният Човек, обаче, показва, че истинската сила се крие в пълното предаване на човешката воля на волята на Бога.“

- Адаптирано от Дж. Кембъл Морган

Изкушението да скочи от крилото на храма

Сатана изкушаваше Исус да скочи от крилото на храма (издигащо се на 91м над долината Кедрон). Народът би бил изумен, а от Отец се очаквало да изпълни обещанието Си за защита.

Сатана цитира обещанието от Псалом 91:11-12, за да изкуши Исус да изпита обещанията на Своя Отец. С подобен изпит Исус би превърнал Отец в Свой слуга – подвластен на Неговите изисквания и очаквания.

Исус отказа да приложи обещанието от Псалом 91 в ситуация, за която то не важи. Той отговори на Сатана с Второзаконие 6:16 „Да не изпитваш Господа, твоя Бог.“ Като Божии деца не можем да изискваме от Бог да използва Своята сила за наши цели.

На фокус: Истинска вяра

Някои християни казват „Всяко обещание в Библията е за мен.“ Въпреки че всяко обещание в Писанията е вярно, винаги трябва да си задаваме въпроса „Това обещание валидно ли е за тази ситуация?“ Исус знаеше, че обещанието в Псалом 91 не беше Божията воля за ситуацията, в която се намираше в пустинята. Как можем да бъдем сигурни, че изискваме Божиите обещания с истинска вяра, а не в опит да контролираме Божията сила?

(1) Трябва да познаваме Божието Слово.

Колкото по-добре познаваме контекста на едно библейско обещание и условията, свързани с него, толкова по-добре ще можем да преценим дали то е приложимо за нашата ситуация.

Някои обещания са дадени на конкретни хора при конкретни обстоятелства. В Стария Завет Бог обещава материални благословения на Израел, ако спазва завета. Земята им

ще ражда много плод, житниците им ще бъдат пълни и ще жънат победи на бойното поле. Обещанията в Новия Завет по-често се отнасят за духовни благословения. Някои може би ще се разочароват от това, но трябва да се радваме. Материалното благоденствие има само временна стойност, докато духовното благоденствие е с вечна стойност. Вярата се доверява на Бога да изпълни Своите обещания по Неговия начин, а не се опитва да Го накара да изпълни нашите желания.

(2) Трябва да правим разлика между конкретни и общи обещания.

Когато четем някое общо обещание, трябва да се запитаме дали Бог го дава за нашата конкретна ситуация. Някои обещания са общи, но не са универсални.

Псалом 103:3 хвали Бога, „Който изцелява всичките ти болести.“ Има вярващи, които възприемат тези думи като универсално обещание, че Бог ще изцели всеки християнин от всичките му болести. Обаче в Писанията виждаме, че не всяка физическа болест бива изцелена. Павел се моли за изцеление и Бог му казва „Не“ (2Коринтяни 12:7). Понякога Бог избира да изцели децата си от болестите, понякога избира да им даде благодат да понесат болката.

Нашият отклик трябва да бъде като на тримата млади юдеи. Когато цар Навуходоносор ги заплашва да ги хвърли в огнената пещ, те отговарят: „Нашият Бог, Комуто ние служим, може да ни спаси от пламтящата огнена пещ, и от твоите ръце царю, ще ни избави; **ако ли не**, пак да знаеш, царю, че на боговете ти няма да служим и на златния образ, който си поставил, няма да се кланяме“ (Даниил 3:17-18). Те знаят, че Бог е способен да ги избави, но ако Той избере друг път, те са се посветили да Му служат вярно.

Бог може да избави децата Си от физическо страдание, но не винаги избира да го направи. Докато чакате Бог да ви потвърди, че дадено библийско обещание е лично за вас, оставете на Него да реши как да постъпи. Апостол Йоан даде следното обещание: „И увереността, която имаме спрямо Него, е това, че ако искаме нещо по Неговата воля, Той ни слуша; и ако знаем, че ни слуша за каквото и да Му поискаме, знаем, че получаваме това, което сме искали от Него“ (1Йоан 5:14-15).

Не трябва да си мислим, че всяко обещание в Библията се отнася за нашата конкретна ситуация. Вярата казва: „Ще искам съобразно Неговата воля.“ Не трябва да превръщаме всяко обещание в лично такова. Вместо това трябва да се запитаме дали обещанието е предназначено за нашата ситуация.

(3) Трябва да се молим в името на Исус.

Исус обеща: „И каквото и да поискате в Мое име, ще го сторя, за да се прослави Отец в Сина“ (Йоан 14:13). Да се молите в Исусовото име означава, че молитвата ви е в съответствие с приоритетите, волята и характера на Исус. Исус се молеше за нещата, които ще прославят Бога и ние трябва да правим същото. Ако вярата ни е истинска, ще търсим Божията слава, а не собствената си воля.

Да се молим Отец да бъде прославен означава да се предадем на Божията крайна цел за нашия живот. Бог обещава на Израел: „Защото Аз зная мислите, които мисля за вас, - казва Господ, - мисли за мир, а не за зло, за да ви дам бъдеще и надежда“ (Еремия 29:11). Трябва да помним, че Израел получава това обещание на прага на 70-годишното робство във Вавилон. Дори това робство щеше спомогне за доброто на Божия народ. В своето утеснение те щяха извикат към Него и Той щеше ги чуе.

Важи ли това обещание за нас днес? Да! Характерът на Бога не се е променил и Той дава добро на децата Си. Случват се и лоши неща, но можем уверено да се молим в името на Исус, защото знаем, че Бог изработва Своята цел чрез всичко, което се случва в нашия живот.

Бог подготви Своя Слуга чрез изпитания (продължение)

Искушенията (продължение)

Предложението Исус да получи всички царства на света

Последното изкушение на Сатана предложи **компромис** – начин Исус да се възцари без кръста. Ако Исус се беше поклонил на Сатана, би могъл да избегне агонията на кръста. Отговорът на Исус беше Второзаконие 6:13: „На Господа, твоя Бог, да се покланяш и само на Него да служиш“ (Матей 4:10).

Победата на Исус над изкушенията

За да извлечем полза от примера на Исус по отношение на изкушението, трябва да помним, че Той беше напълно човек. Той беше изкушен „във всичко... като нас, без да се открие у Него грях“ (Евреи 4:15).

► Прочетете 1Коринтяни 10:13 и Евреи 4:15. Какво ни учат за изкушенията?

В 1Йоан 2:16 апостолът говори, че изкушението може да дойде от страстта на плътта, пожеланието на очите и тщеславието на живота. Исус беше изкушен във всяка от тези области.

- Сатана изкуши плътта, когато Исус огладня.
- Сатана изкуши очите като показва на Исус всички царства на света.
- Сатана засегна и областта с тщеславието на живота като изкуши Исус да впечатли тълпата като скочи от крилото на храма.

Победата на Исус над изкушенията ни служи за пример, когато ние биваме изкушавани. Обърнете внимание на трите инструмента, които Исус използва, за да победи.

Силата на Духа

Исус следваше водителството на Святия Дух и вършеше това, което Духът го водеше да върши. „А Исус, пълен със Святия Дух, когато се върна от Йордан, бе воден от Духа из пустинята“ (Лука 4:1).

В Своето земно служение Исус действаше със силата на Святия Дух. Той изгонваше демони чрез силата на Духа (Матей 12:28). Бог „помаза Исус от Назарет със Святия Дух и със сила; Който обикаляше да прави благодеяния и да изцелява всички угнетявани от дявола; защото Бог беше с Него“ (Деяния 10:38).

През земния си живот Исус служеше чрез силата на Святия Дух. Ако искаме да устояваме на изкушенията, ние трябва да живеем в силата на Святия Дух.

Силата на молитвата

Исус бива изкушаван след 40 дни пост и молитва. Молитвата Го подготвя за духовната битка. В следващ урок ще видим централното място на молитвата в живота и служението на Исус. Ако самият Исус разчиташе на молитвата, как ние можем да очакваме да печелим духовните си битки без молитва?

Сатана често ни атакува, когато сме занемарили молитвения си живот, защото знае, че трудно ще устоим на изкушението, ако не поддържаме стабилен молитвен живот.

Силата на Божието Слово

На всяко изкушение Исус отговаряше като цитираше Писанията. Откъде е знаел тези стихове? Юдейските деца са наизустявали Тората като част от образованието си. Когато Исус е бил изкушаван, стиховете бързо са изплували в съзнанието Му.

Като християни ние трябва да пазим Божието Слово в сърцата си. То ще ни даде сила да се изправим пред изкушенията във време на изпитания.

Пред лицето на изкушението Исус използваше същите инструменти, с които разполагаме и ние. Трябва да посрещаме изкушенията, както Исус го правеше – със силата на Духа, силата на молитвата и силата на Божието Слово. Няма как да отбием атаката на Сатана без тези оръжия.

На фокус: Въплъщението

Първите християни единодушно са признавали, че Исус е Бог. Това е било ортодоксалното християнско учение, въпреки наличието на ереси като арианството, което отрича божествеността на Исус.

Ортодоксалното християнство също учи, че Исус е напълно човек. Еретиците често оспорват тази доктрина. Дори днес много евангелски вярващи не приемат сериозно човешкото естество на Исус. Те смятат, че Исус е напълно Бог, но не са съгласни, че е и напълно човек като твърдят, че просто е бил в човешки образ.

Някои илюстрации, използвани в проповеди, допринасят за тази погрешна идея, като например легендата за царя, който се преструвал на селянин, за да пътува из царството. Само че Исус не беше Бог, Който се преструваше на човек. Той стана един от нас.

Доктрината за човешкото естество на Исус е важна за християнския ни живот. Ако Исус не е бил напълно човек, тогава Неговият живот не е реалистичен пример за нас. Един богослов го казва по следния начин: „Ако Исус не е съвсем като нас, тогава имаме извинение да не сме като Него.“⁷

Според много хора ние не можем да преодолеем склонността си да съгрешаваме съзнателно. Исус, бидейки човек, ни показва, че обикновените християни могат да побеждават греха чрез силата на Святия Дух.

След като Исус стана част от падналото човечество, преживя нашата нужда от силата на Духа и беше изкушаван както биваме изкушавани и ние, то тогава Неговата победа над изкушенията ни показва как да побеждаваме в ежедневието си. С помощта на Святия Дух можем да живеем победоносен живот.

► Коя доктрина ви е по-трудно да разберете – доктрината за божествеността на Исус или тази за човешката Му същност? Дискутирайте как всяка от тези доктрини е важна за нас в християнския ни живот и служение.

Заключение: Бог подготвя Своите служители

В този урок видяхме как Бог подготви пътя за служението на Исус. Той направи това чрез Неговото родословие, чрез римската империя, чрез чудото на Неговото раждане, служението на Йоан Кръстител и дори чрез изкушенията.

Тази истина присъства на много места в Библията. Вижте примера на Павел. Павел е израснал в римския град Тарс. От дете е имал приятели езичници и за разлика от повечето юдеи лесно общувал с тях.

Бащата на Павел бил римски гражданин, затова той притежавал ценното римско гражданство. Майка му била юдейка, поради което той от малък изучавал старозаветните писания. Бил много умен и учил юдейско богословие при известния учител Гамалиил. Поради римския си произход Павел изучава гръцки език и ученията на гръцките философи.

При това положение не е изненада, че Бог призовава Павел да служи като мисионер сред езичниците. Още от раждането му Бог го подготвя да бъде първият апостол, изпратен до тях. Помислете за подготовката, която Бог осигури за това служение:

- Римското гражданство на Павел му давало възможност да пътува свободно.
- Благодарение на гръцкото и юдейското си образование Павел разполагал с уменията да напише най-задълбочените книги в Новия Завет.

⁷ Cherith Fee Nordling, “Open Question” *Christianity Today*, April 2015, 26-27

- Изучаването на гръцка философия го подготвило да говори с гръцки мислители на места като Атина.

Може би ще кажете: „Бог не ми е дал такова добро образование като на Павел. Семейството, от което идвам, не е за пример.“ Няма проблем! Нека да погледнем един друг водач в църквата от първи век.

Симон израснал като рибар. Не е имал образованието или интелекта на Павел. Всъщност, Петър по-късно заявява, че Павел е написал някои неща, които са трудни за разбиране (2Петрово 3:15-16). Въпреки това Бог използва Петър по невероятен начин. Хора, за които разсъжденията на Павел биха били объркващи и неясни, биха разбрали простичките проповеди на Петър.

Бог ви е подготвил за вашето служение. Ако предадете вашето образование, произход и всичко, което Бог ви е дал, Той ще ви използва за осъществяване на Неговите цели. Бог подготвя онези, които призовава, за служението, за което ги призовава.

Задания по Урок 1

(1) В този урок видяхме примера на Исус в победата над изкушенията. В първата таблица по-долу запишете три примера на библейски персонажи, които са победили изкушенията. За всеки отбележете по едно нещо, което им е дало сила да устоят. След това посочете трима библейски персонажи, които са се поддали на изкушението. За всеки от тях посочете по един фактор, който е довел до техния провал.

(2) Въз основа на дадените от вас примери подгответе проповед или библейско изучаване по темата за изкушенията. Включете примера на Исус, както и примерите, които сте посочили в таблиците.

Победа над изкушението	Библейски пасаж	Кое донесе победата?
Йосиф (сексуална чистота)	Битие 39	Фокус върху Бога (Битие 39:9)

Поддаване на изкушението	Библейски пасаж	Какво доведе до провал?
Петър (отричането от Исус)	Лука 22:54-62	Прекомерна самоувереност (Лука 22:31-34)

Урок 2

Да се молим като Исус

Цели на урока

В края на този урок студентите трябва:

- (1) да осъзнават важността на молитвата в живота и служението на Исус
- (2) да усвоят принципи на молитвата от поучението на Исус
- (3) да разберат важността на молитвата в нашето служение днес
- (4) да разработят конкретни стъпки, чрез които да станат хора на молитва

Принцип за служение

Ако искаме да служим като Исус, трябва да се молим като Исус.

Въведение

В едно свое послание за молитвата професор Хауърд Хендрикс прави следното изобличение:

Сатана няма проблем с вас, ако си четете Библията, но *не се молите*, защото тогава Словото никога няма да трансформира живота ви. Дори у вас може да се породи силна духовна гордост, защото знаете Писанията толкова добре.

Сатана няма проблем с вас, ако споделяте вярата си, но *не се молите*, защото знае, че е далеч по-важно да говорите с Бог за хората отколкото с хората за Бог.

Сатана няма проблем с вас, ако служите в местната църква, но *не се молите*, защото тогава ще бъдете активни, без да постигнете кой знае какво.⁸

Молитвата заемаше централно място в земното служение на Исус. Тя беше с най-висок приоритет. В основата на служението на Исус беше взаимоотношението Му с Неговия небесен Баща. Това взаимоотношение беше поддържано чрез молитва и интимно общение с Бога.

► Преди да преминете този урок, направете оценка на ролята на молитвата във вашия живот и служение. Запитайте се:

- Последователен ли е молитвеният ми живот?
- Кога беше последният път, когато получих конкретен отговор на молитва?

“Молитвата е гимнастическият салон на душата.”
- Самуел Цвемер,
“Апостолът на исляма”

⁸ Адаптирано от Howard G. Hendricks, “Prayer—the Christian’s Secret Weapon.” Препечатано в *Veritas*, January 2004.

- Кой са най-големите предизвикателства в молитвения ми живот?
- Наблюдавам ли растеж в молитвения си живот?

Примерът на Исус за молитва

В цялото служение на Исус виждаме, че Той се моли в ключови моменти. В Евангелията са записани 15 конкретни ситуации, когато Исус се моли. Молитвата винаги е играла първостепенна роля в живота Му и никога не е била на втори план.

Лука набляга на мястото на молитвата в служението на Исус повече от който и да е друг автор. Само той ни казва, че Исус се моли цяла нощ, преди да избере дванадесетте ученици (Лука 6:12). Отново само Лука пише, че преображението се случва, когато Исус е взел със Себе Си Петър, Яков и Йоан в планината, за да се молят (Лука 9:28). Този фокус продължава и в Деяния, където Лука пише за ролята на молитвата в ранната църква 35 пъти.

Молитвата в ежедневното служение на Исус

► Прочетете Марк 1:32-39.

Тази история от началото на Исусовото служение показва връзката между молитвата и служението. Забележете хода на разказа. Предишната вечер множество хора се бяха събрали пред къщата, където Исус беше отседнал и Той изцели мнозина от тях.

Рано сутринта Исус отиде на усамотено място, за да се моли. Симон Петър отиде при Него и Му каза: „Всички Те търсят.“ Исус отговори: „Да идем другаде, в близките градове, та и там да проповядвам; защото затова съм излязъл.“ Моделът в служението на Исус беше **молитва, придружена от служение**.

Такъв трябва да бъде моделът в служението. Без молитва нашето служение ни изтощава духовно. Без служение молитвеният ни живот става себецентриран и ние не полагаме никакви усилия да послужим на хората около нас. Исус показва, че молитвата и служението трябва да бъдат свързани.

Молитва при вземане на решения

► Прочетете Лука 6:12-16.

Едно от най-важните решения в служението на Исус е изборът на дванадесетте апостоли. От хилядите, които са слушали поученията Му, много са били достатъчно близки, за да се нарекат ученици (Йоан 6:60, 66). 72 души от Неговите последователи бяха достатъчно близки, за да ги изпрати да поучават (Лука 10:1). Обаче Исус избра само дванадесет души да бъдат апостоли.

Дванадесетте апостоли прекарваха много време с Исус. Те бяха с Него и в края на земното Му служение. След възнесението Му единадесет от тях станаха водачи на ранната църква. Изборът на дванадесетте е ключово решение. Исус не е написал

никакви книги, нито е основал училища. Тези мъже щяха да осъществят Неговото видение за църквата.

Какво направи Исус преди да избере дванадесетте апостоли? Той се моли. Изправен през съдбоносно решение, Той прекара нощта в молитва. Ако Божият Син се моли така усърдно преди да вземе важно решение, то колко повече ние трябва да направим молитвата приоритет, когато вземаме решения!

Молитва при предстоящо страдание

► Прочетете Матей 26:36-46.

Няколко часа преди да бъде арестуван, Исус отиде в Гетсиманската градина, за да се моли. Той се подготвяше за предстоящото страдание чрез молитва. Исус никога не използва Своята божественост, за да избегне болката, която претърпя като човек. Вместо това Той черпеше сила от молитвата, за да понесе страданието.

Исусовата молитва в градината е пример за нас днес. Молитвата Му не беше изкуствена, предстоеше Му да страда. Насърчени ли сте от факта, че Исус реагира на болката като обикновен човек? Пред лицето на страданието Исус се моли за облекчение:

Той не се моли: „О, Господи, толкова съм благодарен, че ме избра да страдам.“ Не, Той изпитваше мъка, страх, отхвърляне и дори беше близо до отчаяние. Въпреки това устоя, защото знаеше, че в центъра на вселената е Неговият Баща, един любящ Бог, на Когото може да се довери без значение как изглеждат нещата.⁹

Когато сме изправени пред страдание, не трябва да се преструваме на по-силни отколкото сме. Като Йов, можем да плачем, когато ни боли. Човекът Исус направи същото! Също като Исус обаче ние можем да останем верни, защото знаем, че нашият любящ небесен Баща е в пълен контрол.

Молитвата е мястото, където можем да приемем волята на нашия Отец. Ключът в молитвата на Исус пред лицето на страданието и ключът в нашата молитва е предаването на волята на Отца: „Не обаче както Аз искам, но както Ти искаш.“

Учението на Исус за молитвата

Исус не само демонстрира важността на молитвата чрез личен пример, но тя е и тема на голяма част от поученията Му. Исус знаеше, че духовният живот на учениците Му изисква силен молитвен живот и затова ги учеше как да се молят.

⁹ Philip Yancey, *The Jesus I Never Knew*. (Grand Rapids: Zondervan, 1995), 161

Поучението на Исус в проповедта на планината

► Прочетете Матей 6:1-18.

В проповедта на планината Исус поучава в три области на духовна дейност: даване на милостиня, молитва и пост. От тази проповед става ясно, че Той очаква онези, които Го следват да вършат тези неща. Исус не казва „Ако давате милостиня...“ или „Ако се молите...“, или „Ако постите...“. Той очаква последователите Му да бъдат щедри, дисциплинирани и молещи се ученици.

Исус ни показва, че тези добри неща могат да са лишени от смисъл, ако вършенето им е продиктувано от нечисти мотиви. В древността *лицемерът* е бил актьор, който е сменял различни маски по време на представление, за да играе различни роли. Възможно е да „играем религиозна роля“ пред останалите.

- Възможно е да даваме милостиня, за да впечатлим другите с нашата щедрост. Исус казва: „Те са получили вече своята награда.“
- Възможно е да се молим, за да впечатлим околните с красноречието си. Исус казва: „Те са получили вече своята награда.“
- Възможно е да постим, за да впечатлим другите с нашата набожност и самодисциплина. Исус казва: „Те са получили вече своята награда.“

Във всеки от тези случаи този, който дава милостиня, моли се или пости, го прави, за да се представи добре пред други хора. Тяхната оценка е неговата награда и той няма да получи награда от Бога.

Мотивацията зад тези духовни дейности трябва да бъде да угодим на нашия небесен Баща. Независимо дали даваме милостиня, молим се или постим, нашата награда е самият Бог. Не трябва да вършим тези неща, за да получим одобрението на света. Вместо това мотивът ни трябва да бъде непрекъснатото нарастващият ни копнеж по Бога.

Исус учеше учениците Си да се молят по много простичък и директен начин:

Отче наш, Който си на небесата, да се свети Твоето име; да дойде Твоето царство; да бъде Твоята воля както на небето, така и на земята; дай ни днес ежедневния хляб; и прости ни дълговете, както и ние простихме на нашите длъжници; и не ни въвеждай в изкушение, но избави ни от лукавия (Матей 6:9-13).

Това не е молитва, която да повтаряме механично, както празнословията, които Исус заклемява в Матей 6:7-8. В нея виждаме отношението, с което трябва да се молим:

Взаимоотношение

„Отче наш, Който си на небесата“ разкрива близкото ни взаимоотношение с Бога. За нас Бог не е някакво далечно божество, а баща, който обича да дава добри дарове на Своите деца (Матей 7:11). Тези думи носят както близост („Отче наш“), така и авторитет („Който си на небесата“). Бог е едновременно велик и близък.

Уважение

„Да се свети Твоето име“ показва разликата между нас и нашия небесен Баща. Въпреки че Бог е любящ баща, Той е свят.¹⁰ Мъдрият човек в Еклесиаст разбира, че в Божието присъствие се влиза със страхопочитание (Еклесиаст 5:2).

Покорство

„Да дойде Твоето царство; да бъде Твоята воля както на небето, така и на земята“ представя съзнателното ни покорство пред властта на Бога. Трябва да се молим Божията воля да се изпълнява на земята така съвършено, както бива изпълнявана в небето.

Снабдяване

Голям процент от хората по света трябва да работят за храната си ежедневно. „Дай ни днес ежедневния хляб“ наемква за ежедневното ни упование в Бог Отец. Като Негови деца ние трябва да Му се доверяваме за снабдяването на нашите нужди.

Изповед

„И прости ни дълговете, както и ние простихме на нашите длъжници“ В Лука 11:2-4 тази молитва звучи така: „Прости греховете ни, защото и сами ние прощаваме на всеки наш длъжник.“ Тъй като нашият грях ни прави длъжници на Бога (Колосяни 2:14), значението в евангелията от Матей и Лука е едно и също.

Когато прави връзка между нашата простителност и прошката, която Бог ни е дал, Исус няма предвид, че си спечелваме прошката. Ние, като простени, избираме да простим на прегрешилите спрямо нас. Притчата на Исус за немилостивия слуга показва връзката между получената от нас прошка и желанието ни да прощаваме на другите (Матей 18:21-35).

Победа

„И не ни въвеждай в изкушение, но избави ни от лукавия“ е молитва за победа над изкушенията и изпитанията. Бог никога не изкушава децата Си (Яков 1:13), но всеки от нас ще премине през изкушения и изпитания (1Петрово 1:6-7). В тези ситуации Бог

¹⁰ Думата „свят“ означава „осветен“ или „отделен“

никога няма да позволи да бъдем изпитани повече отколкото можем да понесем (1Коринтяни 10:13).

Поучението на Исус за дръзновената молитва

► Прочетете Лука 11:1-13.

След Господната молитва Лука разказва една притча, която ни учи да се молим смело на Баща, който обича да дава добри дарове на децата Си. В Близкия Изток е било нещо обичайно да се поискаш назаем от съседите, когато имаш гости. Ако човек е искал смело, съседът му му давал необходимото. В онази култура отказът се е възприемал като грубост. Съседът би откликнал, въпреки нежеланието си да притеснява семейството си.

В много по-голяма степен Бог желае да дава добри дарове на Своите деца, които искат с дръзновение. Можем да пристъпим с увереност към нашия небесен Баща, както човекът в притчата. Защо? Не защото Бог би се срамувал да откаже на нашата молба, а защото имаме разрешение да искаме, да търсим и да хлопаме (Лука 11:9).

На фокус: Юдейските методи на поучение

В Лука 11:1-13 Исус разказва историята за един човек, който не иска да стане от леглото си и да заеме хляб на съседа си, който има гости.

За да разберем тази притча, трябва да разберем юдейския метод на поучение – от по-малкия към по-големия аргумент. Този метод на поучение казва: „Ако А (по-малкото) е вярно, то **колко повече** В (по-голямото) трябва да е вярно.“ Днес бихме могли да кажем: „Ако човек ще нахрани един гладен непознат (А), то **колко повече** един любящ баща ще нахрани децата си (В).“

Когато четете притчата, не си мислете „Бог е като този неотзивчив съсед. Трябва да Го убедя да отговори на молитвите ми.“ Исус противопоставя неотзивчивия приятел и отзивчивия небесен Баща. Ако съседът откликва на смелата молба, **колко повече** нашият небесен Отец ще отговори на децата Си!

Учението на Исус за молитвата (продължение)

Поучението на Исус за дръзновената молитва (продължение)

Молитвата е взаимоотношение.

Ако Бог иска да отговаря на молитвите на децата Си, защо понякога отговорите се бавят? Искайте, търсете и хлопайте са заповеди в сегашно време, тоест ние трябва да продължаваме да искаме, да търсим и да хлопаме. Защо?

Една от причините е, че молитвата не е просто списък с искания. Тя е непрекъснато взаимоотношение с нашия небесен Баща. Както Павел ни заповядва „Непрестанно се

молете” (1Солунци 5:17), така Исус ни заповядва да продължаваме да искаме, да търсим и да хлопаме. Този непрестанен разговор задълбочава връзката ни с Бога. Молитвата е повече от списък с искания, тя е взаимоотношение.

„Целта на молитвата не е да искаме неща и да получаваме това, което искаме. Целта на молитвата е да искаме Бога и да получаваме това, от което се нуждаем.”

- Филип Янси

Притча за настойчивата молитва

В Лука 17 фарисеите попитаха Исус кога ще дойде Божието царство. Той им отговори да не очакват кой знае какви явни знаци и им каза, че „Божието царство е сред вас” (Лука 17:20-21). Божието царство вече беше вътре в онези, които следваха Исус.

След това Исус се обърна към учениците Си и ги поучаваше относно Божието царство. Те очакваха Той веднага да установи политическо царство, но Исус ги подготви за това, че трябваше да чакат дори и след смъртта Му и че докато чакаха трябваше да постоянстват в молитва и да не се обезсърчават. След това Исус разказа една история за постоянството в молитва.

► Прочетете Лука 18:1-8.

В много градове в древността съдиите били непочтени и без подкуп нямало как да разгледат даден случай. Вдовицата нямала пари, за да плати на съдията и той отказал да разгледа нейния случай. Упоритата жена обаче не се отказала и накрая несправедният съдия казал: „Понеже тая вдовица ми досажда, ще ѝ отдам правото.”

В тази притча се използва същият метод на поучение „от по-малкия аргумент към по-големия”, както в притчата за настоятелния съсед. Когато четете тази притча, трябва да разберете:

- Бог не е несправеден съдия. Той иска да отдаде правото на Своите избрани.
- Ние не сме вдовицата. Тя беше непозната, ние сме Божи деца.
- Тя не можеше да стигне до съдията; ние имаме достъп до Бога чрез Исус.

“Молитвата не преодолява Божието нежелание. Тя сграбчва Божието желание.”
- Мартин Лутер

Това е притча на контрастите. Ако несправедният съдия ще отговори на настоятелната вдовица, то **колко повече** нашият небесен Баща ще отговори на молитвите на децата Си.

Притча за смирената молитва

► Прочетете Лука 18:9-14.

Следваща притча на Исус за молитвата е предназначена за „някои, които се уповаваха на себе си, че са праведни, и презираха другите.“ Тя учи какво е правилното отношение, когато се молим.

Темата на притчата е в края ѝ: „всеки, който възвишава себе си, ще се смири, а който смирява себе си, ще се възвиси.“ Фарисеите смятаха, че молитвите им получават отговор поради тяхната праведност. Исус показва, че Бог отговаря на молитва заради Своята благодат към онези, които нямат собствена праведност. Никой не заслужава молитвата му да бъде отговорена. Отговорът на молитвите е проява на Божиата благодат към тези, които не заслужават нищо.

Приложение: Молитвата в живота на християнина

Хората, които подражават на Христос, са хора на молитва. Джон Чарлз Райл, англиканският епископ на Ливърпул през 19-ти век, изучавал живота на именити християни през вековете. Сред тях имало богати и бедни, образовани и необразовани, калвинисти и арминианци. Някои са следвали по-стриктни богослужебни практики, други – по-свободни. „Обаче всички имаха нещо общо. Всички бяха хора на молитва.“¹¹

През цялата църковна история подражателите на Христос са били хора на молитва. Големият християнски водач Едуард Маккендри Баундс се молел от 4ч. до 7ч. всяка сутрин. Той пише: „Святият Дух не работи чрез методики, а чрез хора. Той не слиза върху машини, а върху хора. Той не помазва планове, а хора – хора на молитва.“¹²

Георг Мюлер е ръководел сиропиталища за хиляди деца. Бил решен никога да не иска помощ от хора, а да разчита само на молитва. Благодарение само на молитвите си той получава над 7 милиона долара, с които не само издържа сиропиталищата, но и помага на други служения. Георг Мюлер е познавал силата на молитвата.

Защо се молим?

Молим се, защото сме зависими от Бога.

Човекът Исус разчиташе на молитвата, за да общува със Своя Баща. Молитвата е израз на зависимост от Бога и показва, че ние разчитаме не на себе си, а на Бога.

► Прочетете Матей 26:31-46.

“Ако можете да направите нещо без молитва, струва ли си да го правите?”
- Д-р Хауърд Хендрикс

Провалът на Симон Петър показва важността на молитвата.

Исус предупреди учениците Си: „Вие всички ще се съблазните поради Мене тази нощ.“ Думите на Исус към Петър са още по-директни: „Симоне, Симоне, ето, Сатана ви изиска всички“ (Лука 22:31). Две слабости станаха причина за провала на Петър.

¹¹ Цитирано в Matt Friedman, *The Accountability Connection*. (Wheaton, Illinois: Victor Books, 1992), 37

¹² Edward M. Bounds, *Power Through Prayer*. (Kenosha, Wisconsin: Treasures Media, n.d.), 2

- 1. Петър беше твърде самоуверен.** Той настояваше: „Дори и всички да се съблазнят поради Тебе, аз никога няма да се съблазня...Ако стане нужда и да умра с Тебе, пак няма да се отрека от Тебе” (Матей 26:33, 35). Гордостта направи Петър твърде уверен в собствената си сила.
- 2. Петър не се помоли.** Петър не уповаваше на Бога, защото разчиташе на собствените си сили. Той заспа, вместо да се моли заедно с Исус. Молим се най-усърдно, когато осъзнаем, че сме напълно зависими от Бога. Дик Ийстман пише: „Само в молитва изцяло предаваме проблемите си на Бога.”¹³

Молим се, за да познаваме Бог все повече.

Една от най-големите слабости на съвременната църква е повърхностното ни познаване на Бога. Твърде често се молим само за материални нужди и лично удовлетворение. Много от нас се молят много повече с молитвата „Боже, моля те помогни на децата ми да си намерят добра работа” вместо „Боже, моля те оформяй децата ми според Твоя образ.” Молим се по-усърдно за физическо отколкото за духовно изцеление. Това показва колко малко разбираме истинския смисъл на молитвата.

„Възприемаме молитвата като средство да получим нещо за себе си; библийската концепция за молитвата е да познаем самия Бог.”
- Осуалд Чеймбърс

Една от първостепенните цели на молитвата е да познаваме Бог все повече. В молитва ние се настройваме на честотата на Божието сърце. Целта на молитвата не е да накараме Бог да направи това, което искаме. Чрез молитвата опознаваме сърцето на Бога докато започнем да искаме същото, което иска и Той.

Когато стигнем на това място, Исус казва: „Всичко, каквото поискате в молитва, вярвайте, че сте го получили, и ще ви се сбъдне” (Марк 11:24). Понеже нашето сърце е в синхрон с Божието, ние няма да се молим с погрешни мотиви или противно на Божиата воля (Яков 4:3 и 1Йоан 5:14). Това познаване на Божието сърце произтича от последователна молитва.

Пуританите казват, че трябва „да се молим, докато започнем да се молим.” С други думи, трябва да се молим достатъчно дълго и търпеливо, за да преминем отвъд празните думи и да влезем в Божието присъствие. Трябва да се молим докато започнем да се наслаждаваме в Бога.

► Разкажете за ситуация, когато в молитва сте получили по-дълбоко откровение за Бога и за Неговата воля.

¹³ Dick Eastman, *The Hour That Changes the World*. (Grand Rapids: Baker Book House, 1995), 12

Как да се молим?

Като изучаваме Исусовия пример за молитва, научаваме важни уроци за ефективната молитва.

Молим се търпеливо.

Исус е Божият Син. Сигурно си мислите, че молитвеният Му живот е изглеждал нещо като „Татко, какво искаш да направя?“ и отговорът веднага е идвал! Напротив, виждаме Исус да прекарва цяла нощ в молитва преди да избере дванадесетте апостоли. Виждаме борбата Му в молитва в Гетсиманската градина. Дори за Исус молитвата изискваше търпение и време. В молитва ние чакаме Бога.

Глен Патерсън пише по повод важността на чакането в молитва: „Това, което Бог извършва в нас докато чакаме е също толкова важно, колкото и онова, което чакаме. Чакането е част от Божия начин да ни направи такива каквито иска.“ Докато чакаме Бога, ние се научаваме да Го познаваме по-добре.

В Псалом 37:1-9 откриваме важни уроци за молитвата. Погледнете тези заповеди:

- Не се раздражнявай.
- Уповавай се на Господа.
- Весели се в Господа.
- Повери на Господа пътя си.
- Уповавай се на Него.
- Престани с негодуванието.
- Чакай Него.
- Остави гнева.
- Не се раздражнявай (отново!)

Тези заповеди ни водят към търпеливо доверие в един Бог, който се грижи за нас и ще ни даде попросеното от сърцето ни (Псалом 37:4). Чрез търпението в молитва в нас се изгражда онова доверие в Бога, което Той иска да имаме.

Пример за постоянство в молитва

В началото на християнския си живот Георг Мюлер започнал да се моли за спасението на петима свои приятели. След много месеци един от тях се покаял. Двама други се покаяли след десет години. Покаянието на четвъртия отнело 25 години.

Мюлер продължил да се моли за петия си приятел до смъртта си. В продължение на 52 години той никога не се отказал да се моли приятелят му да приеме Христос! Този човек се спасил няколко дни след погребението на Мюлер. Той вярвал в постоянството в молитва.

„Хората могат да останат глухи за молбите ни, да отхвърлят посланието ни, да оспорват доводите ни, да ни презират като личности, но са безсилни пред молитвите ни.“
- Дж. Сидлоу Бакстър

Молим се смирено.

Исус се помоли: „обаче не Моята воля, но Твоята да бъде“ (Лука 22:42). Исус знаеше, че може да се довери на съвършената воля на Своя Баща.

Молитвата е акт на смирение. Молим се за другите, защото не можем да им помогнем с нашата мъдрост и трябва да разчитаме на Бог. Молим се за себе си, защото не можем със собствени сили да управляваме живота си и трябва да разчитаме на Бог.

Молитвата признава нуждата ни от Божията помощ. Когато сме уверени в способността си да се справим с житейските проблеми, не сме склонни да се молим усърдно. Когато осъзнаем, че не можем сами да управляваме живота си, тогава се молим смирено.

Трябва да се молим със смирена увереност. Докато чакаме Бог да отговори, можем да имаме сигурност и мир, защото се молим на небесен Баща, който ни обича и желае най-доброто за децата Си. Под натиска на проблемите в живота и служението смирената молитва ни помага тихо да уповаваме на Бога.

Молим се лично.

Исус учеше учениците Си да започват молитвата с лично обръщение към Бога – „Отче наш.“ Истинската молитва е лична. Пол Милър пише: „За много хора е трудно да се научат да се молят, защото се фокусират върху самата молитва, а не върху Бога.“¹⁴ Много често „казваме молитви“ вместо да разговаряме с Бога. Исус има предвид точно това, когато предупреждава да не се молим с „излишни думи“ (Матей 6:7).

Представете си, че някой сяда на вечеря с набор от заучени фрази и казва: „Искам да разговарям със семейството, затова съм си подготвил реч.“ Това не е истински разговор! Очаква се човек да се съсредоточи върху хората около масата, а не върху думите, които ще използва.

Ако ние или някой друг сме написали някаква молитва, това може да ни помогне да си припомним темите, които да включим в нея, но фокусът на молитвата е Бог, а не набор от заучени фрази. Молитвата не е система, а взаимоотношение. Молитвата трябва да бъде лична.

Как да се превърнем в хора на молитва?

През пети век римската аристократка Аниция Фалтония Проба помолила Августин за съвет относно молитвата. Тя искала да знае как да стане човек на молитва. Августин написал дълго писмо с мъдри съвети за молитвата.¹⁵ В този раздел ще разгледаме принципите на Августин за молитвата.

¹⁴ Paul E. Miller, *A Praying Life: Connecting with God in a Distracting World*. (Colorado Springs: NavPress, 2009)

¹⁵ Philip Schaff, ed. *The Confessions and Letters of St. Augustine: Nicene and Post-Nicene Fathers, First Series, Volume 1*. (Buffalo, New York: Christian Literature Publishing Company, 1886), 459-469

Какъв човек може да стане човек на молитва?

Първо, Августин казва, че човекът на молитва не трябва да разполага с никакви други ресурси. Той е човек, който разчита единствено на молитвата.

Проба е била вдовицата на един от най-влиятелните и богати мъже в Рим. Трима от синовете ѝ са били римски консули. Първото нещо, което Августин казва на Проба е, че трябва „да се счита за окаяна в този свят.“ Без значение колко влиятелни, богати или успешни сме, ние трябва да признаем своята безпомощност пред Бога. В противен случай нашите молитви ще бъдат като молитвите на фарисея, а не като тези на бирника.

За какво трябва да се молим?

Августин дава интересен съвет на Проба – „Моли се за щастлив живот.“ Това може да звучи егоистично, но Августин обяснява, че истинското щастие идва само от Бог. Човек „е истински щастлив, когато има всичко, което иска да има и не иска да има нищо, което не би трябвало да иска.“

Християнинът е щастлив, защото има Бог и не иска да има нещо, което Бог не би желал той да има. Подобно на псалмиста Божието присъствие ни е достатъчно.

Едно нещо съм поискал от Господа, това ще търся – да живея в дома Господен през всичките дни на живота си, за да гледам красотата на Господа и да Го диря в храма Му (Псалом 27:4).

Ако истински копнеем за Божието присъствие повече от всичко друго, можем да се молим за щастие, като знаем, че Бог ще задоволи най-съкровения ни желания като ни даде самия Себе Си!

Как трябва да се молим в смутни времена?

Августин напомня на Проба, че Павел пише, че ще има моменти, когато „не знаем да се молим както трябва“ (Римляни 8:26). Как да се молим, когато изпаднем в безизходица?

Августин посочва три места в Писанията. Първо, той говори за примера на Павел, когато се моли да бъде избавен от „трън в плътта.“ Вместо избавление Бог му обещава: „Стига ти Моята благодат; защото силата Ми в немощ се показва съвършена.“ Павел свидетелства: „И тъй, с преголяма радост по-добре ще се похваля с немощите си, за да се всели в мене Христовата сила.... Защото, когато съм немощен, тогава съм силен“ (2Коринтяни 12:8-10).

Второ, Августин посочва примера на Исус в Гетсимания. Исус предаде желанията си на Бога. Той се молеше за избавление: „Отче Мой, ако е възможно, нека Ме отmine тази чаша“, но завърши с думите: „не обаче както Аз искам, но както Ти искаш“ (Матей 26:39).

Накрая, Августин цитира Римляни 8:26. Когато не знаем как да се молим, Святият Дух води сърцата ни. Той ни помага в нашата немощ и ходатайства за нас с неизговорими стенания. Когато сме без думи, Святият Дух отнася нашите молитви при Отца, Който ги приема и прави всичко да съдейства за добро на тези, които са призвани според Неговото намерение (Римляни 8:26-28).

Заклучение: Когато не знаете как да се молите

Понякога всичко, което можете да направите, е да мълчите.¹⁶ Искате да се молите, но не знаете как, молитвата не върви. Какво правите? Една от тайните е да разберете, че Христос е нашият велик Първосвещеник.

Като евангелски вярващи ние вярваме, че всеки вярващ е свещеник. Тази велика доктрина на Реформацията учи, че всеки от нас има достъп до Отца. Неправилното разбиране на тази доктрина обаче може да доведе до духовни терзания. Можем да бъдем завладени от съмнения: „Достатъчно ли се молих? Изпълних ли своята част?“

На една конференция през 2013г. професор Алън Торънс разказва за своята борба с тези въпроси.

През януари 2008г. съпругата ми Джейн почина от рак. Тя беше най-прекрасната християнка, съпруга и майка. Да я гледам как умира в болки, докато ракът превземаше тялото ѝ беше трудно. Още по-трудно беше да гледам как децата ми ставаха свидетели на нейното страдание. Имаше моменти, в които, в скръбта си, ми беше трудно да разбера как и за какво да се моля. Не знаех как да се моля.

В този период свещеничеството на Христос стана актуално както никога преди. Докато държах Джейн в обятията си, възнесният се свещеник (Исус Христос) ходатайстваше за нас. Можехме да си почиваме в Неговото присъствие.

Молитвата, която ме крепеше в онези моменти, беше Господната молитва. Не бях оставен да се моля сам. Отче **мой**, Който си на небесата – далеч от мен.“ Вместо това чрез Святия Дух аз се молах: „Отче **наш**, Който си на небесата, да се свети Твоето име, да дойде Твоето царство, да бъде Твоята воля.“

Да открием значимостта на вечното свещеничество на Христос означава да открием благата вест по начин, който трансформира всяка част от нашия живот и поклонение.

Разбираме неправилно свещеничеството на всички вярващи, ако мислим, че то означава да стигнем до Отца със собствената си духовна сила. Това е грешка. Свещеничеството на всички вярващи акцентира върху факта, че **не ни нужен друг посредник освен Христос**. Той е този, който ходатайства за нас като взима несъвършените ни опити за молитва и ги представя пред Отца като угодни жертви.

¹⁶ Този раздел е адаптиран от Marc Cortez, *Everyday Theology*.

Молитвата ни е овластена от Духа и подпомогната от нашия велик Първосвещеник Исус Христос.

Когато не знаете как да се молите, не се отчайвайте. Има Един, Който се моли за нас, коленичи до нас, ходатайства пред Отца, казвайки това, което ние не можем.

Задания по Урок 2

(1) Като използвате конкорданс или онлайн приложение намерете три примера за молитва в Библията. Сравнете всяка от молитвите с Господната молитва. Кои елементи от Господната молитва откривате в другите молитви? Запишете наблюденията си в таблицата на следващата страница.

(2) Водете си молитвен дневник в продължение на един месец. Записвайте трудностите, които срещате в молитва, победите си и отговорите, които Бог е дал на вашите молитви. Използвайте този дневник като мотивация да израствате в молитвения си живот.

Молитва от Писанията	Библейски пасаж	Елементи в молитвата
Молитвата на Неемия	Неемия 1:5-11	• Взаимоотношение: "пазиш завета" • Уважение: "велики и страшни Боже" • Покорство: "молитвата на Твоя слуга" • Снабдяване: "направи да благоуспее слугата Ти" • Изповед: "като изповядвам греховете на израилтяните"

Урок 3

Да водим като Исус

Цели на урока

В края на този урок студентите трябва:

- (1) да знаят качествата, които правят Исус велик водач.
- (2) да позволят възложената им от Бога мисия и призив да определят ежедневните им приоритети.
- (3) да разработят процес за обучение на бъдещи лидери и за изграждане на екип за служение.
- (4) да ценят ролята си на слуги на хората, които ръководят.

Принцип за служение

Водачите приличат най-много на Исус, когато служат на другите.

Въведение

Думата *лидерство* предизвиква силни емоции. Когато светският човек мисли за лидерство, той си представя позиция и власт. Да си лидер означава да си „шефът“. Амбициозните водачи се стремят да се изкачат на по-високи позиции и да завоюват най-високите титли. Дори пасторите могат да придобият подобен начин на мислене. Те може да съсредоточат вниманието си върху изграждане на по-големи църкви и придобиване на по-висока позиция и повече уважение.

В отговор на този светски манталитет някои християни реагират срещу термина *лидерство*. Един пастор веднъж казал: „Не искам да съм лидер в моята църква. Просто искам да служа.“ Въпреки че тези думи звучат смирено, неговата църква останала без цел или посока. Всички организации, дори и църквите, се нуждаят от водачи.

Пасторите трябва да помнят, че основното значение на думата *пастор* е „пастир.“ Работата на пастиря не е впечатляваща! Той прекарва дните си с миризливите овце. Работата му включва досадни задължения: да намира храна и вода, да преследва заблудили се агънца и да се грижи за ранените овце.

Пастирят има и важна роля. Той може да върши множество не особено впечатляващи неща, но носи тежката отговорност да води стадото в безопасност. То зависи от пастиря, който е водач.

Исус ни дава съвършения модел за истински водач. Той беше пастир, който служеше смирено и имаше дълбоко осъзнаване за Своята цел. Той беше силен, но пълен със

състрадание и не търсеше позиция, а беше уверен в мисията Си. Исус ни дава модела на слугуващите лидери.

► Помислете за най-успешния лидер, когото познавате лично. Избройте три или четири характеристики, които са го направили добър водач. Присъстват ли тези характеристики в служението на Исус? А във вашето?

Исус ни показва, че истинското лидерство включва смирено служене. Смирението не означава слабост или нерешителност; Исус беше силен. В евангелията неколкратно виждаме Неговия авторитет.¹⁷ Само че Исус спечели този авторитет като служеше, а не като изискваше уважение. Когато учениците Му спореха за позиции в Царството, Исус им каза:

Царете на народите господаруват над тях и тия, които ги владеят, се наричат благодетели. Но вие недейте така; а по-големият между вас нека стане като по-малкия, и който началствува – като онзи, който слугува. Защото кой е по-голям: онзи, който седи на трапезата, или онзи, който слугува? Не е ли този, който седи на трапезата? Но Аз съм сред вас като онзи, който слугува (Лука 22:25-27).

В този урок ще разгледаме характеристиките, които правят Исус велик лидер. Ще се научим как да бъдем по-ефективни водачи като следваме Неговия пример.

Ефективният християнски водач знае своята мисия

Силният водач има ясна мисия, на която посвещава цялото си внимание. Исус знаеше каква е мисията Му и тя е обобщена в Марк 10:45: „Защото наистина Човешкият Син не дойде, за да Му служат, но да служи и да даде живота Си откуп за мнозина.“

В първата си публична проповед Исус каза на слушателите Си, че е дошъл да изпълни пророкуваното в Исая:

Духът на Господа е върху Мене, защото Ме е помазал да благовествам на сиромасите; пратил Ме е да проглася освобождение на пленниците, и проглеждане на слепите, да пусна на свобода угнетените, да проглася благоприятната Господна година (Лука 4:18-19, цитираща Исая 61:1-3).

Мисията на Исус ръководеше ежедневните Му решения. Тя определи маршрута Му по пътя от Юдея към Галилея. Юдейските равини често пътували по източния бряг на река Йордан, за да не се оскверняват от евентуална среща със самаряните. Маршрутът на Исус обаче беше определен от мисията Му да сподели Божиата милост с една самарянка. Ето защо трябваше да мине през Самария (Йоан 4:4). Ако сте християнски водач, то мисията ви трябва да определя ежедневните ви решения.

¹⁷ Матей 7:28-29, Марк 1:22-28, Лука 4:32-36, Лука 20:1-8

Всеки лидер има повече за вършене, отколкото някога би могъл да свърши. Как определяте приоритетите си? Не можете и **не трябва** да правите всичко. Трябва да преценявате възможностите си според мисията ви. Всеки водач трябва да има два списъка: „неща, които да направи“ и „неща, които да не прави.“ Първият включва нещата, които трябва да постигнете, а вторият – нещата, които ви разсейват от изпълнението на вашата мисия. Може някой друг да има призив да свърши тези неща, но това не сте вие. Вашата мисия трябва да определя ежедневните ви приоритети.

Апостол Павел е пример за водач, който знае своята мисия. Той е бил призован да основава църкви в ключови градове в Римската империя. Павел не иска да гради върху чужди основи, а да занесе благата вест на онези, които още не са я чули (Римляни 15:20). Тази мисия определя къде пътувал Павел, колко остава на всяко място и дори посланието, което проповядва. Неговата мисия обуславя всяко решение.

► Обсъдете следните въпроси:

- Каква е мисията, която Бог ви е поверил? Обобщете с няколко думи.
- Споделили ли сте вашата мисия с хората, с които служите заедно?
- Определя ли вашата мисия ежедневните ви решения?

Ефективният християнски водач обучава други водачи

От самото начало на служението Си Исус внимателно избра и обучи група ученици, които ще продължат служението Му, след като Той се върне при Отца. Те се учеха от Него, прекарваха време с Него, служеха с Него и разнесоха посланието по света. Исус остави Своя образ върху тези ученици и след това ги изпрати да градят Неговата църква.

Лука пише колко напрегнато е служението. „Между това, като се събра едно многохилядно множество, дотолкова, че едни други се тъпчеха, Той започна да говори на учениците Си“ (Лука 12:1). Исус не позволи служението на хиляди, което може да бъде по-вълнуващо, да Го разсее от служението Му към учениците. Той знаеше, че за да установи царство, трябва да обучи учениците Си да водят църквата. Когато обучаваме ученици, ние подготвяме лидерите на следващото поколение.

“Исус не написа нито една книга. Вместо това Той написа Своето послание върху хора, върху апостолите.”
- Уилям Баркли

Павел следва същия модел. Той проповядва на тълпите, но фокусира вниманието си върху няколко лидера във всеки град. Това служи като модел за водачите днес. Павел призовава пасторите да екипират светиите за делото на служението (Ефесяни 4:12). Пасторът не е отговорен да върши всичко в църквата. Неговата отговорност е да обучи и екипира членовете на църквата за работата, която трябва да се върши. Ефективните водачи обучават други водачи.

Моделът на Исус за менторство на ученици

Менторът трябва внимателно да избира учениците си¹⁸

► Прочетете Йоан 1:35-51, Йоан 2:1-11, Матей 4:18-22, Лука 5:1-11 и Лука 6:12-16.

Когато четете тези стихове, прави ли ви впечатление какъв е процесът? През първата седмица от Своето публично служение Исус повика Андрей и Йоан да Го последват. Андрей доведе Симон Петър. Исус повика Филип, който намери Натанаил (Йоан 1:35-51). Това беше първата стъпка в техния призив. Те признаваха Исус, но още не Го следваха постоянно. Това беше призив да следват Исус. По-късно Той щеше да ги призове да бъдат ученици.

Втора глава от евангелието от Йоан е важна стъпка в процеса. На сватбата в Кана Галилейска Исус изяви славата Си на учениците. Другите гости не знаеха за чудото, то беше за учениците. Исус се разкри на последователите Си, за да Му се доверят. И учениците Му повярваха в Него (Йоан 2:11).

Събитията в Матей 4:18-22 се случват след като Исус се премести от Назарет в Капернаум и започна да проповядва (Матей 4:12-17). Докато се разхождаше по брега на Галилейското езеро, Исус повика Симон, Андрей, Яков и Йоан да Го последват. „И те веднага оставиха мрежите, и отидоха след Него“ (Матей 4:20). След първоначалния призив в Йоан 1, тези ученици продължаваха да работят като рибари. Сега Исус ги призова да служат: „Отсега ще ловите човеци“ (Лука 5:10).

Следващият етап в процеса е изборът на дванадесетте апостоли. От множество последователи (наречени „ученици“ в Йоан 6) Исус избра дванадесет, които да станат най-близките Му съмишленици.

Исус не бърза с избора на дванадесетте апостоли. Изглежда, че процесът е отнел няколко месеца. Така Исус е имал възможност да прекара време с всеки от тях. Често лидерите избират свой наследник твърде прибързано, без да отделят време да опознаят човека. Мъдрият лидер поставя задачи, които му позволяват да прецени лидерските качества на съответния човек.

Менторът трябва да прекарва време с учениците си

► Кое е по-вълнуващо – достигането на мнозина или менторството на няколко души? Кое е по-важно в дългосрочен план? Защо Исус вложи толкова много в дванадесет души?

Исус посвети голяма част от времето Си на дванадесетте апостоли. „И определи дванадесет души (които също нарече апостоли), **за да бъдат с Него**, и за да ги

¹⁸ Адаптирано от Робърт Колмън, *Учителят и Неговият план за евангелизиране* Издателство: Нов Човек, 2010 г. ISBN: 978-954-407-334-3)

изпраща да проповядват, и да имат власт да лекуват болести и да изгонват бесове" (Марк 3:14-15). Първо, те прекарваха време с Него, за да научат Неговите методи. Едва след това бяха готови да служат.

Марк записва едно от пътуванията на Исус през Галилея: „И Той не искаше никой да узнае това [че Той беше там], защото учеше учениците Си" (Марк 9:30-31). Основният ангажимент на Исус не беше да разработи програма за достигане на множествата, а да обучи мъже, които да ръководят църквата.

Исус проповядваше на хиляди, но най-големият Му приоритет беше да обучи няколко души за бъдещо служение. Той знаеше, че обучението е по-ефективно при по-малка група. Робърт Колмън предупреждава: „Колкото повече расте служението ви, толкова **по-трудно** ще ви бъде да намирате време да обучавате отделни хора. Обаче колкото повече расте служението ви, толкова **по-важно** ще става да намирате време да обучавате отделни хора."

Когато четете евангелията, откривате, че Исус рядко служеше, без да има около Себе си поне трима ученици. Той често се оттегляше с учениците Си в усамотени места, за да ги учи. Към края на земното Си служение Исус прекарваше още повече време с учениците. През последната седмица в Йерусалим те бяха до Него почти неотлъчно. Тяхното обучение беше една от Неговите най-важни задачи.

Една юдейска поговорка гласи: „Ученик е този, който вдишва праха, вдигнат от краката на учителя му." Ученикът е следвал учителя си толкова отблизо, че е вдишвал праха, който се е вдигал изпод краката на учителя му. Ученикът е ял храната, която учителят е ял, отивал е там, където учителят е отивал, бил е посветен на учението и примера на учителя. Последователите на Исус прекараха с Него толкова много време, че придобиха Неговия характер. По-късно те щяха да станат известни като „християни" - бяха станали като своя учител.

По същия начин Павел винаги е бил придружаван от негови последователи като например Тимотей, Тит, Лука или Тихик. Павел ги е обучавал за служители като е прекарвал време с тях.

Отново, това ни дава модел за подражание днес. Докато служите, можете да насърчавате по-младите членове на екипа да ви придружават, за да се учат да служат. Един успешен водач на църква казва: „Никога не отивам да служа някъде, без да взема по-млад служител с мен. За мен обучението на бъдещите водачи на църквата е толкова важно, колкото и служението, с което се занимавам." Този пастор разбира, че ефективните водачи обучават други водачи.

Менторът трябва да бъде пример в служението за своите ученици

След като изми краката на учениците, Исус каза: „Защото ви дадох пример да правите и вие, както Аз направих на вас" (Йоан 13:15). Исус учеше чрез пример. Той знаеше,

че не беше достатъчно да каже „Правете така.“ Трябва да покажем **как** се прави. Исус не искаше от учениците Си да правят нещо, преди Той да го е направил.

Учениците видяха Исус да се моли и казаха: „Господи, научи ни да се молим“ (Лука 11:1). Исус не просто изнесе урок за молитвата, Той се молеше. Докато Го наблюдаваха да се моли, учениците поискаха да разберат повече за молитвата. Когато учениците искат да се учат, те учат по-добре!

Учениците слушаха Исус да цитира Словото в Своите проповеди. Той често цитираше Стария Завет. Това беше модел за библейско проповядване. Учениците научиха ли този урок? Абсолютно! Когато Петър проповядваше във втора глава на книгата Деяния, той цитира Йоил, Псалом 16 и Псалом 110. Петър се научи от Исус да основава проповядването си на Словото. Всяка проповед в книгата Деяния съдържа препратки към Стария Завет.

Павел ползва същия подход. Неколкократно той пише: „Видели сте моя пример. Следвайте го.“¹⁹ Павел обучава чрез пример. Ученици като Тит и Тимотей се научават как да пастируват църкви благодарение на примера на своя ментор Павел.

Днес, ние трябва да даваме пример в служението на тези, които обучаваме. Те виждат нашите успехи и провали. Най-вече те наблюдават нашия характер, когато признаваме грешките си и се учим. Учениците са запознават с реалността на служението като наблюдават нашия пример.

Менторът трябва да делегира отговорности на своите ученици

► Прочетете Матей 10:5-11:1.

От самото начало целта на Исус беше да подготви учениците за служение. Той ги повика да Го следват, за да ги направи ловци на човеци (Матей 4:19).

През по-голямата част от първата си година заедно с Исус, учениците наблюдаваха как Той служи и се учеха от Неговия пример. В Матей 10 виждаме как Исус делегираше отговорности на учениците.

Той им даде власт (Матей 10:1).

Преди да ги изпрати да служат, Исус даде на учениците власт, за да изпълнят назначената им мисия. Понякога лидерите се страхуват да дадат власт на помощниците си. Само че **отговорността без власт връзва ръцете на тези, които обучавате**. Не трябва да поверяваме отговорности на помощниците ни, ако не им дадем достатъчно власт, за да ги изпълнят.

¹⁹ Примерите включват 1Коринтяни 11:1, Филипяни 3:17, Филипяни 4:9.

Той им даде ясни указания (Матей 10:5-42).

Исус остави ясно послание на учениците Си: проповядвайте Царството. Задачата им беше ясна. Те знаеха какво точно Исус очакваше от тях.

Исус каза на учениците Си на кого трябва да служат: на изгубените овце от Израилевия дом. По-късно апостолите щяха да проповядват на езичниците, но докато учениците се учеха как да служат, Исус им заръча да започнат близо до дома. Трябва да правим всичко възможно да помагаме на учениците си да успяват. Започнете с лесна за изпълнение задача. Исус поставяше разумни цели.

Исус предупреди учениците Си, че ще бъдат гонени. Причината за гонението не е провал в служението, а фактът, че призивът за следване на Исус създава разделение между Неговите привърженици и противниците Му.

Той ги изпрати в групи по двама (Марк 6:7).

Исус демонстрира важността на екипността в служението. Той изпрати учениците по двама. Няколко месеца по-късно Исус изпрати 72ма от учениците Си в групи по двама (Лука 10:1). Това се превърна в модела на служение в ранната църква. Петър и Йоан служеха заедно. Варнава и Савел пътуваха заедно, а Павел и Сила служеха заедно.

Менторът трябва да надзирава своите ученици

След като учениците се върнаха, те разказаха на Исус какво се е случило (Марк 6:30). Проследяването на изпълнението на задачите беше важна част от обучението. Не е достатъчно да делегирате отговорности. Ефективният лидер оценява как се справят учениците. Делегиране без оценка води до лошо представяне.

► Прочетете Матей 17:14-21.

Хауърд Хендрикс учи, че провалът е важна част от процеса на учене. Учениците попитаха: „Защо не успяхме да изгоним нечистия дух от това момче?“ С отговора Си Исус им преподаде урок за вярата. За тях беше много по-добре да се провалят на този ранен етап в служението, отколкото след завръщането на Исус на небето!

Ефективният надзор на всеки ученик включва оценка. Ако той се провали в изпълнението на някоя задача, това не означава, че отпада от екипа. Трябва да изследваме причината за неуспеха и да планираме подобрене за в бъдеще.

Исус ни показва този модел в Лука 9:

- В 9:1-6 Исус изпрати дванадесетте ученици.
- В 9:10 те Му разказаха за пътуването си.
- В 9:37-43 учениците не успяха да изгонят един нечист дух.
- В 9:46-48 Исус ги поучаваше за това кой е велик в Божието царство.

- В 9:49-50 Исус порица Йоан за лошо решение във връзка със служението.
- В 9:52 Исус изпрати учениците да се подготвят за посещение на едно село в Самария.
- В 9:54-55 Исус порица Яков и Йоан за друго лошо решение във връзка със служението.
- В 10:1 Исус изпрати по-голяма група да служат.

Исус поучаваше, делегираше и даваше оценка. Той не се отказваше от учениците Си, дори когато се проваляха, а използваше неуспеха като възможност да ги научи на нещо.

По-късно Павел следва същия модел. Той назначава Тит да води църквата на остров Крит и Тимотей за пастор в Ефес. След това им изпраща писма с допълнителни указания. След като основава църкви по време на първото си мисионерско пътуване, Павел прави второ, връщайки се в местата, където е проповядвал, за да провери състоянието на църквите (Деяния 15:36).

Този модел на обучение продължава да бъде ефективен и днес. Много водачи изпращат някой млад служител, без да го наблюдават или да търсят обратна връзка от него, и след това се изненадват, че той не е успял да се справи. Не трябва да си мислим „Предадох си урока“, значи човекът ще се справи. Надзорът е един постоянен процес. Ако искате да обучавате водачи, трябва да инвестирате време, в което да упражнявате надзор.

Хауърд Хендрикс посочва четири етапа при обучението на нови служители:

- 1. Разказване:** Разкажете им за какво става дума. Исус проповядваше посланието за царството на Своите ученици.
- 2. Показване:** Осигурете модел за служението. Исус показваше на учениците как се служи.
- 3. Практика:** Това е служение под пряко наблюдение. Исус изпрати учениците да служат и след това направи оценка на случилото се с тях.
- 4. Самостоятелна работа:** Това е служение, което се осъществява без пряко наблюдение. След Петдесетница учениците служеха без надзора на Исус.

► Как обучавате водачи? Кой от стъпките, които изучихме, изпълнявате ефективно? Кой стъпки се нуждаят от подобрение? Обсъдете в групата как можете да бъдете по-ефективни ментори на бъдещи водачи. Дискусията ви трябва да приключи с план за развитие на лидери в контекста на вашето служение.

Нашите ученици трябва на свой ред да правят ученици

Исус каза на учениците Си: „Вие не избрахте Мене, но Аз избрах вас и ви определих да излезете в света и да принасяте плод, и плодът ви да бъде траен...” (Йоан 15:16). Исус научи учениците Си да правят ученици.

► Прочетете Матей 13:31-32.

Притчата на Исус за синаповото зърно показва, че Божието царство ще порасне неимоверно много. Както синаповото зърно се превръща в растение многократно по-голямо от размерите на семето, така и църквата ще порасне повече отколкото някой може да си представи. В Стария Завет птиците в клоните на дървото са образ на голямо царство с много народи (Даниил 4:12 и Езекиил 31:6). Исус обещава, че с увеличаването на броя на учениците църквата ще достигне мащаби, които далеч надхвърлят първоначалните ѝ размери и ще достигне всички народи.

Д-р Робърт Колмън пише, че окончателната оценка на нашето служение е растежът. „Накрая, тук ние трябва да оценим как животът ни се мултиплицира. Дали хората, които провидението ни е поверило, ще припознаят видението за Великото поръчение и дали, на свой ред, ще го предадат на верни служители, които да научат и други? Скоро ще настъпи моментът, когато нашето служение ще бъде в техните ръце.”²⁰

На фокус: Първосвещеническата молитва на Исус

В средата на своята първосвещеническа молитва Исус се фокусира върху учениците (Йоан 17:6-19). Тази молитва съдържа ценни уроци за Исусовия метод на менторство.²¹

(1) Отначало ние защитаваме тези, които менторстваме.

Исус се помоли: „Докато бях с тях, Аз пазех в Твоето име тези, които Ми даде.” В евангелията Исус 20 пъти предупреждава учениците Си да се пазят от опасности. Той ги предпазваше от грешки. Когато обучаваме ученици, трябва да ги пазим от опасностите в техния свят. Обучението ни трябва да бъде практично.

► Пред какви опасности са изправени младите служители във вашата култура? Като ментори, как ще ги подготвите за тези опасности?

(2) Когато тези, които менторстваме, растат в зрялост, ние им се доверяваме.

Исус се помоли: „Не се моля да ги вземеш от света, но да ги пазиш от лукавия” (Йоан 17:15). Исус знаеше, че учениците ще имат изкушения, но им имаше доверие. Трябва да се научим да се доверяваме на младите водачи, които обучаваме. Това изисква от

²⁰ Robert Coleman, “The Jesus Way to Win the World: Living the Great Commission Every Day.” Evangelical Theological Society, 2003.

²¹ Адаптирано от Ajith Fernando, *Jesus Driven Ministry* (Wheaton, Illinois: Crossway Books, 2002), 172-173

нас да изоставим авторитарния подход към лидерството и да поверим на другите взимането на важни решения.

Според Аджит Фернандо лидерите могат да гледат на своите последователи по два начина.

- Слабите лидери се съсредоточават върху слабостите на последователите си.
- Ефективните лидери се съсредоточават върху силните страни на последователите си като същевременно работят върху слабостите им. Ефективните лидери могат да гледат другите „с очите на надеждата.“

(3) След като сме обучили учениците, ги изпращаме да служат в света.

Исус се помоли: „Както Ти прати Мене в света, така и Аз пратих тях в света“ (Йоан 17:18). След Петдесетница учениците започнаха да изпълняват великата мисия, за която Исус ги беше подготвил. Ние обучаваме ученици, за да могат те на свой ред, да занесат благата вест на един свят, който отчаяно се нуждае от нея.

Исус каза: „Аз се прославям в тях“ (Йоан 17:10). Когато изпращаме онези, които обучаваме, трябва да направим така, че славата да бъде за Исус. Можем да се изкушим да приемем слава от нашите ученици, но трябва да се уверим, че цялата слава остава единствено за Бога.

Приложение: Ценността на служението в екип

Примерът на Исус демонстрира колко е важен екипът в служението. Екипното служение включва както менторство спрямо по-младите съработници, така и изграждане на връзки с други пастори. Ние сме създадени да бъдем във взаимоотношения с други хора. Защо екипът е толкова важен?

Екипът осигурява баланс

Исус избра хора с много различен произход. Петър и Йоан постоянно си съперничеха. Матей беше на римска служба, докато зилотът Симон искаше да прогони римляните от Юдея. Тези мъже бяха пълни противоположности. Учениците на Исус бяха разнородна група.

Въпреки че често различията между хората в един екип поражда трудности, не бива да пренебрегваме ползите от различните характери. Апостол Петър бързо правеше смели изявления. По-предпазливите Тома и Андрей внасяха баланс. За ранната църква различните характери на водачите бях от полза.

Мъдрите водачи избират членове на екипа с различен опит. Силният екип дава на църковното лидерство разнообразни силни страни. Един може да разбира от финанси, друг да е добър в изграждането на взаимоотношения с хората, трети да умее да поучава по Словото. Всички те работят заедно, за да осигурят балансирано лидерство на църквата.

Екипът умее да взема мъдри решения

Когато обучаваше учениците, Исус знаеше, че полага основите на църквата. След Петдесетница ранната църква щеше да бъде изправена пред трудни решения. Исус знаеше, че учениците щяха да се нуждаят един от друг при взимането на тези решения.

Едно от първите решения пред църквата е било „Как повярвалите езичници стават част от църквата? Задължени ли са да спазват юдейския закон?“ Макар на нас това да ни изглежда нещо просто, решението не е било лесно и не е било въпрос на лични предпочитания. Законите за храната и обрязването са идвали от Стария Завет. Това решение е щяло да има дълготрайни последствия. Днес, аз и вие сме повлияни от това решение – ако съборът в Йерусалим беше решил друго, повярвалите езичници днес щяха да бъдат длъжни да спазват юдейския закон.

В Деяния 15 е описано как ранната църква е разрешила този важен въпрос. След изслушване на различни мнения се е стигнало до решение. В своето писмо до повярвалите езичници апостолите описват решението със следните красиви думи: „Защото се видя добре на Святия Дух и на нас“ (Деяния 15:28). Благодарение на водителството на Святия Дух църковните лидери са се събрали заедно, обменили са мнения и са стигнали до правилното решение.

Авторът на Притчи подчертава важността на различните гледни точки при взимането на решение.

- Пътят на безумния е прав в неговите очи, а който е мъдър слуша съвети (Притчи 12:15).
- При многото съветници има безопасност (Притчи 11:14).
- Защото с мъдър съвет ще водиш войната си, и чрез множеството съветници бива избавление (Притчи 24:6).

Това е важен принцип за църковните водачи. Според книгата Притчи който не се вслушва в казаното от другите, не е мъдър. Глупавият смята, че винаги е прав, а мъдрият обръща внимание на думите на другите.

Ако екипът има за цел мъдри решения, то в него трябва да има хора, чиито начин на мислене е различен от нашия. Когато подбираме екипа, трябва да сме сигурни, че не избираме хора, които са много сходни с нас самите. Не ни трябва хора, които винаги бързо се съгласяват с нас.

Екипът осигурява насърчение

Книгата Еклесиаст описва ползите от екипа. „По-добре са двама отколкото един, понеже имат добра награда за труда си; защото, ако единият падне, другарят му ще го вдигне, но горко на онзи, който е сам, когато падне, и няма друг да го вдигне!“ (Еклесиаст 4:9-10).

Когато църквата е срещала съпротива, апостолите са се насърчавали един друг. Лука използва думите „в единомышленост“, за да опише взаимната подкрепа между членовете на ранната църква.

Известният мисионер Хъдсън Тейлър илюстрира този принцип. Тейлър заминал за Китай с голямо желание да служи, но скоро се обезсърчил. Част от хората, които го финансирали спрели да изпращат средства. Мисионерите, които вече се били установили по тези места, го критикували. Дори британското правителство се противопоставяло на работата му. Годеницата му в Англия му писала, че не била сигурна, че иска да се омъжи за мисионер. Тейлър изгубил кураж и бил готов да се върне вкъщи.

По това време един по-възрастен мисионер от Шотландия на име Уилям Бърнс прекарал седем месеца с Хъдсън Тейлър на мисионерско пътуване във вътрешността на Китай. Двата пътували, молили се и проповядвали заедно. По време на това пътуване видението на Тейлър за Китай отново оживяло. Джон Полк пише: „Уилям Бърнс спаси Хъдсън Тейлър от самия него.“

По-късно Хъдсън Тейлър основал „Мисия в Китай“²² и днес е познат като един от най-великите съвременни мисионери. Уилям Бърнс е слабо известен. Въпреки това част от заслугата за хилядите поярвали чрез работата на „Мисия в Китай“ е негова. Бърнс е насърчил Тейлър в ключов момент. Екипът осигурява насърчение.

Екипът осигурява обратна връзка и отчетност

Всеки от нас има слепи петна – наши черти, които сами не можем да видим. Ние вкарваме в служението си слабости, обусловени от семейството, в което сме израснали, от живота ни преди да поярваме в Христос и от личността ни. Тези неща влияят на служението ни.

Ние може би не можем да видим тези наши слабости, но те са видими за другите в екипа и те могат да ни предупредят за потенциални опасности за служението ни. Авторът на посланието към евреите призовава християните да се поощряват един друг към добри дела (Евреи 10:24). Гръцката дума, преведена като „поощрявам“, съдържа идеята да побутнеш или да боднеш някого. Понякога това не е особено приятно. Никой не обича да го бутат, но обратната връзка е нещо ценно. Всеки християнски водач се нуждае от поне един човек, който да може да му каже „Това не е мъдра постъпка, размисли.“

От средновековните манастири и събранията на последователите на Уесли до съвременни групи като Пазители на обещанието²³ в християнското лидерство съществува дълга традиция на отчетност. Църковните лидери днес могат да се

²² China Inland Mission

²³ Promise Keepers

възползват от ежеседмична отчетност. Това може да става в лични срещи, в малки групи или дори по телефона. Тази отчетност може да ни послужи като предупреждение за духовна опасност, преди да е станало твърде късно.

Добрата отчетност изисква абсолютна честност от всяка от страните и пълна конфиденциалност между тях. Има много различни примери за въпроси за отчетност. Ето един примерен списък:

- Тази седмица отдели ли си редовно време, за да общуваш с Бога?
- Тази седмица твоят интегритет беше ли компрометиран по някакъв начин?
- Тази седмица опази ли мислите си чисти?
- Тази седмица извърши ли някакъв сексуален грях?
- Тази седмица какво важно нещо направи за своята съпруга (или съпруг)?
- Тази седмица сподели би благата вест с някого?
- Честно ли отговори на всички тези въпроси?

Отчетността в екипа е важна, когато сме изправени пред изкушения. Павел съветва един млад пастор как да гради служението. Той предупреждава Тимотей: „отбягвай младежките страсти и **заедно с тези, които призовават Господа от чисто сърце**, следвай правдата, вярата, любовта и мира“ (2Тимотей 2:22). Павел е наясно, че за духовния живот на Тимотей ще бъде полезно той да се събира с други вярващи, които търсят Бога с чисто сърце.

► Ако сте част от екипно служение, споделете някои ползи от работата в екип. Какви предизвикателства носи служението в екип?

Работа в екип

Исус превърна група от съвсем различни личности в единен екип. Той използва техните различия и създаде екип, който беше способен да води ранната църква. Тя се нуждаеше от дързостта на Петър и тихия дух на Филип. Едно от най-големите предизвикателства пред лидера е да превърне групата последователи в екип.

Аджит Фернандо, църковен водач в Шри Ланка, добре разбира предизвикателствата пред изграждането на екип. Той пише:

Може би трагедията на евангелската църква е в това, че много често чувствата надделяват над богословието при определянето на начина, по който действаме и взимаме решения. Библейският вярващ казва: „Каквито и да са моите чувства към този човек, аз ще го приема, защото Бог иска да го направя и ще помоля Бог да ми даде благодат да работя в хармония с него.“ Според нашето богословие това усилие да се сработя с този човек ще успее, дори и чувствата ми да говорят нещо различно. Нашето богословие ни кара да работим здраво за това взаимоотношение. Молим се за този човек и нашето взаимоотношение с него. Срещаме се редовно. Стремим се да му показваме братска любов и правим всичко

възможно за неговото добруване. Развиваме мечти за това какво този човек може да постигне чрез екипа.²⁴

1Коринтяни 12:12-25 ни учи, че в тялото Христово нямаме право да отхвърляме хората само защото не ги харесваме. Ако градите църква, ще има хора, които няма да ви допаднат. Като християнски водач трябва да кажете: „Независимо от чувствата ми, аз ще приема този човек, защото Бог го е поверил на моите грижи. Ще помоля Бог да ми даде благодат, за да работя с него и да го благослови и да му даде успех в служението.“

Ефективният християнски водач е слуга

Веднъж попитали един бъдещ пастор: „Защо искате да станете пастор?“ Младият човек отговорил: „На летището видях как на един пастор му носеха куфара. Искam някой да ми носи куфара!“

Перспективата на Исус беше коренно различна! Този млад човек искаше да му служат; Исус искаше да служи. „Защото наистина Човешкият Син не дойде, за да Му служат, но да служи и да даде живота Си откуп за мнозина“ (Марк 10:45). Исус ни показва, че истинското лидерство включва служене. Той смири Себе Си като прие образ на слуга (Филипийни 2:7).

► Прочетете Йоан 13:1-20.

В евангелията има много места, където можем да видим модела на слугуващо лидерство на Исус, но една от най-силните истории е, когато Исус изми краката на учениците. В тази сцена Исус показва какво означава да бъдеш слуга.

В някои църкви се практикува миенето на краката, за да се възпроизведат действията на Исус на пасхалната вечеря. Това може да е добра практика, но по-важно е да се разбере, че Исус не извърши никаква специална церемония. Той просто свърши това, което трябваше да се свърши.

Заради прашните улици на Йерусалим е било обичайно някой слуга да измие краката на гостите на официална вечеря. Тази задача е била давана на слугите на най-ниска позиция. Когато Исус и учениците Му се събраха да отпразнуват Пасха, в стаята нямаше слуга. Никой от учениците не искаше да измие краката на другите, защото те се надяваха на по-високи позиции в царството на Исус. Исус коленичи и пое задължението на най-нископоставения слуга.

Тази сцена показва как Исус разбираше лидерството. Хората се стремят да бъдат лидери заради властта и позицията. Целта им е да се изкачат до върха на стълбицата в организацията. Исус вече беше на върха, Той беше Учителят на учениците, но доброволно прие най-ниската позиция.

²⁴ Ajith Fernando, *Jesus Driven Ministry* (Wheaton, Illinois: Crossway Books, 2002), 133

Ето това означава да бъдеш христоподобен водач. Христоподобният водач поема задачите, които никой не иска. Христоподобният водач вдъхновява другите не като крещи заповеднически, а чрез примера на смирено служене.

Някой беше казал: „Проверката дали имаме дух на слуга е „Как реагираме, когато се отнасят с нас като със слуги?“ Лидерът, който следва примера на Исус, не се засяга, когато го третират като слуга. Не забравяйте, че Исус изми краката и на Юда. Представете ли си смирено да измиете краката на онзи, който вече е решил да ви предаде?

„Първите места по масите замениха кърпата и легена като символи на лидерството сред Божиите хора...Време е да вземем отново кърпата.“
- Джийн Уилкс

Когато изми краката на всички ученици, Исус каза на тези, устремени към позиции мъже: „Защото ви дадох пример да правите и вие, както Аз направих на вас“ (Йоан 13:15). Тридесет години по-късно Симон Петър може би си е спомнил смирението на Исус, когато пише: „Облечете смирението“ (1Петрово 5:5). Както Исус препаса кърпа, за да послужи на учениците, така и ние трябва да се препашем със смирение, за да служим на другите.

Като християнски водачи можем да се изкушим да преследваме позиция вместо възможности да служим. Исус ни показва, че християнското лидерство се състои в служене.

Заключение: Колко е важно да бъдем ментори на други християнски работници

В края на живота ви влиянието ви като ментор върху други християнски работници може да е най-ценното наследство, което служението ви ще остави. Ако по време на вашето служение менторствате 12 други служители, влиянието ви ще се умножи по 12 плюс работниците, на които те ще бъдат ментори.

За съжаление малко лидери инвестират необходимото време в менторство, въпреки че знаят колко е важно. Защо пренебрегваме този аспект на служението?

Една от причините е **цената** на менторството. То отнема ценно време. Често си мислим, че е по-добре да отделим време да служим на големи групи, отколкото да обучаваме млади водачи.

Друга причина е **разочарованието**, което съпътства менторството. Когато казваме „Обучавам следващото поколение водачи“, това звучи страхотно, но често реалността далеч не е толкова вълнуваща.

Исус сигурно много пъти се е разочаровал от бавния напредък на учениците. След три години, прекарани с Исус, Филип каза: „Господи, покажи ни Отца и достатъчно ни е“ (Йоан 14:8). Няколко седмици след като Исус беше нахранил 5000 души, учениците

имаха пред себе си тълпа от 4000 човека. Те попитаха: „Откъде ще може някой да насити тези с хляб тук, в това уединено място?“ (Марк 8:4).

Апостол Павел изпитва сходно разочарование. Йоан Марк си тръгва по време на първото мисионерско пътуване (Деяния 13:13). След като месеци наред е обучавал Димас, Павел пише от самотната затворническа килия: „Димас ме остави, като обикна сегашния свят“ (2Тимотей 4:10).

Менторството струва скъпо и може да е разочароващо, но е важна част от работата на лидера. Всеки зрял християнски водач трябва да бъде ментор на бъдещи лидери. В същото време всеки християнски водач има нужда от ментор, който да го подкрепя в трудни моменти.

Хауърд Хендрикс казва, че всеки се нуждае от трима души в живота си:

1. Всеки човек се нуждае от Павел – ментор, който да го предизвиква постоянно да расте.
2. Всеки човек се нуждае от Варнава - приятел, който го обича достатъчно, за да бъде честен с него по отношение на неговите слабости.
3. Всеки човек се нуждае от Тимотей – по-млад човек, когото да обучава в служение.

► Завършете урока като зададете следните въпроси:

- “Кой е моят Павел?”
- “Кой е моят Варнава?”
- “Кой е моят Тимотей?”

Задания по Урок 3

(1) В таблицата по-долу избройте четири ситуации, в които учениците наблюдават Исус да служи. Отбележете какво научават учениците, докато Го наблюдават.

(2) Избройте двама или трима души, на които бихте могли да бъдете ментори, за да ги подготвите за служение. Напишете кратък текст с отговор на следните два въпроса:

- Какви качества търся в човека, на когото да бъда ментор?
- Какво искам Бог да извърши в човека, на когото да бъда ментор? (Бъдете конкретни.)

Започнете да предприемате стъпки към това да станете ментори на хората, които сте посочили. Помолете Бог да ви покаже как да ги подготвите за бъдещо служение.

Ситуация	Библейски пасаж	Урок, който учениците са научили
Исус изгонва нечистия дух от момчето	Матей 17:14-21	Силата на вярата

Урок 4

Да поучаваме като Исус

Цели на урока

В края на този урок студентите трябва:

- (1) да знаят качествата, които правят Исус велик учител.
- (2) да научат практични методи, чрез които да станат по-добри учители.
- (3) да планират задания, чрез които студентите ще бъдат по-добре подготвени за часовете.

Принцип за служение

Когато изцяло са завършили подготовката си, нашите студенти ще бъдат като техния учител.

Въведение

► В края на този урок няма задание. В рамките на урока има включени малки задания в секциите „Практическо приложение на урока.“ Някои задачи ще изискват писмена работа или някакво действие. Други са само за размисъл или дискусия. Изпълнявайте всяко задание докато минавате през материала на урока.

Едно от най-силните изказвания относно силата на обучението принадлежи на Исус. „Ученикът не е по-горен от учителя си; а всеки ученик, когато се усъвършенства, ще бъде като учителя си“ (Лука 6:40). Исус знаеше, че след като подготви учениците Си, те ще отразяват собствения Му характер. Ето защо Той вложи много енергия в обучението на дванадесетте апостоли.

В някои църкви неделните учители са хора без опит и подготовка. На обучението на новоповярвалите и малките деца не се отделя особено внимание.

За нас като църковни водачи обучението трябва да има същия приоритет какъвто имаше за Исус. Задачата на учителя е много важна, ако учениците трябва да придобият неговия характер. Трябва да обучаваме учителите да следват примера на Исус, най-великия Учител.

► Помислете какво вече знаете за стила на поучение на Исус. Посочете три или четири характеристики, които Го правят много добър учител. Сега помислете за на-добрия учител, който вие сте имали. Посочете три или четири характеристики, които отличават този човек като много добър учител. Колко от характеристиките на двамата се припокриват?

Сърцето на най-великия Учител: Характер

Съдържанието на Исусовото поучение беше основано на Неговия характер. Поучението на Исус произлизаше от сърцето Му. Какво сърце има един велик учител?

Исус, най-великият Учител, разбираше нуждите на Своите ученици

► Прочетете Лука 4:16-21.

Учителите в училище подготвят план на урока за всеки ден, който отразява това, което те искат да постигнат във всеки клас. Един план на урока изглежда горе-долу така:

- Цел: Учениците ще се научат да събират дробни.
- Дейност: Учениците ще решат задачите от 1 до 20 на страница 89 от учебника.

Исус имаше план за служението Си, но той не включваше страници от учебник. Учебният план на Исус беше фокусиран върху нуждите на учениците Му. Исус каза за какво беше изпратен:

- Да благовества на сиромасите
- Да прогласи освобождение на пленниците
- Да прогласи проглеждане на слепите
- Да пусне на свобода угнетените
- Да прогласи благоприятната Господна година (Лука 4:18-19).

Целите на Исус посрещаха нуждите на Неговите ученици. Те не бяха богатите садудеи, които управляваха Храма в Йерусалим и притежаваха политическата власт в Синедриона, а обикновени хора, страдащи под натиска на Рим. Някои от тях бяха слепи или куци. Една голяма част бяха бедни и изнемогваха под непосилно високите данъци.

Учебният план на Исус беше прост: да посрещне нуждите на учениците Си. Той щеше да освободи пленниците, да отвори очите на слепите. В юдейския календар юбилейната година е била година на празнуване. Дълговете са били опрощавани, земята е била връщана на оригиналните ѝ собственици, робите са били освобождавани. Исус заяви, че е дошъл да прогласи Юбилейната година за потиснатите.

По време на земното Си служение Исус посрещна нуждите на учениците Си. Той не винаги даваше на хората онова, което искаха, но им даваше онова, от което се нуждаеха. Самарянката искаше вода, а се нуждаеше от изкупление (Йоан 4:7-42). Петър искаше да лови риба, а се нуждаеше от мисия (Матей 4:18-22). Всеки път Исус отговаряше на най-дълбоките нужди на конкретния ученик.

► Прочетете Марк 10:17-22.

В тази история за един богат младеж, който дойде при Исус, авторът разказва: „А Исус, като го погледна, възлюби го.“ Думата *погледна* в този стих е повече от обикновен поглед. Тя означава да гледаш отблизо и да видиш ясно. Исус видя сърцето на младия

човек. Останалите може би са видели само един млад богаташ, но Исус видя едно гладно сърце.

► Прочетете Марк 16:1-8.

Представете си срама на Петър след като се беше отрекъл от Исус. Дори радостта от възкресението е била помрачена от срама при спомена за пропяването на петела. В тази ситуация ангелът каза на Мария: „Но идете, кажете на учениците Му **и на Петър**, че отива преди вас в Галилея; там ще Го видите, както ви каза.“ Исус знаеше, че от всички ученици Петър най-много се нуждаеше от насърчение. Другите виждаха един страхливец, който се отрече от Учителя си. Исус видя един паднал ученик, който имаше нужда от възстановяване.

Исус знаеше, че не можем да обучаваме ученици, ако не ги разбираме. Ако искате да спечелите сърцето на ученика, трябва да мислите като него. Трябва да разбирате сърцата на вашите ученици. Учителят трябва да изучава своя предмет, но още повече той трябва да изучава своите ученици. Необходимо е да разбирате нуждите на вашите ученици.

Практическо приложение на урока

► Помислете за онези, които обучавате (формално или неформално). Изберете някой ученик, който минава през трудно време. Съставете списък с практични неща, които можете да направите, за да посрещнете неговите нужди.

Исус, най-великият Учител, беше търпелив

Исус проявяваше търпение към онези, които се обръщаха срещу Него.

► Прочетете Йоан 6:41-71.

Тази история се случва по време на важен момент на преход в служението на Исус. През предходната година Исус беше много популярен. Хората бяха удивени от чудесата и се бяха наситили с хляба и рибите. Сега Исус обяви: „Аз Съм хлябът на живота.“ Думите Му смутиха слушателите Му. „Истина, истина ви казвам, ако не ядете плътта на Човешкия Син и не пиете кръвта Му, нямате живот в себе си.“ След това много от учениците Му се отдръпнаха и вече не Го следваха.

Исус поучаваше хиляди като знаеше, че мнозина няма да приемат учението Му. Той поучаваше дванадесетте, знаейки, че един от тях беше дявол (Йоан 6:70). Той беше търпелив учител.

Исус проявяваше търпение към онези, които не Го разбираха.

► Прочетете Марк 8:27-33.

Исус беше търпелив с учениците, които схващаха бавно. Забележете колко пъти в евангелията се говори за съмненията и слепотата на учениците. Дори когато Петър

казва „Ти си Помазаникът“, той не разбира какво в действителност означава това. Само няколко стиха по-късно Исус смъмри Петър за погрешните му идеи.

► Прочетете Йоан 3:1-21.

Исус се отнасяше търпеливо към фарисеите, които не разбираха учението Му. Когато Никодим беше объркан, Исус попита учудено: „Ти си Израилев учител, и не знаеш ли това?“ Никодим трябваше да знае, че Езекиил е предсказал, че един ден Израил ще се роди от вода и от Дух. Вместо да се откаже, Исус търпеливо преподаде урока на Никодим.²⁵

Ето една добра проверка за търпението на учителя: „Колко пъти съм готов да повторя един и същ урок, преди да се откажа?“ Исус обучаваше Своите ученици с голямо търпение. Ако те бяха отворени да слушат, Той продължаваше да ги учи. Исус, най-великият Учител, беше търпелив.

Практическо приложение на урока

► Изкушавате ли се да се откажете от ученици, които учат по-бавно? Разочаровате ли се, когато не откликват на това, на което ги учите? Как можете да проявите търпението на най-великия Учител към онези, които обучавате?

Исус, най-великият Учител, обичаше Своите ученици

► Прочетете Марк 6:30-34.

Исус преведе учениците Си през Галилейското езеро, за да отидат на усамотено място, където да си починат от непрестанния натиск на тълпите и служението. Хиляди хора видяха накъде се беше запътил Исус и се завтекоха по брега, за да Го срещнат. На брега Исус се изправи пред множество от 5000 мъже, без да се броят жените и децата. Когато видя тълпата, „смили се над тях, понеже бяха като овце, които нямат овчар; и започна да ги поучава много неща“ (Марк 6:34). Исус, най-великият Учител, поучаваше, защото обичаше учениците Си.

По-рано в урока прочетохме историята за богатия младеж, който си тръгна наскърбен, защото не искаше да плати цената, за да следва Исус (Марк 10:17-22). „Исус като го погледна, **възлюби го**“ (Марк 10:21). Най-великият Учител обичаше дори ученика, който си тръгна.

Исус състрадаваше на тълпите, на отделните хора и дори на онези, които Го отхвърляха. Един проповедник проповядвал проповед, озаглавена „Юда, ученикът,

²⁵ Йоан 3:5 препраща към обещанието в Езекиил 36:25-27. Езекиил вижда ден, когато Божият народ ще бъде поръсен с чиста вода (това премахва нечистотата и очисти от идоли) и ще му бъде даден нов Дух (това събужда желание за спазване на Божия закон).

когото Исус обичаше.” Този проповедник е разбирал, че Исус показва любов дори на Юда и го обичаше до края, въпреки че знаеше, че щеше да Го предаде.

Лесно е да обичаме учениците, които идват навреме, пишат си домашните и проявяват желание да учат. Трудно е да обичаме Юда, който ни предава, богатия младеж, който ни изоставя и Петър, който все не е разбрал. Исус, най-великият Учител, ни показва, че трябва да обичаме дори учениците, които ни създават трудности.

Практическо приложение на урока

► Помислете за ученик, който е труден за обичане. Може да е член на екипа, който се противи на вашето лидерство или член на църквата, който ви критикува. Започнете да се молите: „Боже, за мен е битка да обичам този човек, но знам, че Ти го обичаш. Моля Те, помогни ми да го видя през Твоите очи. Помогни ми да го обичам, така както Исус обичаше Своите ученици.”

Ръцете на най-великия Учител: Методи

В „Сърцето на най-великия Учител” видяхме характера на Исус. Цялото поучение на Исус беше основано на Неговия характер. В „Ръцете на най-великия Учител” ще разгледаме методите, които Исус използваше. Ако искаме да поучаваме като Него, трябва да прилагаме Неговите методи.

Исус, най-великият Учител, комуникираше Своите цели

► Прочетете Лука 5:1-11.

Когато Исус поучаваше на брега на Галилейското езеро, тълпата Го притискаше и Той се качи в рибарската лодка на Симон Петър.²⁶ След като свърши да поучава, Исус каза на Петър: „Оттегли ладията към дълбокото и хвърлете мрежите си за улов” (Лука 5:4).

Симон беше опитен рибар и беше прекарал цялата нощ в безуспешни опити да улови риба. Той знаеше, че нямаше смисъл да се опитва да улови нещо по това време, но се покори на Исус. За голяма изненада на Петър рибарите се върнаха с много богат улов. Исус каза на Петър: „Отсега човеци ще ловиш” (Лука 5:10).

Като всички добри учители, Исус ясно обясни на учениците Си Своите цели. В деня на Петдесетница Петър показва, че беше готов да изпълни поставената му от Исус цел.

Ефективните учители комуникират целите си. Те казват на учениците: „Ето това ще научите днес.” В края на урока питат: „Какво научихте днес?” и се уверяват, че учениците виждат поставената цел на урока като изпълнена.

²⁶ Генисаретското езеро в евангелието от Лука, Тивериадското езеро в евангелието от Йоан, Галилейското езеро в евангелията от Матей и Марк и езерото Кинерет, за което Мойсей говори (Числа 34:11), се отнасят за голямото езеро, което е заемало важно място в служението на Исус. Няколкото от Исусовите ученици са били рибари на това езеро и голяма част от служението Му се случва на бреговете му.

Практическо приложение на урока

► Следващият път, когато преподавате, запишете целта на урока на дъската, където учениците могат да я видят. Нека целта бъде описана ясно и лесна за разбиране. Представете я в началото на урока. В края на урока попитайте учениците: „Постигнахме ли целта си?“

Исус, най-великият Учител, осигуряваше възможности за практика, последвана от допълнителни инструкции

Ефективното обучение не е само лекции, същинското учене изисква практика.

► Прочетете Лука 10:1-24.

Тези ученици още не бяха напълно обучени, но Исус им позволи да практикуват уроците, които им преподаваше. Когато се върнаха от пътуването си, те Му разказаха как са послужили. Той видя, че те не са разбрали уроците и им даде още указания. Също така ги насърчи: „Блажени очите, които виждат това, което вие виждате!“ (Лука 10:23). Исус им даде допълнителни инструкции след тяхната практика.

Не е достатъчно да предоставяме възможности за практика. Практиката трябва да бъде оценена и последвана от допълнително обучение. Всички сме чували изрече „Съвършенството се постига с практика.“ Това не е съвсем вярно. Погрешната практика не води до по-добри резултати. По-добре би било да се каже „Съвършенството се постига с **практика, последвана от допълнителни инструкции.**“ Ефективният водач ще предоставя на учениците си възможности за практика, ще им дава обратна връзка, ще ги насърчава и ще им дава насоки.

Павел разбира стойността на практиката, последвана от допълнителни инструкции. Той обучава Тимотей и Тит и ги изпраща да служат. В посланията до тях Павел им дава допълнителни указания. Той дава насоки на учениците си, докато те прилагат на практика преподадените от него принципи за служение.

В едно училище в Южна Африка всеки ученик трябвало да научи наизуст 1Коринтяни 13 и да го рецитира през класа. Един от учениците се борил със задачата седмици наред. Не можел да помни добре и много се срамувал пред съучениците си. Един ден той най-накрая успял да рецитира цялата глава пред класа.

Когато приключил, другите ученици станали на крака и го аплодирали. Защо? Тази глава е за любовта и учителят ги научил, че любовта насърчава другия. Като аплодирали своя съученик, те приложили на практика урока от 1Коринтяни 13. Ефективните учители насърчават учениците си да практикуват принципите, които научават.

Практическо приложение на урока

► Дайте възможност на учениците ви да практикуват наученото. Ако обучавате млади пастори, дайте им възможност да проповядват, да посетят болен човек или да благовестват. След като са приключили със задачата, оценете как са послужили, дайте предложения за подобрене и ги насърчете като посочите нещата, с които са се справили добре.

Исус, най-великият Учител, беше гъвкав

Помислете за множеството места и ситуации, в които Исус поучаваше:

- На брега на езерото (Лука 5)
- По време на буря (Лука 8:22-25)
- Чрез премеждието на един ученик (Матей 14:25-33)
- Когато посетители прекъснаха поучението Му (Матей 12:46-50)
- Когато беше в храма (Матей 24)
- Когато разкриха покрива на стаята, където поучаваше (Лука 5:18-26)

Представете си учениците, които са се върнали вкъщи след чудото в Лука 5:18-26. Те никога не са забравили урока, който са научили за силата на Исус. Лука пише: „и те всички се удивиха и славеха Бога, и изпълнени с боязън, казваха: Днес видяхме пречудни неща“ (Лука 5:26).

Исус беше достатъчно гъвкав, за да знае, че добрият учител разпознава подходящия момент, когато учениците са готови да учат. В евангелието от Лука виждаме илюстрация на този принцип. „И когато Той се молеше на едно място, като престана, един от Неговите ученици Му рече: Господи, научи ни да се молим“ (Лука 11:1). Исус се възползва от момента, за да им преподаде урок за молитвата.

Влизайки в стаята за урока си по пиано, осемгодишната Абигейл закрепяла: „Котката ми умря тази сутрин!“ Тя не искала и да знае за разучаване на гами или техники за свирене на пиано. Обаче когато учителят ѝ предложил да свирят „Моето любимо коте“, Абигейл се съгласила – „Ще се науча да свиря това в памет на моята котка!“

Като учители ние трябва да слушаме нашите ученици и да реагираме на тяхната ситуация. Трябва да проявяваме гъвкавост в преподаването, както го правеше най-великият Учител Исус. Необходимо е да адаптираме уроците си към нуждите на нашите ученици.

Практическо приложение на урока

► Гъвкави ли сте във вашето преподаване? Планирайте поне два различни начина, по които да представите даден урок. Ако обикновено изнасяте лекция, планирайте урок, основан на дискусия или някакви дейности, без да има лекция. Ако често използвате Powerpoint или други технологични средства, планирайте урок, за който не ви е нужно

електричество. Ако преподавате в класна стая, изнесете урок навън и включете природата в него.

Исус, най-великият Учител, преподаваше креативно

Исус никога не седна и не каза: „Днес ще четем страница 212 от учебника ни. Петре, моля те прочети първия абзац.“ Вместо това Исус намираше начини да преподава креативно.

► Прочетете всеки от тези примери за креативното преподаване на Исус:

- **Лука 6:39-42.** Помислете за иронията в това слепец да води слепаца или човек с греда в око да се опитва да извади съчицата от око на другия.
- **Лука 18:18-30.** Възможно ли е да си спечелим достъп до Божието царство със земни съкровища? Представете си как камила минава през иглено ухо!
- **Лука 9:46-48.** Исус използва едно дете като жив урок за смирението.
- **Лука 15:1-7.** Как Бог откликва на една изгубена душа, която се завръща у дома? Исус говори на земеделците за стойността на една овца.
- **Лука 15:11-32.** Поучавайки в патриархално общество, където цялата власт е била в ръцете на бащата, Исус разказа притча, в която бащата скандализира околните като тича да посрещне непокорния си син.

Исус рядко отговаряше директно на зададените Му въпроси. Вместо това отвърщаше с история или друг въпрос. В Лука 10 един законник попита Исус: „Учителю, какво да направя, за да наследя вечен живот?“ Исус отговори с притчата за добрия самарянин (Лука 10:25-37).

Исус умееше да задава отлични въпроси и те рядко позволяваха отговор „Да“ или „Не“. Въпросите на Исус провокираха слушателите да отворят очите си за нови възможности.

► Прочетете тези примери:

- **Лука 7:36-50.** Исус зададе следния въпрос на фарисея, който Го критикуваше: „Кой обича повече, този, на който е простено много или този, на който е простено малко?“
- **Марк 8:36.** Когато поучаваше за ученичеството, Исус попита: „Понеже каква полза за човека, като спечели целия свят, а изгуби живота си?“
- **Лука 6:46.** На непокорните Исус каза: „И защо Ме зовете: Господи, Господи!, а не вършите това, което казвам?“

Никой от тези въпроси няма лесен отговор. Всеки от тях ни кара да се замислим сериозно за поучението на Исус.

Има два начина, по които учителите не съумяват да използват въпросите добре.

1. Задаваме въпроси, които са твърде прости. Ако искаме учениците да мислят задълбочено, не трябва да задаваме въпроси, на които може да се отговори с „да“ или „не“ или с някой факт от учебника.
2. Не чакаме достатъчно дълго, за да получим отговор. Според проведени изследвания повечето учители чакат по-малко от секунда, преди да поискат друг ученик да отговори. На ученика са му необходими около три секунди да схване въпроса и да започне да формулира отговор. За да използвате по-добре въпросите, винаги изчакавайте седем секунди, преди да попитате следващия ученик за отговор.

Практическо приложение на урока

► Креативни ли сте във вашето преподаване? Подгответе урок върху Галатяни 6:7-8. Формулирайте въпроси, които ще подтикнат учениците да разсъждават върху принципа за сеене и жънене. След като сте готови с въпросите си, погледнете бележката под линия по-долу за допълнителни въпроси, които можете да зададете.²⁷

На фокус: Тълкуване на притчите

Притчите бяха един от любимите преподавателски похвати на Исус. Притчата би могла да се дефинира като „земна история с небесна поука.“ В притчите Си Исус използваше позната обстановка (земяделци, овчари и овце), познати хора (самаряни, свещеници, бирници и фарисеи) и познати ситуации (изгубена овца, изгубена монета и избягал син), за да ангажира интереса на учениците Си.

Курсът на Shepherds Global Classroom *Принципи на тълкуването на Библията* включва раздел върху притчите. Следва резюме на принципите, които този курс разглежда. Когато изучаваме притча, трябва да зададем следните въпроси:

(1) Какъв въпрос или ситуация са вдъхновили тази притча?

Притчата за добрия самарянин отговаря на въпроса на законника „Кой е моят ближен?“ Историята, разказана от Исус казва: „Всеки нуждаещ се, когото срещна, е мой ближен и моя отговорност“ (Лука 10:36-37).

Исус разказа притчата за блудния син на религиозните водачи, които Го критикуваха, че дружи с грешници. „А всички бирници и грешници се приближаваха при Него да Го

²⁷ Въпроси за принципа за сеене и жънене в Галатяни 6:7-8:

Кои примери в обществото и природата илюстрират принципа за сеене и жънене?

Кои библейски герои илюстрират този принцип?

Имате ли лични примери за този принцип?

Във вашия живот сеете ли семена, които не искате да пожънете?

слушат. А фарисеите и книжниците роптаеха, казвайки: Тоя приема грешници и яде с тях. И Той им каза тази притча" (Лука 15:1-3).

- Един овчар изгубил една от овцете си и се зарадвал, когато я намерил!
- Една жена изгубила монета и се зарадвала, когато я намерила!
- Един баща изгубил сина си и се зарадвал, когато той се върнал!

Исус наемква: „Не трябва да сте шокирани, че ям с грешниците. Небето се радва, когато един грешник се кае!“

Ако тълкуването ни не отговаря на въпроса или не адресира ситуацията, които са вдъхновили историята, която Исус разказва, то ние сме пропуснали смисъла на притчата.

(2) Каква е основната поука (или поуки) в притчата?

Притчата често може да съдържа по една поука за всеки основен герой в историята. Основният урок на притчата е пряко свързан с въпроса или ситуацията, които са вдъхновили самата притча. Другите уроци са свързани с героите в историята.

В историята за блудния син има трима герои. Вече видяхме, че основният урок в нея е радостта в небето за един грешник, който се кае. Този урок отговаря на ситуацията, която е вдъхновила тази история. От всеки герой в притчата могат да се научат уроци, свързани с нейното основно послание. Бащата ни показва невероятната любов на нашия небесен Баща. Чрез блудния син виждаме цената на греха и възможността за покаяние. Чрез по-големия брат биваме предупреждени, че можем да пропуснем добрите неща, произтичащи от бащината любов, дори когато изглежда, че сме добри синове.

(3) Кои културни особености са важни за притчата?

Притчите на Исус често са влизали в конфликт с нормите на заобикалящата Го култура. Това ги е правело запомнящи се: бащата тича да посрещне непокорния си син; един самарянин е герой; беззащитната вдовица надделява над влиятелния съдия. Колкото по-добре разбираме културния контекст на притчата, толкова по-добре ще разберем посланието на Исус.

Приложение: Седемте закона на учителя

Д-р Хауърд Хендрикс²⁸ е преподавал в Духовната семинария в Далас повече от 60 години. В рамките на кариерата си той е преподавал на над 10 000 студенти. Една от най-значимите му книги е малка книга, която обобщава неговата философия в седем „закона на учителя.“ Тези закони са основани на стила на поучение на Исус. Когато прилагате тези принципи, вашето преподаване ще стане по-ефективно.

²⁸ Материалът в този раздел е адаптиран от Howard Hendricks, *Teaching to Change Lives* (Colorado Springs: Multnomah Books, 1987).

Законът за учителя

Закон за учителя: Ако спрете да растете днес, утре спирате да преподавате.

Д-р Хендрикс пита: „Откъде ще предпочетете да пиете вода – от застояло езеро или от течащ поток?“ Прясната вода от течащия поток е по-добра от застоялата.

Има учители, които преподават години наред, без да са прочели нито една нова книга в тяхната област или да са развили някакви нови идеи. Тяхното преподаване прилича на застояло езеро. Като учители ние трябва да учим постоянно, както пасторите постоянно трябва да изучават Словото, за да стигат до нови прозрения.

Практическо приложение на урока

► Представете си, че някой ученик ви попита: „Господин учителю, какво сте научили от Библията напоследък?“ От кога ще бъде отговорът ви – от тази седмица, този месец, тази година или от много отдавна? Растете ли ежедневно в познаването на Божието слово?

Законът за образованието

Закон за образованието: Начинът, по който хората учат определя начина, по който преподавате.

Исус поучаваше овчарите като им разказваше истории за овце; на рибарите говореше за „лов на човеци“; на жената на кладенеца Той говореше за вода. Исус знаеше, че ефективният учител се приспособява към нуждите на всеки ученик.

Д-р Хендрикс сравнява преподаването с професията на футболен треньор. Треньорът не играе в мача, той насърчава и насочва играчите. По същия начин работата на най-добрите учители не приключва с лекциите. Най-добрите учители вдъхновяват всеки ученик да се учи по ефективен за него начин.

„Истинският тест за вас като учители не е какво правите или колко добре го правите, а какво и колко добре прави учащият се.“

- Д-р Хауърд Хендрикс

Михаил участвал в група за библейско изучаване. Учителят очаквал от всички ученици да си водят подробни записки, за да се подготвят за изпита. Михаил обаче не искал да води записки и си рисувал в тетрадката, докато учителят говорел. Учителят се опасявал, че Михаил не го слуша и няколко пъти му казал: „Мишо, моля те, не си рисувай, а си записвай това, което казвам.“ Михаил се опитал да го послуша, но се почувствал много дискомфортно.

Тогава учителят си спомнил Закона за образованието на д-р Хендрикс и казал: „Мишо, да направим един експеримент. Ще ти позволя да рисуваш, ако ми покажеш, че помниш какво говоря в час.“ Експериментът бил успешен. Михаил учел като превръщал думите

в картини. Учителят разбрал, че трябва да промени своите очаквания, защото „начинът, по който хората учат, определя начина, по който преподавате.“

Практическо приложение на урока

► Имате ли някой ученик, който учи по различен начин от останалите в класа? Как можете да му помогнете да учи по-ефективно?

Законът за действието

Закон за действието: Максимум участие води до максимум научаване.

Исус знаеше, че учениците Му трябва да прилагат на практика Неговите уроци. Той ги изпращаше да служат в други градове; да раздават хляб и риба на множествата; водеше ги в пустинята да се молят; даваше им възможности да прилагат наученото. Какъв беше резултатът? Апостолите станаха известни като хората, които обърнаха света (Деяния 17:6).

“Чувам...и забравям.
Виждам...и запомням.
Правя... и разбирам.”
- Китайска поговорка

Според психолозите:

- Запомняме по-малко от 10% от онова, което чуваме.
- Запомняме по-малко от 50% от онова, което виждаме и чуваме, но
- Запомняме до 90% от онова, което **виждаме, чуваме и правим**.

Активното участие много подпомага процеса на учене.

Практическо приложение на урока

► Когато се подготвяте за следващия урок, подгответе дейност, която да даде възможност на учениците да приложат на практика принципа, който преподавате.

Законът за комуникацията

Закон за комуникацията: За да бъдем истински учители, трябва да изградим връзки с учащия.

Комуникацията е част от нашата работа като учители и пастори. Ние не просто даваме информация, а споделяме истина с нашите слушатели. Комуникацията изисква намиране на общ език и изграждане на връзка с нашите ученици.

Исус ни даде модел как да изграждаме връзки с учениците. Между Него и самарянката имаше бариери: етнически, религиозни и социални. Исус беше юдеин, тя – самарянка. Исус беше мъж, тя беше жена. Исус беше уважаван учител, тя водеше неморален живот. Как можеше Исус да прескочи всичко това? Той откри нещо общо между тях – и двамата бяха жадни. Една физическа нужда отвори врата за животопроменяща среща (Йоан 4:1-42).

Д-р Хендрикс пише, че комуникацията трябва да включва три нива:

1. **Знание** – нещо, което знам. Това е най-простото ниво на комуникация.
2. **Страст** – нещо, което чувствам. Това е по-дълбоко ниво на комуникация.
3. **Действие** – нещо, което правя. Това ниво на комуникация променя нашите ученици.

Йоан слушал презентацията на един организатор на семинари в Африка, която той изнесъл пред един богат спонсор. Организаторът поискал от него баснословна сума пари и за изненада на Йоан спонсорът се съгласил. Защо? Организаторът на семинари комуникирал на три нива:

1. **Знание** – Той знаел нуждата от обучителни семинари в Африка.
2. **Страст** – Той горял за каузата да се обучават църковни лидери в Африка.
3. **Действие** – Той бил прекарал живота си в Африка и бил направил много жертви за обучението на църковни лидери. Администраторът комуникирал това, което правел в Африка.

За да преподаваме ефективно, трябва да горим за предмета, който преподаваме. Представете си следния разговор в неделното училище:

Учител: „Днес ще учим за нахранването на 5000 души в Йоан 6.“

Ученик: „Имам въпрос. Защо Библията казва, че са броели само мъжете?“

Учител: „Не знам, това не е важно. Съсредоточи се върху урока.“

Изведнъж една вълнуваща библийска история става скучна. Децата много биха искали да знаят как Исус успя да нахрани 20000 души с няколко хляба и малко рибки. Как може да направим тази история скучна? Този учител не комуникира знание; той не е проучил защо юдейските автори са броили само мъжете. Тази история не го вълнува. Малко вероятно е тя да е променила живота му по такъв начин, че да може той, на свой ред, да промени животите на учениците си.

Практическо приложение на урока

► Когато подготвяте уроците си, помислете за дистанцията между вашия свят и света на учениците ви. Отделете време да изградите връзки с тях. Постарайте се урокът да успее да ангажира интересите на вашите ученици.

Законът за сърцето

Закон за сърцето: Ефективното преподаване не е просто интелектуален обмен, то е връзка на сърце със сърце.

Когато Исус свърши проповедта на планината, тълпите бяха изумени от учението Му, защото ги поучаваше като един, който има власт, а не като техните книжници (Матей 7:28-29). Поучението на Исус извираше от сърцето Му и докосваше сърцата на онези, които Го слушаха.

На много места в евангелията виждаме състраданието на Исус. То достигаше до хората. Неговото сърце достигаше техните сърца. Хауърд Хендрикс показва елементите на ефективното преподаване.

Характерът на учителя вдъхва увереност на ученика.

Ако ученикът се доверява на характера на учителя си, той вярва и на това, което му се преподава. Като пастори и учители ние никога не трябва да разрушаваме това доверие. Изгубеното доверие най-трудно се възвръща. Мъдрите християнски водачи избягват всичко, което може да ги zlepостави в морален или етичен план. Вашият характер трябва да вдъхва доверие в учениците ви.

Състраданието на учителя създава мотивация у ученика.

Когато ученикът усеща съчувствието на учителя, това го мотивира на учи. Учениците следваха Исус, защото знаеха, че Той ги обича. Ако не обичате учениците си, те няма да са мотивирани да се учат от вас.

В разговор с учители на малки деца д-р Хендрикс им казал: „Ако Йоана има нови обувки, вие трябва да ѝ покажете, че сте ги забелязали, иначе тя няма да чуе нищо от новия ви урок!“ След като покажете, че се интересувате от ученика (понеже го обичате), той ще бъде готов да чуе вашия урок.

Преподаването съдържа разбиране на ученика.

Можете да пристъпите към преподаване на същинската част едва когато ученикът е мотивиран да учи. След като сте спечелили доверието му, можете да споделите сърцето си с него.

Практическо приложение на урока

► Обичате ли учениците си? Не по-малко важно е дали те **знаят**, че ги обичате? Как можете по-добре да споделите какво имате в сърцето си с учениците, които Бог ви изпраща?

Законът за насърчението

Закон за насърчението: Преподаването е най-ефективно, когато учениците имат правилната мотивация.

Когато чуят думата *мотивация*, много учители си мислят за бонбони, сертификати, оценки или други средства за окуражаване на учениците. Подобни стимули не са погрешни и могат да повишат интереса на младите хора, но те нямат връзка с истинската цел. Ако ученикът се стреми към наградата, има по-малка вероятност да бъде променен от истината, която изучава. По-добре е учителят да адресира вътрешната мотивация на учениците.

Д-р Хендрикс изброява няколко вида вътрешна мотивация:

- **Собственост.** „Това е моята църква. За да подпомогна растежа ѝ, ще поканя хора да я посетят.“
- **Нужда.** „Нужно ми е Божието слово, за да се преборя с изкушението, затова ще уча стихове наизуст.“
- **Одобрение.** „Обичам учителя си и искам да го зарадвам, затова ще си науча урока.“

Такава мотивация издържа по-дълго от бонбони или оценки. Когато използваме такива мотивационни техники, насърчаваме учениците си да се посветят на ученето дългосрочно.

Практическо приложение на урока

► Направете списък с неща, с които бихте могли да мотивирате вашите ученици. Как бихте ги мотивирали с ползите от ученето?

Законът за подготовката

Закон за подготовката: Преподаването е най-ефективно, когато и ученикът, и учителят имат адекватна подготовка.

Това звучи ли ви като обичаен урок в неделното училище във вашата църква?

Учителят: „Днес ще изучаваме Ефесяни 5. Моля отворете библиите си.“

Учениците си мислят: „Защо трябва да изучаваме Ефесяни 5?“

Учителят отделя един час, за да поучава върху Ефесяни 5. Тя е добър учител. В края на часа учениците са вдъхновени от посланието на Павел. Урокът свършва и те си отиват у дома. Една седмица по-късно чуваме следното:

Учителят: „Днес ще изучаваме Ефесяни 6. Моля отворете библиите си.“

Учениците си мислят: „Защо трябва да изучаваме Ефесяни 6?“

Колко по-добре би било, ако учениците бяха прочели Ефесяни 6 преди часа! Урокът няма ли да е по-ефективен, ако те дойдат със списък с въпроси? Разбира се! Как може да се случи това? Професор Хендрикс предлага да се дават задания, които да подготвят учениците за урока. Например:

- Давайте задачи, които ще накарат учениците да се замислят за предстоящия урок. „До следващата неделя прочетете Деяния 19 глава, за да научите как Павел е основал църквата в Ефес.“
- Давайте задачи, които ще дадат допълнителна информация за урока. „До следващата неделя прочете в библейски речник за храма на Артемида в Ефес.“

Това ще ни помогне да обясним акцента на Павел върху духовното воюване в Ефесяни 6:10-20.”

- Давайте задачи, които развиват способностите на учениците да мислят самостоятелно. „Прочитайте Ефесяни 6 по веднъж всеки ден през тази седмица. При всеки прочит си записвайте по един въпрос, който имате към текста. Следващата неделя ще обсъдим въпросите ви.”

Практическо приложение на урока

► При следващия ви урок, дайте на учениците задача, с която да се подготвят за него. Постарайте се задачата да им даде по-добро разбиране на урока.

Заклучение: Важността на характера на учителя

Исус знаеше, че „всеки ученик, когато се усъвършенства, ще бъде като учителя си” (Лука 6:40). Учениците Му демонстрират този принцип. Йоан, „синът на гърма”, стана Йоан „апостолът на любовта”, понеже беше обучен чрез примера на съвършената любов. Тома Неверни стана Тома „Апостолът на Индия”, защото беше обучен чрез примера на вярата. Когато завършиха подготовката си, учениците приличаха изцяло на своя учител.

Първата стъпка за един учител е **да бъде това, което иска учениците му да станат**. Исус не можеше да превърне колебливия Петър в „скала”, ако сам не беше пример за стабилност. Ние трябва да бъдем това, което искаме нашите ученици да станат.

Павел също разбира този принцип. Той казва на коринтяните: „Бъдете мои подражатели, както съм и аз на Христа” (1Коринтяни 11:1). Какво смело изявление! Павел подсказва: „Ако искате да живеете правилно живота си, подражайте на мен.” За коринтяните е безопасно да следват Павел, защото той следва Христос.

Ако учениците ми ще заприличат на мен, трябва да се запитам: „В моя характер проявяват ли се черти, на които бих се срамувал учениците ми да подражават?” Ако отвърщам на учениците ми с гняв и нетърпение, няма да е изненадващо, ако те се отнасят по същия начин към останалите, когато „се усъвършенстват.”

Характерът е от първостепенна важност за учителя. Не можете да развиете качества на характера в учениците ви, които липсват във вашия собствен живот. За учителя е далеч по-важно да показва благочестив характер, отколкото високо образование. Ние трябва да бъдем това, което искаме нашите ученици да станат.

Практическо приложение на урока

► В края на този урок, в който разгледахме какъв учител беше Исус, помолете Бог да ви покаже дали в характера ви има черти, които не бихте искали учениците ви да придобият. Помолете Го да ви даде благодат, за да направите необходимите промени,

така че когато обучението на учениците ви завърши, да видите как животите им отразяват Божия характер.

Задания по Урок 4

Заданията по този урок бяха изпълнени в хода на самия урок. Ако сте изпълнили всичко, посочено в урока, няма допълнителни задания по Урок 4.

Урок 5

Да проповядваме като Исус

Цели на урока

В края на този урок студентите трябва:

- (1) да знаят качествата, които правят Исус ефективен проповедник.
- (2) да ценят ролята на Святия Дух в ефективното проповядване.
- (3) да се посветят да бъдат верни като пастири.
- (4) да подготвят проповед, която следва Исусовия модел на проповядване.

Принцип за служение

Ефективното проповядване не е резултат единствено от човешко усилие; ефективното проповядване е резултат от силата на Святия Дух.

Въведение

Вижте как множествата реагираха на проповядването на Исус.

- „И когато Исус свърши тези думи, народът се чудеше на учението Му“ (Матей 7:28-29).
- „Целият народ се удивляваше на учението Му“ (Марк 11:18).
- „И голямото множество Го слушаше с удоволствие“ (Марк 12:37).

Исусовото проповядване беше силно. Хиляди хора се събираха да Го слушат. Със сигурност Неговият начин на проповядване трябва да ни служи за пример днес. Помнете, че на земята Исус служеше като човек. Не си мислете „Разбира се, че Исус беше силен проповедник, та той беше Бог.“ Вместо това разсъждавайте по следния начин: „Проповядването на човека Исус беше авторитетно и силно. То водеше слушателите към истината. Какво мога да науча от Исус, което да ми помогне да проповядвам евангелието по-ефективно?“

► Представете си, че живеете в 30г. сл. Хр. и чуете Исус да проповядва. Какво очаквате да видите и чуете?

Исус проповядваше с власт

► Прочетете 2Коринтяни 4:1-6.

Когато Исус проповядваше в Капернаум, хората бяха впечатлени от учението Му, защото Неговото слово беше с власт (Лука 4:32). След проповедта на планината „народът се чудеше на учението Му; защото ги поучаваше като един, който има власт,

а не като техните книжници" (Матей 7:28-29). Книжниците цитираха други учители в подкрепа на своите аргументи, но Исус проповядваше с власт.

Като пастори ние трябва да проповядваме с власт. Нашата власт е различна от тази на Исус. На Исус властта Му принадлежеше, а нашата власт ни е дадена в качеството ни на Негови представители. Тя произтича от посланието, което проповядваме.

Проповядваме с власт като представители на Исус Христос

Исус каза: „Даде Ми се всяка власт на небето и на земята.“ В следващия стих Той заръча на учениците Си: „И тъй, идете, научете всичките народи...и ето, Аз съм с вас през всичките дни до свършека на века" (Матей 28:18-20). Имаме власт, защото изпълняваме поръчението на Исус като Негови представители.

През 1783г. представители на Съединените американски щати и представители на крал Джордж III се срещнали, за да подпишат Парижкото споразумение, с което бил сложен край на войната за независимост на Съединените щати. Нито крал Джордж е пътувал до Париж, за да подпише споразумението, нито Джордж Вашингтон го е подписал лично. Представителите на всяка от страните са били упълномощени да подпишат от името на своите владетели.

По същия начин ние проповядваме като представители на Исус Христос. Павел пише: „Защото ние не проповядваме себе си, но Христа Исуса като Господ, а себе си - като ваши слуги заради Исуса" (2Коринтяни 4:5). Павел не притежава власт от себе си. Той е слуга, но представлява Господ Исус Христос.

Проповядваме с власт поради посланието, което ни е поверено

Властта се основава на Словото, което проповядваме. Павел пише: „но се отрекохме от тайни и срамни дела, и не постъпваме лукаво, нито изопачаваме Божието слово, но като изявяваме истината, препоръчваме себе си на съвестта на всеки човек пред Бога" (2Коринтяни 4:2). Павел отказва да извърши каквото и да е нещо, което е нечестно или ще опорочи посланието на Божието слово.

Има пастори, които са учили в университети, където са ги научили да не се доверяват на Библията. Те вече не проповядват с власт и са пълни със съмнения. Защо? Те се съмняват в авторитета на Библията и разчитат само на човешка мъдрост. Като Божии слуги нашата власт трябва да бъде основана на Божието слово.

Няма смисъл да проповядваме Божието слово, ако не вярваме в неговото послание. Можем да проповядваме с власт, само когато вярваме на това послание.

Разбирането, че властта ни идва от Исус и от посланието, което проповядваме, ни предпазва от две опасности като пастори.

(1) Първата опасност е арогантност, която казва: „Аз съм пасторът. Аз съм шефът! Никой не може да ми противоречи.“

Подобна арогантност отблъсква хората от благовестието. Павел казва: „Ние не проповядваме себе си, но Христа Исуса“ (2Коринтяни 4:5). Властта ни произтича от Исус и от Божието слово.

Трябва да бъдем достатъчно смирени, за да признаем, когато сме сгрешили. Един пастор веднъж казал: „Никога не казвам на църквата, когато съм сбъркал. Те ще изгубят доверие в моя авторитет.“ Този пастор е забравил, че властта ни не се крепи на собствената ни непогрешимост, а на Божието слово. Трябва да насочваме погледа на църковната ни общност към крайния авторитет на Божието слово. Не моите думи са важни, а думите на Бога, които са от окончателно значение.

(2) Втората опасност е фалшиво смирение, което казва: „Аз съм само един пастор. Нямам никаква власт. Професионалните съветници разбират повече от психология; учените са по-запознати с произхода на земята; социолозите знаят повече за сексуалните желания. Не мога да говоря за емоционални нужди, сътворение или морал, защото не съм експерт.“

Павел казва: „Ние сме слуги, но имаме власт като представители на Исус Христос.“ Като слуги трябва да водим живот на смирение. Като представители на Исус Христос трябва да проповядваме с увереност. Когато проповядваме Божието слово правилно, ние служим с авторитета на Царя на вселената.

Проповедите на Исус донасяха добри новини на хора в нужда

Исус адресираше нуждите на слушателите Си. Когато пътуваше из Галилея, за да проповядва благовестието на Царството, Той се смили над тълпите, защото бяха отрудени и пръснати (Матей 9:35-36). Юдеите бяха под владичество на Рим; бедните нямаха надежда да се измъкнат от нищетата; прокажените бяха прогонени; бирниците бяха отхвърлени от обществото. На всяка от тези групи Исус предложи надежда.

Когато адресирате нуждите на хората, привличате тяхното внимание. Ако живея в пустинята и вие кажете: „Днес ще проповядвам за живата вода“, аз ще слушам внимателно! Ако съм стар и немощен и вие кажете: „Днес ще проповядвам за Бога, който дава сили като на орел“, аз ще слушам!

Исус винаги помнеше, че *благовестие* означава „добри новини.“ Той дойде да донесе добри новини на тези, които се нуждаеха от надежда. Ефективното проповядване трябва да носи надежда на онези, които ни слушат. Подобно на Исус, ние трябва да се запитаме: „На кого проповядвам? Какви са техните нужди?“

Представете си, че сте катастрофирали и има опасност да умрете от кръвозагуба. В болницата лекарят ви показва цветни диаграми със статистика за пътните инциденти, обяснява ви как е бил изобретен стетоскопът и накрая ви предупреждава за опасностите от нехайното шофиране.

Всичко, което лекарят казва е вярно, но то не посреща вашата нужда. Някой трябва да превърже раните ви и да ви даде лекарство за болката. Проповядването трябва да представлява повече от презентация на факти, то трябва да адресира нуждите на слушателите ни.

Лесно е да видим лошите новини в нашия паднал свят. Благовестието отива по-далеч – то носи надежда на един съсипан свят. Исус винаги извикваше надежда у слушателите Си. Той никога не правеше компромис с истината и ние също никога не трябва да правим такъв компромис. Обаче Исус знаеше, че когато истината се проповядва както трябва, тя носи надежда. Един възрастен проповедник казал: „Трябва да почешете хората, там където ги сърби.“ Трябва да адресирате нуждите на хората, които се опитват да достигнете.

Проповедите на Исус изобличаваха

Исус започваше с нуждите на слушателите Си, но целта Му беше много по-голяма от това временно да превърже раните им. С проповядването Си Исус събуждаше съвестта им и променяше животите им.

Той не се страхуваше да конфронтира слушателите Си с послание за осъждане на техния грях. Думите Му към жената, хваната в прелюбодеяние, бяха: „Нито Аз те осъждам,“ но също така: „Иди си и отсега не съгрешавай вече“ (Йоан 8:11).

Йоан разказва историята за парализирания мъж в къпалнята Витесда. След като го изцели, Исус му каза: „Ето, ти си здрав; не съгрешавай вече, за да не те сполети нещо по-лошо“ (Йоан 5:14). Исус не се страхуваше да конфронтира греха.

Когато Исус проповядваше, аудиторията биваше изобличена. За разлика от много съвременни проповедници Исус говореше за нуждата от праведен живот. Той никъде не каза: „Моят Отец не очаква от вас да пазите заповедите Му.“ Напротив, думите Му бяха: „Ако вашата правда не надмине правдата на книжниците и фарисеите, никак няма да влезете в небесното царство“ (Матей 5:20). Всеки, който чуеше Исус да проповядва, биваше изобличен.

Проповедите на Исус променяха животи

По време на Гражданската война в Съединените щати президентът Ейбрахам Линкълн посещавал църквата, пастирувана от д-р Финиъс Гърли. След една от службите един приятел го попитал: „Какво мислите за проповедта?“ Линкълн отговорил: „Беше добре построена и ни предложи хубави размисли.“

„Библията не ни е дадена само, за да ни дава знания, а за да променя живота ни.“

- Адаптирано от Д.Л. Мууди

Приятелят продължил: „Значи ти хареса?“ Линкълн се поколебал и казал: „Не. Според мен преподобният Гърли се провали тази вечер.“ Приятелят бил шокиран. „Защо говорите така?“ Линкълн отвърнал: „Той не поиска от нас да направим нещо голямо.“

Президентът Линкълн е смятал, че всяка проповед трябва да предизвика отклик и трябва да променя животи.

► Прочетете Матей 18.

Исус проповядваше с цел да променя животи. Проповядването Му беше практично. В Матей 18 е записана Неговата проповед за „Взаимоотношенията в небесното царство.“ Исус поучаваше за:

- Важността на смирението (18:2-6)
- Справянето с изкушението (18:7-9)
- Отношението към изгубените (18:10-14)
- Отношението към онези, които съгрешават против нас (18:15-20)
- Необходимостта от прошка (18:21-35)

Това са практични въпроси от ежедневието. Исус адресираше истинските нужди на Своите слушатели. Той проповядваше, за да променя животи.

Исус изцели един слепец и след това му отправи послание, което щеше да промени живота на този човек за вечността.

Чу Исус, че го изпъдили вън и като го намери, рече: Ти вярваш ли в Божия Син? Той в отговор рече: А кой е Той, Господи, за да вярвам в Него? Исус му рече: И видял си Го, и Който говори с тебе, Той е. А той рече: Вярвам, Господи; и поклони Му се (Йоан 9:35-38).

Исус даваше хляб на гладните, след което проповядваше истината, която щеше да промени живота им за вечността. „Аз съм хлябът на живота; който дойде при Мене, никак няма да огладнее, и който вярва в Мене, никак няма да ожаднее“ (Йоан 6:35).

Животопроменящото проповядване среща истините на Божието слово с нуждите на хората. Ефективното проповядване говори Божията истина на тези нужди.

Когато Исус проповядваше, Той говореше на ума, емоциите и волята. Истинската промяна засяга и трите.

Исус говореше на ума

Когато четем проповедта на Исус в Матей 18, това е едно от най-мъдрите поучения за взаимоотношенията, което някога е било говорено. Представете си общество, където всеки се отнася към другия със смирение, където прошката е норма. Исус говореше мъдрост на ума на слушателите Си.

Исус говореше на емоциите

В евангелията се споменава 34 пъти за учудване, удивление и изумление сред слушателите на Исус. По пътя за Емаус учениците казаха: „Не гореше ли в нас сърцето, когато ни говореше по пътя, тълкувайки Писанията?“ (Лука 24:32). Онези, които

слушаха Исус чувстваха радост от благите Му думи, скръб поради греховете си и най-вече – надежда за бъдещето.

Исус говореше на волята

За Исус не беше достатъчно хората просто да Го слушат, Той ги призоваваше да Го следват. Той не искаше само външна промяна, а трансформирани сърца и животи. Исус призоваваше всеки, който Го слуша да предаде волята си на Бога, без значение дали това беше самарянката с опетнено минало или богатият младеж, който стриктно спазваше закона. Когато проповядваме като Исус, ще призоваваме нашите слушатели към нов начин на живот.

На фокус: Проповядвате ли благата вест?

Един пастор проповядвал върху Римляни 1 срещу греха на хомосексуализма. Той говорел истината, но нещо липсвало... В събранието седял млад мъж, който се борел с влечение към същия пол. Той знаел, че хомосексуализмът е грях и бил започнал да се моли за освобождение. Този млад човек осъзнава реалността на своя грях и има нужда да чуе добрите новини (благата вест), че Бог може да ни даде победа над изкушенията.

Друг пастор цитирал предупреждението на Исус срещу развода и критикувал законите, чрез които така лесно можеш да получиш развод. Той говорел истината, но нещо липсвало... Същата седмица млада двойка с две малки деца се била консултирала с бракоразводен адвокат, защото не могли да разрешат проблемите в брака си. Те знаят, че разводът е грях и имат нужда да чуят добрите новини (благата вест), че Исус може да изцелява проблемни бракове.

Трети пастор крещи: „Абортите убива невинни бебета.“ Той говорел истината, но нещо липсвало... В събранието имало жена на средна възраст, която плачела при спомена за посещението на клиника за аборти като тийнейджърка. Двадесет години по-късно тя все още не е сигурна дали Бог е простил греха ѝ. Тя знае, че абортът е грях и има нужда да чуе добрите новини (благата вест), че Бог ѝ предлага прошка за миналото ѝ.

Исус никога не правеше компромис с истината, но винаги носеше надежда. Той знаеше, че благата вест променя животи. На младия мъж, който има проблем с хомосексуално влечение, Исус би казал: „Моята благодат е достатъчна, за да ти даде победа над изкушението.“ На двойката с проблеми в брака Исус би казал: „Мога да влея любов в сърцето ти дори към този брачен партньор, който никак не е лесен за обичане.“ На жената, която е абортирала детето си, Исус би казал: „Аз ще простя греха на аборта, както прощавам другите грехове. Иди си и отсега не съгрешавай вече.“

Благата вест включва послание за осъждение на греха. Трябва да проповядваме това осъждение с власт, но за да проповядваме като Исус, не трябва да забравяме силата на благодатта да променя животи. Трябва да носим благата вест за Божията благодат на този паднал свят.

Благата вест винаги съдържа две добри новини. Първо, тя ни казва какво Бог е направил за нас и донася надежда на един свят, напълно лишен от нея.

Второ, благата вест ни казва какви можем да станем чрез силата на Святия Дух. Благата вест никога не ни оставя същите, тя ни предизвиква да развиваме по-дълбоко взаимоотношение с Бога.

Проповедите на Исус бяха прости и запомнящи се

Исус никога не отегчаваше хората с истината. Той знаеше как да проповядва по простичък и директен начин и да споделя дълбоки истини като ангажира вниманието и най-необразованите сред слушателите.

Целта на ефективното проповядване не е да впечатли публиката със задълбочени знания, а да предаде Божието слово ясно и силно и да даде възможност на Святия Дух да изобличи слушателите с истината на Божиите думи.

Как Исус правеше проповедите Си прости и интересни?

Исус разказваше истории

Тези, които слушаха Исусовите проповеди, често чуваха следните думи: „Нека ви разкажа една история.“ Историите на Исус пленяваха слушателите Му и отваряха ушите им за посланието Му.

Повечето от нас си спомнят една история много по-дълго отколкото списък от три точки. Добрите истории илюстрират проповедта, така че да ни помогнат да запомним основното ѝ послание. Добрата история обобщава посланието, което проповедникът иска да предаде.

► Обсъдете последната история, която сте чули като част от проповед. Дали тази история успя да предаде ефективно посланието на проповедника? Спомняте ли си каква беше целта на историята? Ако тази история липсваше, щеше ли проповедта да бъде толкова полезна и запомняща се?

Исус не използваше сложен език

Колкото по-добре учителят разбира дадена концепция, толкова по-просто може да я обясни на ученика. Често учителите използват сложни думи, за да обяснят една концепция, за да прикрият факта, че не я разбират. Колкото по-добре разбирате нещо, толкова по-просто ще можете да го обясните.

Исус знаеше как да говори истината на езика на слушателите Си. На земеделците Той проповядваше за семена, на овчарите – за овце, на рибарите – за риболов. Много хора отхвърляха посланието на Исус, но никой не се отегчаваше от проповедите Му.

Исусовото послание беше разбираемо за рибари, земеделци и домакини, но в същото време то адресираше въпросите на книжници, религиозни водачи и управници.

Неговите проповеди говореха на всяка прослойка на обществото. Ако нещо е просто, това не означава, че е повърхностно. Нашите проповеди трябва да комуникират основните истини на благата вест просто и ясно.

Исус използваше повторение

Един млад пастор бил разочарован от хората в неговата църква. „Те вече трябва да знаят това“, казал той. „Преди две години проповядвах по тази тема.“ Негов приятел му напомнил, че Исус е проповядвал същото послание много пъти, докато учениците го разберат.

Същият приятел попитал пастора: „Мислиш ли, че ти проповядваш по-добре от Исус?“

„Разбира се, че не!“

„Мислиш ли, че членовете на твоята църква са по-мъдри от учениците?“

„Не!“

„В такъв случай ще трябва да повтаряш истините, както го правеше Исус.“

Исус повтаряше едни и същи истини. Отново и отново Той говореше на учениците за Неговата смърт и възкресение. Много пъти проповядваше посланието за Царството. Исус знаеше, че тези истини бяха жизненоважни и говореше това послание толкова пъти колкото беше нужно, за да достигне до тези, които Го слушаха.

Проповедите на Исус бяха автентични

Проповядването на Исус беше автентично. Животът Му отговаряше на посланието Му. Исус не просто проповядваше благочестив живот, Той го живееше. Няма никакво разминаване между посланието на Исус и живота Му. Той живееше това, което проповядваше.

Представете си, че искате да се научите да карате кола. Можете да избирате между двама автоинструктори. Единият никога не е шофирал, но е прочел много книги по въпроса. Другият шофира безопасно от много години. Кой от двамата ще изберете?

Сега си представете, че искате да се научите да живеете като християнин. Намирате двама пастори. Единият живее в грях, но изнася добри проповеди. Начинът на живот на другия разкрива близкото му взаимоотношение с Бога. Кой пастор ще изберете?

Проповядването ни трябва да бъде автентично. Трябва да живеем това, което проповядваме. Много проповедници знаят, че е възможно да поддържат лъжлив интегритет за известно време. Хората могат да бъдат заблудени от пастор, който проповядва честност, но краде пари от

„Исус никога не каза:
„Ще ги познаете по
големината на
служението им.“ Той
каза: „Ще ги познаете по
плодовете им – по
покорството им на волята
на Отца.“
- Крейг Кийнър

даренията; от този, който проповядва чистота, а прелюбодейства; от този, който проповядва любов, а малтретира съпругата си. В крайна сметка обаче истината винаги излиза наяве. Ако сърцето е празно, служението е лишено от духовна сила. Бог работи чрез нас, когато Му позволим да работи в нас.

Никога не оставяйте блясъка на проповядването да прикрива живот в грях. Ефективното проповядване започва със сърце, което познава Бога.

Приложение: Пасторът като пастир

► Прочетете Марк 6:30-34.

Една от най-сполучливите илюстрации на пастора е пастирят. Исус „видя едно голямо множество, и смили се над тях, понеже бяха като овце, които нямат овчар; и започна да ги поучава много неща.“ Исус погледна събралото се множество и видя овце, които се нуждаеха от пастир.

► Опитайте се да си представите какви хора е имало сред тези 5000 души в Марк 6. Направете списък.

- Има ли в списъка ви бирници, които са мамели? В тълпата е имало такива. Било е лесно нечестните бирници да бъдат заклеимени, но Исус видя изгубени овце за спасение.
- Има ли в списъка ви арогантни фарисеи, които са се надявали да хванат Исус в капан? В тълпата е имало такива. За Исус е било лесно да ги засрами пред тълпата, но Той видя своенравни овце, които се нуждаеха от правилната посока.
- Има ли в списъка ви неверен съпруг, чието сърце го осъжда за прелюбодейство? В тълпата е имало такъв. Исус видя заблудена овца, която се нуждае от поправление и изцеление.
- Има ли в списъка ви непокорни тийнейджъри, които са избягали от училище и са се шмугнали в морето от хора? В тълпата е имало такива. Исус видя блуждаещи овце, които трябва да бъдат върнати в правия път, преди да се отклонят още повече.

Кого виждате, когато проповядвате? Само недостатъците на хората ли виждате или дълбоките нужди на вашите овце? Само гневен член на борда ли виждате или една ранена овца, която наранява други? Виждате ли само един слаб човек или овца, която страда поради греха? Исус видя овце в нужда.

► Прочетете Йоан 10:1-18.

Като пастори ние сме призвани да бъдем пастири. Как пастирят служи на овцете? Йоан 10 ни предлага модел.

Пастирят води овците

Ако наблюдавате един пастир, няма да го видите да бута овците с тояга. Той ги води в правилната посока. Исус каза: „и овците слушат гласа му; и вика своите овце по име, и ги извежда. Когато е изкарал всичките, върви пред тях; и овците го следват, защото познават гласа му“ (Йоан 10:3-4).

Има много места в евангелията, където можем да очакваме Исус да удари с тоягата Петър, Йоан или Тома! Те постоянно се вкарват в беля. Исус обаче използва тоягата не за да ги удря с нея, а за да помага на тези слаби, непостоянни ученици и да ги насочва в правилния път.

Какво правите вие като пастир – водите ли овците, които Бог е поставил в църквата ви или ги бутате? Какъв сте вие – пастир, който **води** овците или мениджър, който им **заповядва** да се подчиняват?

Пастирят се грижи за овците

Мислите ли си понякога: „Бих искал работа от 9ч. до 17ч. със свободни уикенди и никакви телефони обаждания след 17ч.“? Понякога това звучи чудесно, но не това е животът на пастиря.

Пастирят се грижи за овците, когато имат нужда, а не само през работно време. Той не може да каже на ранената овца: „Извакай тук до утре в 9 сутринта, когато започва смяната ми.“ Пастирят излиза през нощта, за да спаси агънцето.

По същия начин пасторът се грижи за овците, когато имат нужда от помощ. Пастирската грижа за овците включва не само проповядване, но и съветване, посещения, изслушване, молитва и понякога просто прекарване на време с ранената овца.

Пастори, да, вие трябва да се грижите за себе си. Не можете да бъдете ефективни пастири, ако сте физически, емоционално и духовно изтощени. Исус се усамотяваше и ви също трябва да го правите. Имаше и други моменти, в които Исус знаеше, че трябваше да жертва удобството Си, за да се погрижи за овците.

Може да се окаже трудно да се балансира между служението и почивката. Като мъдър пастор, който е пастир, трябва да сте чувствителни към водителството на Святия Дух и съветите на хората около вас. Вслушвайте се в гласа на Духа, когато ви казва: „Време е да се оттеглиш за почивка и възстановяване.“ Вслушвайте се в гласа на съпругата ви или колежата ви, които казват: „Имаш нужда да се отделиш за известно време.“ Връщайте се от моментите на възстановяване, заредени с нова страст да се грижите за овците, които Бог ви е поверил.

Пастирят защитава овцете

Исус сравни наемника, който бяга при опасност с добрия пастир, който пази овцете дори с цената на живота си. Наемникът не го е грижа за овцете, но добрият пастир дава живота си за тях (Йоан 10:13, 15).

Исус беше загрижен за учениците Си дори в последните Си часове. По време на пасхалната вечеря Той ги подготви за изпитанието, което им предстоеше. В градината продължи да наставлява Петър, Яков и Йоан. На кръста Той повери Мария на грижите на Йоан. Добрият Пастир се грижеше за овцете Си до самия край.

Павел заръчва на старейшините на църквата в Ефес да служат като пастири. Те трябваше да се грижат за стадото, купено със скъпоценната кръв на Исус. В следващия стих Павел предупреждава за свирепи вълци, които ще нападнат стадото. Пастирите имаха отговорност да го пазят (Деяния 20:28-31).

Като пастор, който е пастир, пазите ли овцете, които Бог е поставил във вашата църква? Пазите ли ги от доктринални заблуди, атаки срещу семействата и браковете им и други духовни атаки? Какъв сте вие - наемник или пастир?

Преди да проповядвате следващата неделя, помолете Бог да ви покаже нуждите на вашите овце. Помолете го да ви покаже разбитите сърца във вашето стадо. Докато проповядвате вижте овцете, които са отрудени и безпомощни и се нуждаят от любовта на един благочестив пастир.

На фокус: „Горко ти!“

► Прочетете Матей 23:1-39.

Исус използва израза „горко ти“, когато говори на градовете, които Го отхвърлиха (Матей 11:21), на фарисеите и книжниците, които заблуждаваха хората (Матей 23:13-19) и когато говори за Юда, който щеше да Го предаде (Марк 14:21). Понякога четем това „горко“ с гняв, като забравяме, че Исус обичаше дори онези, които Го отхвърляха.

В думата *горко* има осъждение, но има и тъга. „Горко“ включва и осъждение и „мъка и жалост“ за онзи, който бива осъден. Тя изразява „скръбта на Исус за онези, които не могат да разпознаят в какво окаяно състояние се намират в действителност.“²⁹ „Горко“ носи както дълбока печал, така и предупреждение.

Исус завършва осъдителните Си думи към религиозните водачи, като оплаква съдбата на града, който обича. „Йерусалиме! Йерусалиме! Ти, който избиваш пророците и с камъни убиваш пратените до тебе, колко пъти съм искал да събера твоите чада, както

²⁹ Martin H. Manser, *Dictionary of Bible Themes*. (London: Martin Manser, 2009). Виж също Joel B. Green and Scot McKnight, *Dictionary of Jesus and the Gospels*. (Westmont, Illinois: InterVarsity Press, 1992).

кокошка прибира пилците си, под крилете си, но не искайте!" Исус оплакваше съдбата на града, който скоро щеше да Го разпъне (Матей 23:37 и Лука 19:41).

Ето по такъв начин трябва да изглеждаме, когато проповядваме за съда. Нашето проповядване трябва да включва предупреждения срещу греха и посланието за присъда върху онези, които отказват да се покаят. Посланието ни обаче трябва да показва скръб поради греха, а не гняв спрямо грешника.

Един тийнейджър бунтар се прибрал вкъщи след една проповед за ада. Баща му го попитал какво мисли за проповедта. Синът отговорил: „Не ми хареса, ядоса ме!“ Следващата седмица момчето слушало друг проповедник да говори за ада. Баща му отново го попитал за мнението му за проповедта. Синът отговорил: „Трябва да служа на Исус. Никога не искам да попадам на това ужасно място!“

Бащата се изненадал. „Миналата седмица проповедта за ада те ядоса. Тази седмица проповедта на същата тема те накара да се покаеш. Какво беше различното?“ Момчето отвърнало: „Този проповедник се разплака докато ме предупреждаваше за ада.“

Плачете ли, когато говорите за съд? Плачете ли, когато подготвяте проповед за ада? Такъв пастир ли сте, който обича овцете, дори когато ги предупреждава за съда?

Заключение: Ролята на Святия Дух в проповядването

Като проповедници трябва да разчитаме на силата на Святия Дух да изобличава нашите слушатели. Ако използваме само човешки техники, за да предизвикаме емоционална реакция, можем да постигнем бързи резултати, но няма да имаме духовни резултати. Единствено Святия Дух може да предизвика трайни промени у нашите слушатели.

► Прочетете 1Коринтяни 2:1-16.

Павел е разбирал, че духовната промяна се случва само чрез силата на Святия Дух. След като напуска Атина, където разговаря с философите в Ареопага, той пристига в Коринт (Деяния 17:16-18:1). Там той решава да не проповядва с превъзходно говорене или с мъдрост, а да проповядва само Исус Христос и то разпнат. Той проповядва с „доказателство от Дух и от сила“ (1Коринтяни 2:1-5).

Павел знае, че Святия Дух пояснява духовните истини на духовните (1Коринтяни 2:13). Той цени образованието и е бил високообразован. Знаел е как да говори пред хора и е изучавал големите гръцки оратори. Умеел е да развива логически аргументи – посланието към Римляните има брилянтна логическа структура. Най-много от всичко обаче Павел цени силата на Святия Дух като знае, че истинското изобличение идва само в резултат на действието на Духа.

Павел напомня на Коринтяните, че „ние имаме това съкровище в пръстени съдове, за да се види, че превъзходната сила е от Бога, а не от нас“ (2Коринтяни 4:7). Съдът не е самото съкровище! Като водачи на служения ние сме несвършени съдове, направени

от глина. Имаме обаче невероятната привилегия да носим съкровището, благата вест, на онези, на които служим.

Това е много силно предупреждение към водачите на служения. Лесно е да се фокусираме върху съда вместо върху съкровището в него. Можем да отдаваме по-голямо значение на представянето вместо на посланието, на съда вместо на съкровището. Павел ни напомня, че Бог умишлено използва глинени съдове, за да покаже, че силата е Негова, а не наша. Не трябва да заставаме на пътя на Божиата сила. Не трябва да Му отнемаме славата, която принадлежи само и единствено на Него. Трябва да проповядваме чрез силата на Духа.

Задания по Урок 5

(1) Евангелието от Матей включва пет основни проповеди. Прочетете всяка от тях и отбележете в таблицата по-долу по една характеристика, която прави проповедта ефективна. Няма верни или грешни отговори. Запитайте се: „Как Исус ме изобличава, вдъхновява или ми помага да запомня и приложя Неговото послание?“

(2) Когато подготвяте следващата си проповед, прегледайте характеристиките, които сте открили в проповедите на Исус. Използвайте ги като модел за ефективна комуникация. Споделете проповедта с други от класа. Направете ѝ оценка с въпроса „Изградих ли моята проповед според модела на Исус?“

Проповед	Характеристики
Проповедта на планината (Матей 5-7)	
Изпращането на апостолите (Матей 10)	
Притчи за Царството (Матей 13)	
Живот в Царството (Матей 18)	
Проповедта на Елеонския хълм (Матей 24-25)	

Урок 6

Исус и Божието царство

Цели на урока

В края на този урок студентите трябва:

- (1) да разбират значението на Божието царство в евангелията.
- (2) да разпознават настоящите и бъдещите аспекти на Божието царство.
- (3) да следват принципите на Исус за живот в царството според проповедта на планината.
- (4) да тълкуват правилно притчите на Исус за царството.
- (5) да се покоряват на изискванията на Исус за ученичество.

Принцип за служение

Ние служим като посланици, които представляват Божието царство в този свят.

Въведение

Божие царство е основна тема в Новия Завет.³⁰ Думата *царство* се среща 54 пъти в евангелие от Матей, 14 пъти в евангелие от Марк, 39 пъти при Лука и 5 пъти при Йоан.³¹

В почти половината от притчите Си Исус говори за Божието царство. Той проповядва за Божието царство и изцелява и изгонва демони, за да демонстрира силата на царството. След възнесението ранната църква продължава да проповядва посланието за царството (Деяния 8:12, Деяния 28:23).

В този урок ще се занимаем с Божието царство в служението на Исус и влиянието на царството върху служението днес. В края на курса е поместена проповед за Божието царство, проповядвана в Нигерия. Тази проповед илюстрира как посланието за царството влияе върху служението в съвременния свят.

³⁰ Източниците, използвани в тази глава, включват:

D. Matthew Allen, "The Kingdom in Matthew." (1999). Available at <https://bible.org/article/kingdom-matthew> March 22, 2021.

Darrell L. Bock, *Luke: Baker Exegetical Commentary on the New Testament*. (Grand Rapids: Baker Books, 1994-1996)

J. Dwight Pentecost, *The Words and Works of Jesus Christ*. (Grand Rapids: Zondervan, 1981)

Martyn Lloyd-Jones, *Studies in the Sermon on the Mount*. (Grand Rapids: Eerdmans, 1959)

³¹ Матей обикновено говори за „небесното царство“, а Лука – за „Божие царство.“ Първите читатели на евангелието от Матей са били юдеи, а те са избягвали да произнасят името на Бога и често са използвали думата „небе“ вместо Бог. Изглежда, че на повечето места Матей е заменил „Божие царство“ с „небесно царство.“ В този урок ще използвам „Божие царство“, освен в случаите, когато цитирам евангелие от Матей.

Божие царство

При изучаването на Божието царство има два въвеждащи въпроса.³²

1. Какво представлява Божието царство?
2. Кога бива установено Божието царство?

Какво представлява Божието царство?

► Прочетете Деяния 1:1-8.

През четиридесетте дни след възкресението Си, Исус беше с учениците Си и им говореше за Божието царство. Точно преди възнесението те попитаха: „Господи, сега ли ще възстановиш царството на Израил?“ Учениците очакваха:

1. **Царство веднага:** „сега.“ Те си мислеха, че Исус веднага ще установи царството.
2. **Политическо и географско царство:** „възстанови.“ Те очакваха Исус да отхвърли властта на Рим и да възстанови политическия авторитет на Израил.
3. **Царство на народа на Израил:** „царството на Израил.“ Те очакваха Исус да управлява народа както царете от потеклото на Давид в Стария Завет.³³

Исус отговори: „Не е за вас да знаете години или времена, които Отец е положил в собствената Си власт; но ще приемете сила, когато дойде върху вас Святия Дух, и ще бъдете свидетели за Мене както в Йерусалим, тъй и в цяла Юдея и Самария, и до края на земята.“

Отговорът на Исус показва, че Неговото царство е:

1. **Царство, което не се вписва в човешките стандарти за време:** „години или времена, които Отец е положил в собствената Си власт.“ Царството на Исус не зависи от човешките времена, а от Божието време.
2. **Свръхестествено царство:** „сила, когато дойде върху вас Святия Дух.“ Царството на Исус е основано на силата на Святия Дух, не на политическа власт.
3. **Царство на всички народи:** „до края на земята.“ Царството на Исус обхваща всички народи и не се ограничава само до Израил.

Исус каза на учениците, че не е необходимо да знаят времената. Те трябваше да обърнат внимание на две неща: идването на Святия Дух и да бъдат свидетели до края на земята.

³² Можете да гледате видео лекция за Божието царство на Scot McKnight, “What and Where is the Kingdom of God?” на <http://www.seedbed.com/where-is-the-kingdom-of-god/> (достъпено на 22 март 2021.)

³³ John Stott, *The Message of Acts* (Westmont, Illinois: InterVarsity Press, 1990), 41

Кога бива установено Божието царство?

Сред богословите съществуват три основни възгледа относно Божието царство.

“Божие царство е дошло;
Царството идва;
Царството тепърва
предстои.”

- Мартин Лойд-Джоунс

Царството ще дойде.

Според някои богослови Исус ще установи царството Си на земята по време на хилядагодишното царство. Те стъпват на Матей 24-25, които подчертават политическите и териториални аспекти на царството.

Царството вече е дошло.

Според други богослови царството на Исус е било установено, когато Той е бил на земята. Те се аргументират със стихове като „небесното царство наближи“ и „Божие царство е достигнало до вас“ (Матей 4:17 и Лука 11:20). Този възглед за царството се съсредоточава върху духовната природа на царството и Божието управление в сърцата на вярващите.

Царството вече е дошло, но още не е напълно установено.

Много богослови са на мнение, че царството има настоящи и бъдещи аспекти. Според тях Божието царство е започнало по време на земното служение на Исус, продължава да се разпространява чрез дейността на църквата и ще бъде напълно установено, когато Христос се върне да царува.³⁴ При Своето завръщане Христос ще предаде царството на Бог Отец, след като унищожи всяко началство и всяка власт и сила (1Коринтяни 15:24). Това ще бъде окончателното установяване на Божието царство.

► Кой от тези възгледи за царството поддържате? Какъв практически ефект оказва всеки възглед върху служението?

В този урок ще разгледаме аспекти на царството, които вече са факт и такива, които предстои да се осъществят. Едно царство включва:

- **Цар:** От мъдреците, които се поклониха при раждането на Исус, до надписа на кръста, Исус е Царят.
- **Власт:** Исус показва Своята власт чрез извършените чудеса и победата над смъртта.
- **Закон:** Исус обобщи законите на царството в проповедта на планината.
- **Територия:** Исус учеше, че Неговото царство се простира до краищата на земята и обхваща хора от всеки език и народ.

³⁴ Коментаторите използват израза „възвестяване на царството“, за да посочат началото на царството по време на земното служение на Исус. „Установяването на царството“ е окончателното изпълнение на обещанията на царството при завръщането на Христос.

- **Поданици:** Всички, които са изкупени от Царя и са под Неговото управление са поданици на царството на Исус.

Обещанието за царството

► Прочетете Матей 3:1-12.

Йоан Кръстител е първият, който проповядва за Божието царство в Новия Завет. Като последен старозаветен пророк Йоан заклемява лицемерието на религиозните водачи на Израил. Като пръв вестител на Новия Завет той подготвя пътя за новия цар. „Покайте се, понеже наближи небесното царство“ (Матей 3:2). Думата „наближи“ означава, че царството е било все по-близо. Още не е било дошло, но е било много близо. Йоан проповядва, за да подготви Израил за идването на Месия, Който ще ни въведе в ново царство.

Публичното служение на Исус започна скоро след арестуването на Йоан. Той пътуваше през Галилея, възвестявайки благовестието на царството (Матей 4:23). Подобно на Йоан Кръстител Той казваше: „Покайте се, защото наближи небесното царство“ (Матей 4:17).

► Прочетете Матей 10:5-42.

Исус изпрати дванадесетте ученици да проповядват благовестието на царството на изгубените овце от Израил. Подобно на Йоан Кръстител и Исус те проповядваха: „Небесното царство наближи“ (Матей 10:5-7).

Учениците подражаваха в служението си на своя Учител. По подобие на Исус те трябваше да възвестяват царството и да посрещат материалните нужди на хората. По подобие на Исус те изцеляваха болните и изгонваха демони като знак, че Божието царство настъпваше в територията на Сатана. Исус изпрати Своите представители да изцеляват болни, да възкресяват мъртви, да очистват прокажени и да изгонват демони (Матей 10:8).

Началото на царството

► Прочетете Матей 12:22-32.

Обещанието за царство не беше ново. Старозаветните пророци бяха обещали бъдеще царство. Исус обяви, че царството не беше само някаква надежда в бъдещето, а непосредствена реалност. Той възвести началото на Божието царство. Божието царство беше там, където беше Исус.

С властта си над демоните Исус показва авторитета на Царя, Който е победил царството на Сатана. Когато Исус изцели един обладан човек, фарисеите Го обвиниха, че изгонва нечистите духове чрез началника на бесовете Веелзевул. Исус отговори, че побеждава царството на Сатана чрез Божията сила: „Но ако Аз чрез Божия Дух изгонвам бесовете,

то Божието царство е дошло върху вас" (Матей 12:28). Исус надделя над царството на Сатана.

► Прочетете Матей 11:1-24.

Чудесата, които Исус вършеше, бяха знаци за началото на Неговото царство. В своето евангелие Йоан нарича чудесата на Исус *знамения*. Чудесата бяха белег за божествеността на Исус и доказателства за новото царство.

Йоан Кръстител обяви, че „небесното царство наближи.“ Той очакваше политическо царство, което да донесе свобода на Израил. Вместо това се озова в затвора със смъртна присъда! Той изпрати учениците си да попитат: „Ти ли си Онзи, Който има да дойде, или друг да очакваме?“ (Матей 11:3). Исусовото служение не отговаряше на очакванията на Йоан за политически Месия, който да установи земно царство.

Исус отговори като посочи делата Си като Месия.

Исус им отговори: Идете, съобщете на Йоан това, което чувате и виждате: Слепи проглеждат, куци прохождат, прокажени се очистват и глухи прочуват; мъртви биват възкресявани и на сиромасите се проповядва благовестието. И блажен онзи, който не се съблазни поради (Матей 11:4-6).

Исус припомни на Йоан знаменията, за които е било предсказано, че Месия ще изпълни. Въпреки че Исус хвалеше силата и смелостта на Йоан, Той заяви, че най-малкият в небесното царство е по-голям от Йоан. Защо? Исус беше дошъл да установи нов завет с всички привилегии на царството. Най-незначителният новозаветен вярващ разполага с привилегии, които най-великите старозаветни вярващи никога не са имали. Новозаветните вярващи видяха изпълнението на обещанията, дадени в Стария Завет. Обещаното царство започна.

Живот в царството: Проповедта на планината

Най-дългата проповед, записана в евангелията, е проповедта на планината. Божието царство е обединяващата тема в тази проповед. Това се вижда в няколко посоки:

- Според първото блаженство небесното царство принадлежи на нищите по дух (Матей 5:3). Според последното блаженство небесното царство принадлежи на гонените заради правдата (Матей 5:10). Тези две блаженства формират рамка около останалите, което показва, че основната тема на блаженствата е небесното царство.
- Исус претендира, че има авторитета да тълкува закона (Матей 5:21-48). Това е заявка на цар, който има авторитета да тълкува и прилага законите в Своето царство.
- Исус научи учениците да се молят: „Да дойде Твоето царство; да бъде Твоята воля, както на небето, така и на земята“ (Матей 6:9-13). Ние сме призвани да

се молим за разширяването на Божието царство на земята. Когато Божиите хора живеят според проповедта на планината, царството расте и Божият авторитет се разпростира върху нови поданици на царството.

- Исус завършва проповедта с това, че големите дела сами по себе си не са достатъчни, за да влезем в небесното царство. В него ще влязат само онези, които вършат волята на Отца (Матей 7:21).

Принципи за четене на проповедта на планината

Когато четем проповедта на планината, трябва да помним три принципа.

(1) Изпълнението на заповедите в проповедта на планината не ни „спечелва“ достъп до небесното царство.

Не трябва да си мислим „Живей по този начин и ще станеш християнин.“ Тази проповед трябва да ни служи като ръководство за това как да живеем като граждани на царството: „Живей по този начин, защото си християнин.“ Ние сме спасени само по благодат; след това, като част от Божието царство, ние се покоряваме на неговите заповеди.

(2) Проповедта на планината е предназначена за ученици, не за невярващи.

Това не е конституцията на някоя светска държава. Не се изненадвайте, ако невярващите ви съседни отказват да живеят според тези принципи! Това е описание на живота в Божието царство, не в царствата на хората.

(3) Проповедта на планината се отнася за всеки вярващ.

Много хора се опитват да пренебрегват изискванията на тази проповед с мотива, че тези принципи не се отнасят за обикновените вярващи. Някои твърдят, че „тези закони са за бъдещето хилядагодишно царство.“ Други казват, че „това се отнася само за някои светии и повечето християни не могат да спазват тези заповеди.“ Според трети „тази проповед показва, че никога не можем да изпълним Божиите стандарти и когато го разберем, ще разчитаме единствено на благодатта.“

Само че ранната църква е приемала тази проповед като инструкции за всеки вярващ. Посланието на Яков и първото послание на Петър повтарят много от нейните заповеди. Исус отказа да свали стандарта на Божията святост. Той не призова Своите последователи към стандарт по-нисък от този на фарисеите, а към по-висок: „Ако вашата правда не надмине правдата на книжниците и фарисеите, никак няма да влезете в небесното царство“ (Матей 5:20).

Живот в Божието царство

► Прочетете Матей 5-7.

Ако Исус е основал царството по време на земното Си служение, то сега ние живеем в Божието царство. Проповедта на планината описва характера на гражданите на небесното царство. Следва кратък преглед на темите в проповедта.

(1) Ценностите на Божието царство са противоположни на ценностите на света.

Никой земен владетел не би казал, че е блажено да си беден, да скърбиш, да се откажеш от правата си или да бъдеш преследван. Блаженствата изповядват ценности, които са пълна противоположност на ценностите в Римската империя по времето на Исус, както и на съвременните ценности. Царството на Бога е различно от царството на човека.

(2) Гражданите на Божието царство трябва да влияят в света, в който живеят.

Според есеите съвременници на Исус праведниците трябва да се оттеглят от обществото и да установят Божието царство в изолация. Исус каза „Не! Вие трябва да бъдете сол, която съхранява и подправя вашия свят и светлина, която носи слава на вашия небесен Отец.“ Въпреки че Божието царство е най-вече духовна реалност, присъствието на неговите граждани трябва да носи политически, икономически и социални ползи на нашия свят.

Можем да дадем много примери за християни, които са били сол и светлина в светското общество. Уилям Уилбърфорс кара парламента да отмени търговията с роби в Британската империя; методисткото съживление довежда до социални реформи в цялото английско общество; Уилям Кери се бори със законното детеубийство и сати (изгаряне на вдовици) в Индия; християните са помагали за повишаване на грамотността, откривали са болници и сиропиталища и са служили на бедните и на нуждаещите се в много страни по света.

„Чистите по сърце не само виждат Бога, но стават писмата, чрез които обществото Го вижда.“

- Леон Хинсън

(3) Гражданите на Божието царство отиват отвъд минималните изисквания на закона, за да покажат любовта на Отца.

Исус не дойде да отмени закона, а да го изпълни. „...не съм дошъл да разруша, а да изпълня“ (Матей 5:17). Да изпълниш нещо означава да го доведеш до край. Исус не дойде да отмени закона, а да разкрие духа на закона. В шест примера Исус показва, че праведността на гражданите на царството трябва да надмине праведността на книжниците и фарисеите.

Законът	Гражданите на царството
Законът забранява убийството.	Гражданите на царството адресират причината - гнева.
Законът забранява прелюбодейството.	Гражданите на царството не поглеждат жена, за да я пожелаят.
Законът изисква „разводно писмо.“	Гражданите на царството търсят начини да запазят браковете си, а не извинения да ги разтрогнат.
Законът забранява лъжесвидетелството.	Отговорът „Да или Не“ на гражданите на царството е достатъчен.
Законът дефинира отмъщението („око за око“).	Мотивацията на гражданите на царството е любов, не отмъщение.
Законът изисква да обичаме ближния си.	Гражданите на царството обичат дори враговете си. ³⁵ Те отразяват любовта и милостта на своя небесен Отец (Лука 6:36).

(4) За гражданите на царството е по-важно да угодят на Бога, отколкото на хората.

Фарисеите искаха хората да видят тяхната щедрост; гражданите на царството дават в тайно. Лицемерите искаха високопарните им молитви да бъдат забелязани; гражданите на царството се молят просто и искрено. Фарисеите искаха да ги уважават заради дългото им постене; гражданите на царството постят само заради наградата от Отца.

(5) Гражданите на царството не уповават на богатството си и не се тревожат за нуждите си.

Те уповават на снабдяването от техния небесен Отец.

(6) Гражданите на царството не съдят другите.

Независимо от това те са внимателни да разпознават лъжеучителите по лошите плодове.

(7) Гражданите на царството се молят с увереност.

Гражданите на царството се молят уверено, защото знаят, че техният небесен Отец дава добри неща на онези, които искат от Него! (Матей 7:11).

³⁵ Старият Завет *не* заповядва на Израел „да мрази врага си.“ Това е често срещано неразбиране на Стария Завет.

(8) Гражданите на царството знаят, че има само два пътя.

Има широка врата и тясна врата. Има добро дърво и лошо дърво. Има разумен строител и неразумен строител. Гражданите на царството умеят да разпознават нещата.

Живот според принципите на царството

Как можем да живеем според принципите в проповедта на планината? Ключът се намира в Матей 5:48. Гражданите на царството са призвани да бъдат като нашия небесен Отец. Учението на Исус е така просто и така трудно. Само Божията благодат ни прави способни да живеем, следвайки учението на Исус. Никога не можем да изпълним изискванията на тази проповед с наши сили. Само Духът прави живота според принципите на царството възможен.

„Проповедта на планината е предупреждение срещу користната любов, себичната любов или пренебрегването на призива за истинска праведност. Всъщност, проповедта призовава да проявяваме простителността, щедростта и състрадателната любов, които Бог проявява.“

- Даръл Бок

Трябва да разбираме този принцип, когато проповядваме проповедта на планината. Ако я проповядваме само като закон, ще разочароваме и обезсърчим хората. Само когато проповядваме тази проповед като модел за живот в царството – осигурен от Божията благодат, купен с цената на живота на Божия Син и възможен чрез Святия Дух, тя наистина става блага вест, „добрата новина.“

► След като прочетете проповедта на планината и това резюме, обсъдете:

- Кой учения от проповедта на планината най-много затрудняват християните във вашето общество?
- Кой учения от проповедта на планината са най-трудни за вас като християнски водачи?

Тайната на царството: Притчите за царството

Юдейските учители са знаели, че историите се помнят много по-дълго от твърденията. Поради тази причина притчите са били популярен учебен метод сред юдейските равини. Исус използваше притчи, за да предаде дълбоки истини за царството.

В началото на Неговото служение притчите позволяваха на Исус да поучава учениците, без да влиза в директен конфликт с враговете Си. По-късно Той щеше да се конфронтира пряко с религиозните водачи в Йерусалим, но в тези първи години фокусът Му беше обучението на учениците.

Много хора не разбираха притчите. Слушаха, но не разбираха, гледаха, но не виждаха (Матей 13:14). Защо? Понеже бяха закоравили сърцата си. Исаия пророкува:

Сърцето на тези люде е задебеляло, и с ушите си тежко чуват, и очите си склопиха; да не би да видят с очите си и да чуят с ушите си, и да разберат със

сърцето си, и да се обърнат, и Аз да ги изцеля (Матей 13:15, цитирайки Исаия 6:9).

Чрез притчи Исус можеше да поучава тези, чиито уши бяха отворени.

В Матей 13 има поредица от притчи за тайните на царството (Матей 13:11). Тези притчи разкриват на последователите на Исус същността на Божието царство, като в същото време голяма част от поучението остава скрита за невярващите водачи.

► Преди да продължите, спрете и прочетете Матей 13:1-52 и Лука 19:11-27. Докато изучавате всяка притча, обобщете основната тема на всяка в едно-две изречения в таблицата на следващата страница. За всяка притча посочете по едно нейно приложение в съвременното служение. В таблицата е посочен пример за първата притча.

Притчи за царството		
Притча	Тема	Урок за съвременното служение
Сеяча	Откликът на слушателите към семето определя колко плод ще даде то.	Когато проповядвам и поучавам, трябва да се доверя на Бог за резултатите. Аз не съм отговорен за жътвата, а да сея семето с вяност.
Плевелите		
Синаповото зърно		
Квасът		
Скритото съкровище		
Скъпоценният бисер		
Мрежата		
Домакинът		
Десетте мнаси		

Притчата за сеяча (Матей 13:3-9, 18-23; Лука 8:5-18)

Първата притча от поредицата притчи за царството учи, че нашият отклик към семето определя колко плод ще даде то. В небесното царство някои ще вярват и ще дават плод, докато други ще откажат да вярват или ще отпаднат след като първоначално са откликнали.

Можем да наречем тази притча и притча за почвите, защото разказва за различни почви, не за различни сеячи. Във всеки пример семето и сеячът са едни и същи, разликата е в почвата. Когато проповядваме благовестието на царството, не трябва да се учудваме, ако някои хора не са толкова отворени и не трябва да се обезсърчаваме. Исус учеше, че някои хора ще бъдат плодородна почва, а други ще се закоравят срещу Словото.

Крайт на притчата в евангелието от Лука ни говори, че това е притча за слушането на истината. „Затова, внимавайте как слушате; защото, който има, на него ще се даде; а който няма, от него ще се отнеме и това, което мисли, че има“ (Лука 8:18). Когато откликнем положително на истината, получаваме повече истина. Преди да разкаже другите притчи, Исус показва на събралите се хора как да слушат като плодородна почва.

Притчата за плевелите (Матей 13:24-30, 36-43)

Юдеите очакваха Божието царство да въздаде справедливост веднага. Исус подготви учениците Си за период, в който вярващи и невярващи щяха да живеят заедно в света. В тази история полето е светът (Матей 13:38). Едва в края на века ангелите ще съберат плевелите и ще ги изгорят (Матей 13:40). Божието царство се развива според Божието време, а не според човешкото.

Притчата за синаповото зърно (Матей 13:31-32)

Никой, който е наблюдавал земното служение на Исус, не е предполагал как ще се разрасне църквата. Учениците бяха необразовани, бедни и изпълнени със страх. Липсваха им привлекателност, социално положение, политическа власт. Те бяха като миниатюрното синапово зърно. Както мъничкото синапово зърно израства в голямо дърво или храст, така и Божието царство ще се разпрости по целия свят.

Слушателите на Исус сигурно са били шокирани да Го чуят да сравнява Божието царство със синапово зърно. Юдейските равини са очаквали царството на Бога да дойде със сила и слава и грешниците да бъдат наказани. Очаквали са военен бунт срещу Рим и социален обрат с установяването на новото царство на Израил. Исус подготви учениците за незабележимо начало на царството.

Когато четем Новия Завет, може би забравяме колко незначителна е била Юдея през първи век. Макар да е в центъра на Новия Завет, тя далеч не е била центърът на света от първи век. Помислете за столицата на вашата държава. През първи век столицата

на света е бил Рим, не Юдея. Помислете за някой град, в който има голям университет или добре развита образователна система. През първи век такива градове са били Атина или Александрия, не Юдея.

В сравнение с други народи Юдея не е имала важна политическа, икономическа или социална роля. Помислете за някой от най-слаборазвитите региони във вашата страна. Такова е било мястото на Юдея в Римската империя.

Притчата за синаповото зърно показва израстването на Божието царство от малка група хора от задния двор на Римската империя в дърво, което достига до всички народи.³⁶ Юдейските равини са учили, че Божието царство ще бъде само за юдеите. Исус учеше, че Божието царство ще достигне до краищата на земята.

Притчата за кваса (Матей 13:33)

Притчата за кваса също илюстрира свръхестествения растеж на царството. Исус използва кваса като метафора за нарастването на царството. Три мери брашно ще произведат хляб за 100 души. Царството щеше да стане силно независимо от невзрачното си начало.

Притчата за кваса показва стабилния растеж на царството. При кваса нещата не се развиват внезапно, той не е като динамита. Квасът тихо работи в тестото. Юдейските равини са поучавали, че Божието царство ще дойде със знамения от световен мащаб. Исус показва, че царството ще расте бавно, но сигурно, докато покрие целия свят.

Притчите за скритото съкровище и скъпоценния бисер (Матей 13:44-46)

Тези две притчи разказват за радостта в царството. И в двете един човек намира нещо толкова ценно, че продава всичко, което има, за да го купи. Фокусът на притчите не е жертвата, която човекът прави, а радостта му от откритието на нещо толкова ценно. В радостта си той отива и продава всичко! Истинските ученици с радост дават всичко, за да следват Христос.

Тези притчи показват огромната стойност на царството. Божието царство повлиява на нашето отношение към всичко в живота. На друго място Исус каза: „И ако окото ти те съблазни, извади го; по-добре е за тебе да влезеш в Божието царство с едно око, отколкото да имаш двете си очи и да бъдеш хвърлен в пъкъла“ (Марк 9:47). Влизането в Божието царство си струва да жертваме всичко земно.

Притчата за мрежата (Матей 13:47-50)

Рибарските лодки в Галилейското езеро са използвали голяма мрежа, в която са хващали и ядливи и неядливи риби. На брега рибарите са сортирали рибите.

³⁶ В Даниил 4:12 и Езекиил 31:6 гнездящите в дървото птици представляват голямо царство, което достига до много народи.

Подобно на притчата за плевелите, тази притча напомня на учениците за предстоящия съд в края на века. Вместо да очакват незабавна присъда, те трябва да проповядват царството, знаейки, че Бог на Неговото време ще съди злите и праведните. Ще има окончателен съд, който ще отсее добрите и злите, но трябва да оставим това да се случи на Божието време.

Притчата за домакина (Матей 13:51-52)

Исус започна тази поредица от притчи като каза на учениците, че трябва да бъдат добра почва и завърши с това, че имат отговорност да споделят с другите. Всеки обучен книжник трябва да вади от съкровището на познанието си нещо, на което да научи другите. Не учим само за собствена полза. Учениците бяха обучени, за да могат да обучават други ученици.

Притчата за десетте мнаси³⁷ (Лука 19:11-27)

► Прочетете Лука 19:11-27.

Тази притча се намира в евангелието от Лука, но Матей включва подобна история, която Исус разказа на Елеонския хълм. Исус разказа притчата за десетте мнаси, когато беше близо до Йерусалим, защото хората мислеха, че Божието царство ще настъпи веднага (Лука 19:11).

Колкото повече Исус се приближаваше до Йерусалим, толкова повече растяха очакванията на хората за идването на един политически Месия. Целта на тази притча беше да научи учениците да останат верни докато чакат царството. Те не трябваше да крият това, което Господарят им беше дал, а да го използват за разширяването на царството.

Окончателното установяване на царството

► Прочетете Матей 24-25.

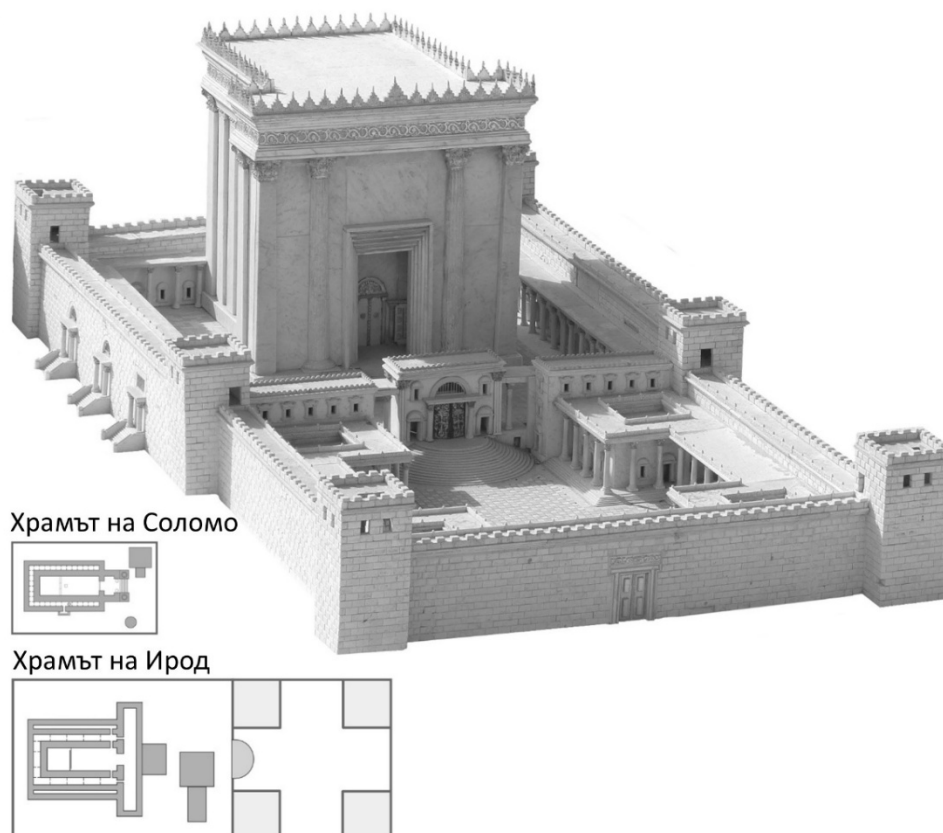
Голяма част от ранното поучение на Исус беше съсредоточено върху приближаващото начало на царството. В края на Своето земно служение Исус говореше повече за бъдещото пълно установяване на царството. Проповедта на Елеонския хълм в Матей 24 и 25 е най-разширеното поучение на Исус за предстоящото изпълнение на обещанията за царството.

³⁷ “Мнаса“ е била парична единица. Равнявала се е на около три месечни заплати на един работник.

На фокус: Храмът на Ирод

През 19г. пр. Хр. Ирод Велики започнал голяма реконструкция на храма.³⁸ Този храм, завършен през 516 г. пр. Хр. от Зорававел, е бил по-малък и по-обикновен от храма, издигнат от Соломон. Ирод е възнамерявал да възстанови първоначалното великолепие на храма. Неговият проект за възстановяване е продължил повече от 80 години. Той наема 10 000 умели строители и обучава 1 000 левити, които да работят по онези части, където само свещениците имат достъп.

Ирод се надявал да бъде запомнен като строителят на най-внушителния храм в света. Когато Исус започва служението Си, работата по храма е продължавала вече 46 години (Йоан 2:20). Храмът е завършен през 63 г. сл. Хр. и е разрушен само седем години по-късно при обсадата на Йерусалим от римския генерал Тит през 70 г. сл. Хр.

Храмът, построен от Ирод, е два пъти по-голям от този на Соломон и е разполагал с много място за хилядите юдейски поклонници, които са се стичали в Йерусалим за празниците. Той е бил едно от големите чудеса на Римската империя.

³⁸ "Сравнението на храмовете" е направено от SGC със снимка от Рикардо Ганделман (CC BY 2.0) и планове на храма от EB Vol. IV and Gal m, достъпни на <https://www.flickr.com/photos/sgc-library/52345523784>, публичен домейн (CC0).

Окончателното установяване на царството (продължение)

През последната седмица на Исус в Йерусалим учениците Му показаха зданията на храма. Понеже реконструкцията на храма все още е била в ход, вероятно те са Му показвали нещо, което е било променено в сравнение с предишния път, когато са били там.

Исус им отговори с пророчество за разрушаването на храма. „Не виждате ли всичко това? Истина ви казвам: Няма да остане тука камък върху камък, който да не се срине.“ Учениците попитаха: „Кажни ни, кога ще бъде това и какъв ще бъде белегът за Твоето пришествие и за свършека на века?“ (Матей 24:2, 3).

Въпросът на учениците се състоеше от две части и отговорът на Исус беше от две части. Както старозаветните пророчества съдържаха аспекти от настоящето и от бъдещето, така и Исусовото пророчество включваше събития, които щяха да се случат скоро и такива, които ще се случат при свършека на века.

- Учениците попитаха: „Кога ще бъде това?“ „Това“ (разрушаването на храма, при което няма да остане камък върху камък) се случва през 70г. сл. Хр.
- Учениците попитаха: „Какъв ще бъде белегът за Твоето пришествие и за свършека на века?“ Исус разказа за бъдещото завръщане на „Човешкия Син, идващ на небесните облаци със сила и голяма слава“ (Матей 24:30).

Исус разкри, че царството ще включва хора от всички народи, както юдеи, така и езичници. Включването на езичниците в царството е било част от Божия план „от създанието на света“ (Матей 25:34). Божието царство е вечният план на Бога за Неговите хора.

Две от притчите в проповедта на Елеонския хълм ни учат да бъдем верни докато чакаме царството. Петте неразумни девизи чакаха, но не бяха подготвени. Слугата с единия талант чакаше, но не го управляваше с вяност. Като граждани на царството ние сме призвани да служим на Царя с вяност и постоянство.

Разделянето на злите и добрите, обещано в Матей 13, ще се случи в деня на последния съд. Основният урок не е кога и как ще се случи този съд. Исус ни учи как да живеем днес като граждани на царството, подготвяйки се за последния съд. В онзи ден Царят ще каже: „Истина ви казвам: Понеже сте направили това на един от тези най-скромни Мои братя, на Мене сте го направили“ (Матей 25:40). Трябва да живеем в непрекъсната готовност за завръщането на Царя и Той трябва да ни намери верни, когато се завърне.

Приложение: Цената на ученичеството

► Прочетете Лука 9:21-27.

Ставаме част от Божието царство само по благодат. Добрите дела не ни ползват. Това обаче не означава, че за живота на ученичество не се заплаща цена. В Лука 9 Исус поучава Своите последователи за цената на ученичеството.

Далас Уилард пише: „Благодатта не се противопоставя на това да полагаме усилия; тя се противопоставя на това да заслужим нещо.”³⁹ Усилията, които полагаме като ученици, не са в конфликт с благодатта. Всъщност, ние сме способни да бъдем ученици само *поради* Божията благодат.

Моля забележете последователността в поучението на Исус: **кръст и след това слава**.

- Исус предсказа Своята смърт и възкресение (Лука 9:21-22). Това беше цената, която Исус плати, за да можем да станем граждани на царството.
- Исус каза на последователите Си, че ще платят цена, за да бъдат Негови ученици (Лука 9:23-25). „Ако иска някой да дойде след Мене, нека се отрече от себе си, нека носи кръста си всеки ден и нека Ме следва.” Исус пострада на кръста, за да установи царството. Ние трябва да носим нашия кръст, ако искаме да живеем в царството.
- Исус говореше за Божието царство (Лука 9:26-27). „Защото, ако се срамува някой от Мене и от думите Ми, то и Човешкият Син ще се срамува от него, когато дойде в Своята слава и в славата на Отца, и на святите ангели.”

Не можем да участваме в славата на царството, ако не участваме в кръста. Исус „смири Себе Си и стана послушен до смърт, даже смърт на кръст. **Затова** и Бог Го превъзвиси...” (Филипийци 2:8-9).

Като Божии деца за нас се отнася същото. „А Бог на всяка благодат, Който ви е призовал в Своята **вечна слава** чрез Христа [Исуса], ще ви усъвършенства, утвърди и укрепи [и направи непоколебими], след като **пострадате** малко” (1Петрово 5:10). Така изглежда животът в царството. Христос пострада на кръста, преди да бъде издигнат в слава. Неговите последователи трябва да носят кръста си, преди да влязат в радостта на Неговата вечна слава.

Исус търсеше посветени ученици. Той не искаше от тях да имат невероятен интелект, но искаше лоялни сърца. Колко струва да бъдеш ученик? „Ако иска някой да дойде след Мене, нека се отрече от себе си, нека вдигне кръста си, и така нека Ме последва” (Матей 16:24).

³⁹ Dallas Willard, *The Great Omission: Reclaiming Jesus's Essential Teachings on Discipleship*. (New York: HarperOne, 2006)

1. **Ученикът трябва да се отрече от себе си.** Да се отречем от себе си е трудно.
2. **Ученикът трябва да вдигне кръста си.** Последователите на Исус знаеха, че кръстът значи смърт. Кръстът беше символ на срам и страдание. Първите християни знаеха, че ученичеството изисква кръст. Когато Игнатий Богоносец пътува за Рим, за да умре мъченически, той казва: „Започвам да ставам ученик.“ Ученичеството изисква кръст.
3. **Ученикът трябва постоянно да подражава на Исус като характер и поведение.** Глаголът *подражава* е в сегашно време.

Струва ли си ученичеството тази цена? Исус даде три причини да бъдем ученици. Иронията в случая е, че точно това са причините, поради които много хора не стават ученици. Защо трябва да платим цената за ученичеството?

1. **Безопасност.** Който иска да спаси живота си като избегне кръста, ще загине (Лука 9:24).
2. **Истинско богатство.** Който откаже да се идентифицира с Христос, ще изгуби всичко (Лука 9:25).
3. **Награда.** Само тези, които следват Христос, ще влязат в царството (Лука 9:26-27).

► Прочетете Лука 14:25-33.

По-късно Исус обясни поучението Си за ученичеството. Насоките Му се делят на три части:

1. Цената на ученичеството (Лука 14:26-27)
2. Глупостта да станем ученици, без да пресметнем цената (Лука 14:28-32)
3. Напомняне за цената на ученичеството (Лука 14:33)

Когато си купувате кола, понякога търговецът ще се опита да скрие крайната цена. Ще каже: „Вижте тази прекрасна кола!“ „Усетете колко е мощна!“ Едва след като сте харесали колата, той ще ви каже цената.

Исус никога не предложи на последователите Си лесен път към царството. Той започна с цената:

Ако дойде някой при Мене и не намрази баща си, майка си, жена си, чадата си, братята си и сестрите си, а още и собствения си живот, не може да бъде Мой ученик (Лука 14:26-27).

В този пасаж да мразим нещо означава да го обичаме по-малко от нещо друго. Исус ни казва: „Не можете да бъдете Мои ученици, ако не Ме обичате повече от собствените си баща, майка, съпруга, деца, братя, сестри и дори от собствения си живот!“

Колко струва да бъдем ученици? Всичко! Да бъдем Христови ученици е повече от това да споделяме радостта от месианските обещания. Да бъдем Христови ученици означава да споделяме кръста.

► Евангелието от Йоан дава три допълнителни условия, за да бъдем ученици. Прочетете Йоан 8:31, Йоан 13:35 и Йоан 15:8. Въз основа на условията за ученичество в евангелията от Лука и Йоан, правите ли ученици във вашето служение?

Заклучение: Какво представлява Божието царство?

Докато Христос не се върне, няма да разберем в пълнота Неговото учение за царството. Въпреки това в евангелията виждаме много характеристики на Божието царство:

- Божието царство е духовно царство. „Защото Божието царство не е ядене и пиене, а правда, мир и радост в Святия Дух“ (Римляни 14:17). Новорождението ни избавя от властта на Сатана и ни прави част от Божието царство.
- Божието царство ще включва физическо и политическо управление в края на времената.
- Божието царство е универсално и не е ограничено само до юдейския народ.
- Божието царство е Божията сила в действие в този свят. То не е физическа територия. В притчата за десетте мнаси царството е властта да се управлява, а не географско местоположение (Лука 19:11-12).
- Божието царство е свръхестествено. Човек засява семето, но не може да го накара да порасне. Царството расте чрез Божията сила.
- Божието царство е повече от мъглява надежда за бъдещето. То е настояща реалност, която изисква незабавен отговор.
- Божието царство започна със служението на Исус. Неговата власт над демоните показва победата на Божието царство над царството на Сатана.
- Божието царство продължава да се развива чрез работата на църквата. Проповедта на планината показва на вярващите как са призвани да живеят в днешно време.
- Божието царство ще бъде окончателно установено, когато Христос се завърне, за да царува в слава. Силата на Сатана ще бъде отнета и Бог ще царува вечно.

► В края на курса е поместена проповед, озаглавена „Благовестието на царството.“ Прочетете я, преди да продължите с Урок 7.

Задания по Урок 6

Подгответе поредица от три проповеди въз основа на проповедта на планината. Темата на проповедите трябва да бъде „Живот в Божието царство.“ Покажете как трябва да живеем днес като граждани на Божието царство. Постарайте се да изнесете тази проповед като добра новина. Обяснете как Божията благодат ни прави способни да живеем като граждани на Божието царство.

Урок 7

Да обичаме като Исус

Цели на урока

В края на този урок студентите трябва:

- (1) да разбират централното място на любовта в живота и служението на Исус.
- (2) да разбират, че любовта към Бога включва взаимоотношение с Бога, познаване на Божието слово и доверие в Божията воля.
- (3) да проявяват любов като тази на Исус към хората, на които служат.
- (4) да зачитат важността на непрекъснатото предаване на Бога.
- (5) да изявяват характера на Исус в ежедневието.

Принцип за служение

Любов като тази на Христос е мотив за служение като това на Христос.

Въведение

Целият живот и служение на Исус бяха мотивирани от любов. Той непрекъснато показваше, че любовта към Бога и към другите беше в центъра на Неговия живот и служение. Ако следваме Неговия пример, любовта трябва да бъде в центъра на нашия живот и служение. Това се вижда много ясно в притчата за добрия самарянин.

► Прочетете Лука 10:25-37.

Точно преди да разкаже тази притча Исус казва, че Бог е „скрил това от мъдрите и разумните, а го е открил на младенците“ (Лука 10:21). Това е важен урок за разбирането на духовните неща. Проумяването на духовните истини изисква повече от интелектуално усилие, нужно е духовно откровение. Божията истина е достатъчно проста, за да може с помощта на Божия Дух и едно дете да я разбере, но е прекалено сложна за учения, който разчита само на интелекта си.

Как е възможно това? Бог крие ли истината от тези, които желаят да я научат? Отговорът включва два принципа.

- 1. Духовните истини биват разкрити само с помощта на Святия Дух.** Павел пише, че „никой не знае какво има у Бога, освен Божият Дух.“ Затова трябва да бъдем „научени от Духа, като поясняваме духовните неща на духовните човеци“ (1Коринтяни 2:11, 13).

2. Духовните истини биват разкрити само на възприемчивите слушатели.

Павел продължава: „Естественият човек не възприема това, което е от Божия Дух, защото за него е глупост; и не може да го разбере, понеже то се изпитва духовно“ (1Коринтяни 2:14).

Притчата за сеяча показва, че отношението на слушащия определя колко плод ще даде семето (Матей 13:1-23). Само тези, които са отворени да приемат истината, ще разберат истината, която чуват.⁴⁰

Законникът в Лука 10:25 е нагледна илюстрация на втория принцип. Той не зададе въпрос, защото искаше да узнае истината, а защото желаше да заложи капан на Исус и да Го изпита. След като Исус му отговори, законникът не реагира както би реагирала една добра почва, а зададе друг въпрос, за да се оправдае (Лука 10:29).

На въпроса „Какво да направя, за да наследя вечен живот?“ Исус отговори с писаното в закона: „Да възлюбиш Господа, твоя Бог, от всичкото си сърце, от всичката си душа, с всичката си сила и с всичкия си ум, и ближния си, както себе си“ (Лука 10:27).

Това е същността на Иисусовия пример за нас. За да живеем и служим като Исус, трябва да обичаме Бога и ближния си както ги обичаше Исус. Без любов подобна на Христовата, уроците в този курс са без значение. Молитва, лидерство, поучение и проповядване – нищо от това няма значение, ако няма любов.

Може би това изглежда твърде просто. Може да си кажете: „Разбира се, че трябва да обичаме Бога и хората. Вече знаем това!“ Обаче в ежедневния товар на служението любовта може да изчезне от сърцата ни. Възможно е да служим на членовете на църквата, без да ги обичаме. Възможно е да служим без любов и на семействата си. Също така можем да вършим християнска работа, без да имаме любов към Бога. Мотивацията ни за християнско служение трябва да бъде христоподобна любов.

Да обичаме Бога както Исус Го обичаше

Служението на Исус към хората беше мотивирано от Неговата любов към Отца. Нашето служене трябва да бъде вдъхновено от любов към Бога, за да избегнем прегаряне и разочарование в служението. Служение, лишено от любов към Бога, бързо ще се изчерпи и ще стане безплодно.

Три аспекта на любовта на Исус към Отца трябва да ни служат като модел: взаимоотношение, знание и доверие.

⁴⁰ Забележете специално Матей 13:12. Този, който приема истината, получава повече истина: „който има, на него ще се даде.“ Този, който отхвърля истината, е слеп дори за истината, която вече е чул: „а който няма, от него ще се отнеме и това, което има.“

Исус поддържаше близко взаимоотношение със Своя Отец

В евангелията многократно виждаме близката връзка на Исус с Отца. Тя си личи в:

- Думите на Исус към родителите Му: „Не знаехте ли, че трябва да съм в дома на Отца Ми?“ (Лука 2:49).
- Съкровената молитва на Исус в Йоан 17.
- Отчаяния вопъл на Исус на кръста: „Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме оставил?“ (Матей 27:46).

В Гетсиманската градина Исус се обърна към Бога с интимния език на семейството: „Авва, Отче“ (Марк 14:36). Това бяха думи на Син, Който е напълно уверен във връзката със Своя Баща.

В традиционните юдейски молитви се срещат много имена на Бога: Бог на Авраам, Исаак и Яков; Бог на бащите ни; Благословеният; Могъщият; Изкупителят на Израил. Исус използва близкото обръщение *Авва*. Исус живееше в близко взаимоотношение със Своя Баща.

Кенет Е. Бейли прекарва много години като учител в Близкия Изток. Той пише, че *авва* е първата дума, която децата там научават. Детето нарича баща си *авва*.⁴¹

Павел ни казва, че като Божии деца, ние също имаме привилегията да викаме „Авва, Отче!“ (Римляни 8:15, Галатяни 4:6) Не се покланяме на един дистанциран Бог. Напротив, подобно на Исус, ние сме сигурни и уверени в любовта на нашия Баща.

Като пастори можем да се изкушим да търсим стойността си в успеха на служението ни. Ако нашата значимост идва от размера на църквата ни, одобрението на събранието или признанието от останалите пастори, ще бъдем изкушени да се стремим към успех с цената на интегритета ни. Ще се обезкуражим, когато усилията ни се провалят. Ако обаче сме уверени, че нашият *Авва* ни обича независимо колко сме успешни, можем да Му се доверим за резултатите. Неговата любов не зависи от нашето представяне.

Исус знаеше волята на Своя Отец

В края на земното Си служение Исус заяви: „Свърших делото, което Ти Ми даде да върша“ (Йоан 17:4). Исус знаеше за какво Го е изпратил Отец и посвети живота Си на изпълнението на тази мисия.

Като човек Исус научаваше волята на Отца чрез молитва и чрез Словото. Молитвата беше единият от начините, по които Исус разбираше каква е волята на Отца.

Другият начин беше Словото. В Капернаум Исус обобщи мисията Си като изпълнение на пророчествата на Исаия (Лука 4:18-19). Когато отговори на пратениците на Йоан

⁴¹ Еврейската дума „абба“ (авва в библейските преводи) означава „татко“.

Кръстител, Исус използва думите на Исаия като доказателство за месианското Си служение (Матей 11:4-5). Исус познаваше Словото.

В целия Нов Завет виждаме християни, които прибягват до Писанията, когато са в трудност. В последната си проповед преди своята мъченическа смърт Стефан цитира множество пророчества от Стария Завет и тяхното изпълнение в Исус Христос (Деяния 7:1-53). Когато юдейските водачи забраниха на вярващите да разгласяват вестта за Исус, църквата се събра да се моли. Тяхната молитва съдържаше дълъг цитат от Псалом 2 (Деяния 4:24-30, Псалом 2:1-2). Първите християни знаеха Писанията и те ги използваха съвсем естествено, когато се молеха и когато проповядваха.

В цялата църковна история проповедниците, които са променили света, са били мъже на Словото. Мартин Лутер свидетелства по време на Вормския райхстаг: „Аз съм обвързан с Писанията и съвестта ми е в плен на Божието Слово.“ Джон Уесли описва себе си като „Човек на Една Книга.“ Чарлз Спърджън казва, че проповедниците трябва да се хранят със Словото докато „самата същност на Библията не започне да тече през тях.“ Хъдсън Тейлър прекарвал толкова много време в четене на Словото, че за него пишат: „Библията беше атмосферата, в която Тейлър живееше.“ Тези мъже промениха света, в който живееха, защото проповядваха Словото с власт.

Ако искаме да служим като Исус, като първите християни и като големите проповедници, ние също трябва да оформим нашето мислене и отношение според Божието слово. Писанията бяха абсолютният авторитет за служението на Павел (2Тимотей 3:16-17). Исус се помоли учениците Му да бъдат осветени, тоест отделени за служение. Това щеше да се случи чрез Словото: „Освети ги чрез истината; Твоето слово е истина“ (Йоан 17:17). Словото беше това, което правеше служението на учениците ефективно. Словото е това, което прави и нашето служение ефективно.

„Не позволявайте хубавите книги да заемат мястото на Библията. Пийте от източника!“
- Ейми Кармайкъл

През целия си живот Аджит Фернандо служи в Шри Ланка. Той пише, че никога не проповядва, без твърденията му да са основани на Словото. Така проповядването му е здраво стъпило на Писанията. Като християни ние опознаваме Бога чрез Неговото слово. Като служители изграждаме силни църкви чрез служение, основано на Божието слово.

Исус се доверяваше на Своя Отец

Взаимоотношението на Исус с Отца по време на земното Му служение може да бъде обобщено в думите на молитвата в Гетсиманската градина: „не обаче, както Аз искам, но както Ти искаш“ (Матей 26:39). Това са думи на пълно доверие и непрекословно покорство.

Трудно е да се покорим изцяло на волята на някого, на когото нямаме доверие. Може да сме принудени да се подчиним външно, но сърцата ни се противят да предадат контрола на някого, на когото не вярваме. Исус се покори на волята на Отца, защото имаше пълно доверие в Неговата любов и доброта.

► Прочетете Йоан 5:1-47.

Цялото служение на Исус показва отношението Му на пълно упование на Отца. Когато юдейските водачи Го конфронтираха, защото изцели един сакат човек в събота, Исус отговори:

Истина, истина ви казвам: не може Синът да върши Сам от Себе Си нищо, освен това, което вижда да върши Отец; понеже каквото върши Той, подобно и Синът го върши...Аз не мога да върша нищо от Себе Си; съдя, както чуя; и присъдата Ми е справедлива, защото не искам Моята воля, но волята на Отца, Който Ме е пратил (Йоан 5:19, 30).

Исус вече беше заявил, че е Бог: „Отец Ми работи досега, и Аз работя“ (Йоан 5:17). Въпреки че беше изцяло Бог, Исус доброволно прие да се покорява по време на мисията Си на земята. Той е равен с Отца, но се покори на волята на Своя Баща.

Няколко месеца по-късно, когато книжниците и фарисеите предизвикаха Исус, Той отново се защити като се позова на авторитета на Своя Отец: „От Себе Си нищо не върша, но каквото Ме е научил Отца, това говоря“ (Йоан 8:28). Исус можеше доброволно да се покори на волята на Отца, защото Му имаше пълно доверие.

Да бъдеш църковен водач изисква труден баланс. Много пастори и водачи имат изявени лидерски качества, силни характери и категорични мнения. Това може да бъде ценно преимущество за един водач, но трябва да бъде балансирано с доброволно покорство към Бога. Ако не се покоряваме на Бога с доверие, ще бъдем склонни да следваме собствените си пътища, а не Божиите.

Вероятно най-добрият библейски пример е Мойсей. Мойсей беше най-кроткият човек на земята (Числа 12:3). Беше едновременно силен и кротък. Той се изправи срещу Фараон – най-могъщия човек в Египет, и преведе упорития народ на Израил през пустинята. Мойсей беше силен водач, но в същото време беше покорен на Бога. Ефективното църковно лидерство изисква да предаваме силните си страни на Бога. Това е възможно само, когато ходим с Бога във вяра и доверие.

► Кой от трите аспекта на любовта към Отца (взаимоотношение, познаване на Словото и покорство, основано на доверие) представлява най-голямо предизвикателство за вас лично?

На фокус: Исус твърдеше ли, че е Бог?

Лъжливите религиозни култове като Мормоните и Свидетелите на Йехова, както и нехристиянските религии като исляма, отричат божествеността на Исус. Те признават

Исус за велик учител или пророк, за първото сътворено същество и дори за Месия, но отказват да се съгласят, че Исус е Бог.⁴²

Последователите на тези религии често казват: „Исус никога не е твърдял, че е Бог. Той казва, че е Син на Бога по същия начин както и ние сме Божи деца.“

Исус твърдеше ли, че е Бог? Да. Онези, които Го слушаха, разбираха претенциите Му. Юдейските водачи се опитаха да Го убият, когато нарече Бог „Моят Отец.“ Защо? „Затова юдеите искаха още повече да Го убият; защото не само нарушаваше съботата, но и правеше Бога Свой Отец, и така правеше Себе Си равен на Бога“ (Йоан 5:18).

Едно от най-категоричните изявления на Исус, че е Бог е, когато казва на юдейските водачи: „Истина, истина ви казвам, преди да се е родил Авраам, аз съм“ (Йоан 8:58). Бог се разкри на Мойсей в горящия храст със същите думи: „Така ще кажеш на израилянците: ОНЗИ, КОЙТО СЪМ ме изпрати при вас“ (Изход 3:14). Казвайки това, Исус твърдеше, че е Богът, Който се е явил на Мойсей и юдейските първенци много добре знаеха какво има предвид Той. В отговор те Го замеряха с камъни, за да го убият. Това беше наказанието за богохулство – претенцията да бъдеш Бог (Левит 24:16).

При процеса срещу Исус Каяфа попита: „Ти ли си Помазаникът, Син на Благословения?“ Исус беше категоричен: „Аз съм; и ще видите Човешкия Син, седящ отдясно на Силата и идещ с небесните облаци.“ С този отговор Исус заявяваше, че е този, който седи отдясно на Бога и че е Човешкият Син, за когото пророкува Даниил, който ще дойде да съди света (Псалом 110:1 и Даниил 7:13-14). Каяфа разбра, че Исус твърдеше, че е Бог. Той раздра дрехите си и каза: „Чухте богохулството“ (Марк 14:61-64).

Може да откажете да повярвате на твърденията на Исус, но не можете да прочетете внимателно евангелията и да не признаете, че самият Той заявява, че е Божият Син. Онези, които Го слушаха, бяха принудени или да Го приемат като Бог или да Го убият като лъжлив пророк и богохулник.

Да обичаме ближния си както Исус обичаше

Когато Исус поучаваше, около Него често се събираха бирници и грешници. Исус не само ги поучаваше, но и споделяше трапезата с тях. Така Той си спечели критиките на фарисеите. В отговор Исус разказа три истории. Когато ги четете, трябва да имате предвид две важни подробности за културата по онова време.

1. По времето на Исус да се храните с някого е означавало да създадете взаимоотношение с този човек.⁴³ Когато Исус ядеше с грешниците, това

⁴² За да се запознаете с ученията на тези лъжливи религии, моля преминете курса на *Shepherds Global Classroom Faith Traditions of the World*.

⁴³ Това е илюстрирано в книгата *Притчи*. Мъдростта кани „простите“ да ядат на нейната трапеза (Притчи 9:1-6). Те ще станат мъдри чрез взаимоотношението си с мъдростта.

означаваше, че Той целенасочено общува с тях. Така Исус ни показва, че Бог не чака хората да дойдат при Него, а активно търси изгубените.

2. Юдеите в дните на Исус са очаквали праведните да избягват контакт с грешниците. Равините са поучавали, че когато Месия дойде, е щял да избягва всякакво съприкосновение с нечестивите и е щял да яде само с праведните.

► Прочетете Лука 15:1-32.

Това е една голяма притча от три части: изгубена овца, изгубена монета и изгубен син. И в трите случая темата на притчата е радостта при намирането на изгубеното нещо. Исус разкрива радостта в небето, когато грешниците се покаяват.

Сред равините е била популярна следната поговорка: „Има радост на небето за един грешник, който е съсипан пред Бога.“ Исус я променя: „Има радост на небето за един грешник, който се кае.“ Какво отличава Исус от другите учители? Любовта. Исус показва какво означава да се служи със сърдечна любов.

„Тези притчи показват, че благата вест не е за онези, на които всичко им е наред. Благата вест е за онези, които знаят, че не всичко им е наред.“
- Самуел Ламерсън

Когато служим без любов, статусът и позицията стават по-важни от хората. Обратно, когато служим от любов, ние сме готови да жертваме статуса заради изгубените. Исус беше готов да стане обект на критики от страна на религиозните водачи, за да покаже любов към тези, които се нуждаеха от нея.

► Ако попитаме „Ще покажете ли любов към блудния син?“, всички ще отговорят „Да.“ Знаем кой е правилният отговор! Вместо това попитайте „Кога беше последният път, когато срещнах блуден син? Как показах любов на този човек?“

Исус показва любов чрез състраданието Си към страдащите

Когато четете евангелията, забелязвате ли, че грешниците, които *бягаха* от другите религиозни водачи, тичаха *към* Исус? Какво караше грешниците да търсят присъствието на Исус?

Причината не е, че Той омаловажаваше техния грях. Той постави по-висок стандарт за праведност от който и да е фарисей (Матей 5:20). Грешниците се стичаха при Исус, защото Той проявяваше състрадание. Той не извиняваше греха, но състрадаваше на човека, поробен от греха.

Виждаме това в думите на Исус към жената, хваната в прелюбодеяние. След като обвинителите ѝ си тръгнаха, Исус каза: „Нито аз те осъждам; иди си и отсега не съгрешавай вече“ (Йоан 8:11). Исус не оправдаваше греха и поиска от жената да спре да живее в грях, само че прояви състрадание, вместо да я осъди.

Евангелието от Лука обръща специално внимание на състраданието на Исус. Евангелистът разказва историята на Закхей, бирник, когото другите религиозни водачи са презирали. Събралите се наоколо хора бяха скандализирани, че Исус поиска да гостува на един грешник (Лука 19:7).

► Прочетете Лука 5:12-16.

Лука включва в разказа за това изцеление една подробност, която би шокирала тълпата. Исус се протегна и се докосна до човека. Никой в древния свят не би докоснал прокажен! Имаше риск от зараза, а според юдейския закон докосването до прокажен правеше този, който се е докоснал нечист.

Защо Исус докосна този прокажен? Той го съжали. „Исус се смили, протегна ръка, допря се до него“ (Марк 1:41). Прокаженият се нуждаеше и от физическо, и от емоционално изцеление. Болните от проказа трябваше да стоят далеч от другите хора. Този прокажен не е усещал човешки допир откакто се е бил разболял. Исус можеше да го изцели, без да го докосва, но знаеше, че човекът имаше нужда от допира на друго човешко същество. Исус изпитваше състрадание.

„Хората не ги интересува колко знаете, докато не разберат колко ви е грижа.“
—Теодор Рузвелт

Ако искаме да служим като Исус, трябва да имаме съчувствителни сърца като Неговото. В погледа на Исус грешниците виждаха любящо състрадание. Какво виждат те във вашия поглед?

Исус показваше любов като служеше на нуждаещите се

Лесно е да се каже „Съчувствам на нуждаещите се“, по-трудно е да се посрещнат техните нужди. Исус показваше любов като служеше на хората около Него. Цялото служение на Исус беше служене. Павел пише, че Исус се отказа от всичко, като прие образ на слуга (Филипяни 2:7). Исус каза на учениците Си: „Защото наистина Човешкият Син не дойде да Му служат, но да служи и да даде живота Си откуп за мнозина“ (Марк 10:45).

Исус служеше чрез чудесата, които извърши. Те бяха белег на мисията Му като Месия, но и начин да посрещне човешките нужди. Понякога чудесата засягаха малка група от хора или хора без власт или влияние. Друг път чудесата (извършени в съботен ден) водеха до още по-голямо отхвърляне.

Исус не вършеше чудеса, за да си спечели благоволението на силните на деня, а за да послужи на нуждаещите се. В Писанията са записани два случая, когато Исус отказа да извърши чудо. Исус не даде знамение на фарисеите, които спореха с Него като „поискаха от Него знамение от небето“ (Марк 8:11). При процеса срещу Него Исус дори отказа да отговори на Ирод, който се надяваше да види някое знамение от Него (Лука 23:8). Исус не вършеше чудеса по поръчка или за да впечатли скептичната публика.

Макар че Исус отказа да извърши чудо за Ирод Антипа, Той изцели тъщата на един рибар, прокажени, просяци-слепци и демонично обладани хора, които никога не биха могли да Му се отплатят. Исус нахрани 5 000 души, които проявиха неблагодарност като Го изоставиха и изцели слугата на първосвещеника, който беше дошъл да Го арестува. Исус правеше чудеса в служба на нуждаещите се.

За нас като пастори и църковни водачи е лесно да вземем рационално решение да помогнем на този, който може да помогне на нас. Когато прекарваме повече време с богатите отколкото с бедните, може да си кажем „Този бизнесмен може да подпомогне служението.“ Можем да откажем посещението при някоя вдовица за сметка на някой влиятелен чиновник с извинението: „Той има влияние и може да помогне на Божието дело.“ Исус никога не постъпи по този начин. Ако искаме да служим като Исус, трябва да станем слуги като Него. Подобно на Него трябва да се стремим да служим, а не да служат на нас (Матей 20:28). Павел пише: „Защото ние не проповядваме себе си, но Христа Исуса като Господ, а себе си – като ваши слуги заради Исуса“ (2Коринтяни 4:5).

Някои пастори си мислят: „Имам добро образование. Няма да слугувам на някакъв селскостопански работник в моята църква!“ На Павел никога не са му минавали подобни мисли. Той е изключително високообразован, но става слуга на Коринтяните заради Исус. Можел е да каже: „Вижте образованието ми; учил съм юдейска литература, гръцка философия и християнско богословие. Мога да говоря пред Синедриона, гръцкия ареопаг и римския сенат.“ Вместо това Павел казва: „Аз съм слуга на най-нискообразованите в Коринт заради моя господар, Исус.“

Ако искаме да служим като Исус, трябва да имаме смирението да живеем като слуги. Животът на слугата не е бляскав като живота на някой богаташ. Ако искаме да обичаме като Исус, трябва да служим със смирение.

Исус показваше любов като проявяваше милост към враговете Си

► Прочетете Матей 5:43-48.

Исус учеше последователите Си, че да сме свършени както е свършен нашият небесен Отец означава да обичаме както обича Той. Означава да обичаме враговете си и да се молим за онези, които ни гонят. Когато показваме такава любов, светът ще разбере, че сме синове на нашия Отец, Който е на небесата.

Около 200 години преди проповедта на планината юдейският книжник Бен Сира написва сборник с поучения, наречен *Сирах*. Вижте какви инструкции дава той относно отношението към хората, които не заслужават помощ:⁴⁴

⁴⁴ Сирах 12:1-7, Библия, Книгите на Свещеното Писание на Вехтия и Новия Завет, издава Св.Синод на Българската църква, София, 1995г.

- Ако правиш добро, знай кому го правиш, и ще има благодарност за твоите добрини.
- Прави добро на смирен и не давай на нечестив.
- Затваряй от него хляба и не му давай, да не би чрез това да ти надделее; защото ти бил получил двойно зло за всичкото добро, което би му направил;
- И Всевишният мрази грешниците, а на нечестивците въздава отмъщение.
- Давай на добър и не помагай на грешник.

За юдеите от времето на Исус написаното от Бен Сира е имало авторитет, подобен на авторитета на Писанията. Когато Исус казва: „Чули сте, че е било казано: „Обичай ближния си, а мрази неприятеля си“ (Матей 5:43), може да е имал предвид точно тази книга. Бен Сира пише: „Правете добро само на праведните. Не хабете добри дела за нечестивите.“

► Сега отново прочетете Матей 5:43-48. Разбирате ли защо учението на Исус шокира Неговите слушатели?

В Стария Завет Бог учи Своя народ да обича враговете си. Това не е било нещо ново. Ето какъв въпрос е включил един професор в колеж в изпит върху Стария Завет.

Вашият съсед е неприятел на църквата. Когато минавате покрай къщата му, той ви проклина. Опитва се да ви мами и дори да открадне добитъка ви. Един ден по време на буря виждате, че кравата на този съсед се е отвързала и бяга. Каква е вашата отговорност спрямо вашия съсед?

1. *Гоните ли с камшика кравата, за да се отдалечи още?*

Студентите знаят, че това не е верният отговор!

2. *Оставате ли пасивни като си казвате „Това не е мой проблем?“*

Много студенти избират този отговор. Казват си „Това е съседската крава, не е моята. Няма да се бъркам в чужди работи. Освен това съседът не ме харесва и няма да оцени помощта ми.“

3. *Покорявате ли се на Изход 23:4? „Ако срещнеш заблудилия се вол или осел на неприятеля си, да му го закараш.“*

Дори в Стария Завет Божият народ беше призван да обича враговете си. Обаче по времето на Исус хората са били по-склонни да цитират Сирах отколкото Изход 23. Предпочитали са учението, според което са могли да обичат ближния и да мразят врага! Исус казва: „Трябва да обичате враговете си, защото вашият Небесен Отец обича и злите, и добрите.“

Как изглежда това в реалния живот? Представете си следния сценарий във вашето служение:

Група хора, които привидно споделят голяма част от вашите вярвания, постоянно ви опонират публично. Задават въпроси с цел да ви изложат; убеждават членовете на църквата, че сте лъжлив учител и се надяват, че по някакъв начин ще се zlepоставите. Как ще се отнесете към тях?

1. *Ще ги прогоните и ще им кажете никога да не се връщат?*
2. *Ще се отнесете към тях със същото отношение, което те проявяват към вас?*
3. *Ще бъдете честни за техните грешки, но ще им отговорите с любов?*

Фарисеите се противопоставяха на Исус по всякакъв начин. Той не си мълчеше относно грешките им, опитваше се да им покаже истината, но винаги се отнасяше към тях с любов.

Ако искаме да служим като Исус, трябва да обичаме враговете си. Това е едно от най-изискващите поучения на Исус. Ние трябва да проявяваме безусловната любов на Исус към онези, които ни предават, онези, които отхвърлят посланието ни и онези, които ни гонят.

Приложение: Характерът на Исус в живота на християнина

Лесно е да се пише за любов към Бога и любов към ближния. Много по-трудно е да се показва любов всеки ден. Само когато развиваме характера на Исус в собствения си живот, сме подготвени да споделяме за Него в света.

Възможно ли е да имаме характера на Исус? Словото казва, че Бог може да направи така че Неговите хора да мислят както мисли Той. Той иска да даде на своите нов дух, чрез който да искаме същото, което иска и Той и да живеем така, както Той ни призовава да живеем (Езекиил 36:26-27). Бог иска да развива в нас характера на Своя Син.

Вижте какво казва Осуалд Чеймбърс за верността в ежедневното служение:

Необходима е благодат от Всемогъщия, за да се предприеме следващата стъпка, когато няма видение и няма зрители, следващата стъпка на преклонението...когато няма ентузиазъм...Необходима е много повече от Божиата благодат, много повече съзнателно черпене на сила на Бога, за да се предприеме тази стъпка, отколкото да се проповядва Евангелието.

Онова обаче, което остава с времето като свидетелство за Бога и за хората, е постоянната неуморна работа зад кулисите и единственият начин да не бъдеш

смазан от нея е да живееш с поглед към Бога. Помоли Бога да държи отворени очите на духа ти за Възкръсналия Христос...⁴⁵

Как можем да останем верни в служение? Как можем да продължаваме да обичаме Бога и ближния седмица след седмица, година след година? Трябва да развиваме характера на Исус в нашето всекидневие. За тази цел ни е необходим умът на Христос.

Описание на ума на Христос

► Прочетете Филипяни 2:1-16.

Напътствията на Павел към църквата във Филипи много ясно разкриват какво означава да имаме характера на Исус Христос. Павел пише на църква, раздирана от лични конфликти: „Не правете нищо от съперничество или от тщеславие, но със смиреномъдрие нека всеки счита другия по-горен от себе си. Не гледайте всеки само за своето, но и за чуждото“ (Филипяни 2:3-4).

Как са могли да го постигнат? Единствено, ако последват указанието на Павел да имат в себе си „същия дух, който е имал и Исус Христос“ (Филипяни 2:5).

Павел изброява четири характеристики, които са чужди на християнския живот.⁴⁶ Те саботират свидетелството ни като християни и унищожават ефективността на християнското служение. Павел казва:

(1) Не правете нищо от съперничество⁴⁷ (Филипяни 2:3).

Егоистичната амбиция си казва: „Каква полза имам аз? Какво ще спечеля от това?“ Можете ли да си представите Исус да казва: „Каква ще е моята изгода?“, преди да изцели прокажен или да отиде на кръста? Разбира се, че не!

Павел казва: „Ако имаме ума на Христос, ако мислим като Христос, няма да правим нищо, водени от егоистична амбиция.“ Отношението ни ще бъде отношение на слуга. Ще питаме: „Как мога да послужа?, не „Как може да ми бъде послужено?“

(2) Не правете нищо от тщеславие (Филипяни 2:3).

Тщеславието пита: „Как изглеждам в очите на другите? Ще впечатля ли хората?“ Отново, можете ли да си представите Исус да се пита: „Ще впечатля ли хората?“, преди да говори със самарянката на кладенеца? Разбира се, че не!

⁴⁵ Осуалд Чеймбърс, *Всичко от мен за Негова прослава* (текст за 6ти март). Взято от <https://utmost.org/taking-the-next-step/> на 22 март 2021

⁴⁶ Тази част е адаптирана от Dennis F. Kinlaw, *The Mind of Christ* (Anderson, Indiana: Warner Press, 1988), 101-107.

⁴⁷ Гръцката дума ἐριθείαν, преведена като „съперничество“, може да означава още и „егоистична амбиция“, което значение е използвано от автора в текста.

Павел казва: „Ако имаме ума на Христос, ако мислим като Христос, няма да правим нищо, водени от тщеславие.“ Ще търсим възможности да изявим Христос, а не да си завоюваме положение.

(3) Вършете всичко без роптание (Филипяни 2:14).

Роптанието казва: „Заслужавам повече! Можете ли да си представите Исус да казва: „Не трябва да ми се налага да мия краката на учениците. Аз съм учителят. Заслужавам повече.“ Разбира се, че не!

Павел казва: „Ако имаме ума на Христос, ако мислим като Христос, ще служим без роптание, дори и в най-трудните обстоятелства.“ Ще осъзнаем, че не заслужаваме нищо. Когато помним, че всичко, което имаме ни е подарено поради Божията благодат, това променя начина, по който гледаме на предизвикателствата в служението.

Хелън Роузвир е един от най-известните мисионери на двадесети век. Тя завършва медицина в университета Кеймбридж. Докато работела като лекар в мисия в Заир, Хелън искала да построи болница. Поради липсата на материали, първо било необходимо да се направят тухли. Д-р Роузвир печала тухлите в пещта заедно с местните работници.

По време на работата нежните ръце на Хелън са разранили. Тя започнала да роптае: „Боже, дойдох в Африка да бъда хирург, не да правя тухли! Със сигурност има други, които да вършат тази нискоквалифицирана работа.“

Няколко седмици по-късно един от работниците ѝ казал: „Докторе, когато сте в операционната, ни ужасявате. Но когато правите тухли и пръстите ви кървят като нашите, вие сте наша сестра и ние ви обичаме.“ Д-р Роузвир внезапно осъзнала: „Бог не ме е изпратил в Африка само, за да бъда хирург; Той ме е изпратил да изявявам любовта на Христос.“

(4) Вършете всичко без препиране (Филипяни 2:14).

Препирането казва: „Да, Господи, но.... Искam да се покоря, но....“ Можете ли да си представите как Исус казва: „Отче, тук съм да Ти служа, защо толкова усложняваш нещата?“ Не е възможно Исус да спори с Отца.

Павел казва: „Ако имаме ума на Христос, ако мислим като Христос, няма да спорим и да търсим по-лесния път.“ Няма да правим компромиси с Божията воля в нашия живот като се пазарим за по-лесен начин. Ще отговаряме на Бога: „Да, Господи.“ Ще имаме ума на Христос.

След като Павел призовава филипяните да имат ума на Христос, явно е вярвал, че това е възможно. Той е знаел, че те са могли да имат смирения, покорен дух, който бележеше живота на Исус. Как да получим Христов ум?

Умовете ни биват трансформирани чрез Божието слово

По-рано в този урок видяхме как разбираме каква е Божията воля с помощта на Писанията. Исус познаваше Божието слово. Апостолите също го познаваха. Всяко трайно съживление в историята на църквата е започнало с изучаване на словото на Бога.

Павел предизвика вярващите във Филипи да държат здраво словото на живота (Филипийци 2:16). Вярата им в благовестието и посвещението им към него щяха да ги направят светлина в света, в който живееха.

Започваме да мислим като Исус и да имаме Христов ум, когато задълбочено изследваме Божието слово. Това не означава, че трябва да знаем гръцки език и иврит, за да разберем Писанията или че трябва да имаме библиотека, пълна с библейски коментари. Просто трябва да прекарваме време с Божието слово и това да бъде част от ежедневната ни програма.

Като християни трябва да се храним с Божието слово всеки ден. Това трябва да бъде радост за нас, а не задължение. Никой не казва на здрав човек „Днес трябва да се нахраниш! Ако не се храниш, ще се разболееш.“ Всичко, което трябва да направите, е да осигурите добра храна и здравият човек ще иска да яде! Божието слово трябва да бъде храната за всеки гладен християнин.

Когато се храним с Божието слово, умовете ни все повече заприличват на ума на Христос. Много християни са новородени, но продължават да мислят по същия начин както, когато са били невярващи. Те не са придобили Христов ум. Защо?

След като повярваме, трябва да пренастроим ума си да мисли както мисли Христос. Преди да станете християни, първо сте мислили за собствените си нужди. Може би сте срещали някой бедняк и сте си мислили: „И на мен ми трябва пари. Не мога да дам на този човек.“ В Божието слово четете: „Който дава на сиромасите, няма да изпадне в немотия“ (Притчи 28:27). Чувате думите на Исус: „Давайте и ще ви се даде; добра мярка, натъпкана, стърсена, препълнена ще ви дават в пазвата; защото с каквато мярка мерите, с такава ще ви се отмери“ (Лука 6:38). Започвате да мислите за парите по начина, по който Исус мислеше за тях. Чрез Божието слово придобивате ума на Христос.

Преди да станем християни, сме се опитвали да нараним тези, които са ни наранили. Когато някой е бил груб с нас, сме избухвали. Но като вярващи четем: „Облечете се в милосърдие“ (Колосияни 3:12). Четем също: „Не въздавайте зло за зло или хула за хула, а напротив, благославяйте; понеже за това бяхте призвани, за да наследите благословение“ (1Петрово 3:9). Започваме да отговаряме на другите така, както Христос отговаряше на онези, които Го нараняваха. Чрез Божието слово придобиваме ума на Христос.

Нашите умове биват трансформирани чрез всекидневно предаване

Павел заръчва на филипяните да имат същия ум като Христос Исус. Той описва какъв е този ум и как биха могли да го имат. Те трябва да продължат да изработват своето спасение с вяност и покорство, *не за да заслужат спасението си*, а защото Бог действа в тях „според благоволенията Си да желаят това и да го изработват“ (Филипяни 2:12-13). Когато те смилено се предават на Бога, Той ще им даде желание („да желаят“) и сила („да изработват“) да водят благочестив живот.

Когато живеем живот на предаване, Святият Дух изработва в нас същите характеристики, които виждаме в живота и служението на Исус. Придобиваме ума на Христос не чрез усилия, а чрез предаване.

Трябва да се предаваме всеки ден. Павел ни призовава да предадем телата си в жива жертва (Римляни 12:1). Живата жертва продължава да живее. От една страна **предаваме изцяло** нашата воля на Божията, но от друга страна това предаване се случва **многократно** всеки ден.

Нанси Лий Демос описва предадения живот.⁴⁸ Докато четете това описание, се запитайте „Предавам ли ежедневно тази област от живота си? Изявявам ли ума на Христос в тази област?“

- Когато плътта ви иска да критикува, Духът казва: „Недей да злословиш никого“ (Тит 3:2). Предаденото сърце казва „Да.“
- Когато плътта ви иска да се оплаква от трудностите, Духът казва: „За всичко благодарете“ (1Солунци 5:18). Предаденото сърце казва „Да.“
- Когато плътта ви иска да опонира на неразумния ви шеф, Духът казва: „Покорявайте се заради Господа“ (1Петрово 2:13). Предаденото сърце казва „Да.“

Когато се предаваме, същият Дух, Който живееше в Христос живее и в нас. Чрез Духа, а не чрез нашите добри намерения, имаме силата да реагираме като Христос на предизвикателствата на ежедневието, разочарованията в служението и изкушенията на Сатана.

► Споделете за скорошна ситуация, в която желанията на плътта са били в конфликт с волята на Бога. Как успяхте да живеете предаден живот пред лицето на изкушението? В момента има ли някакво

„Чудната тайна на святия живот не се заключава в имитирането на Исус, а в изявяването на съвършенствата на Исус в нашата тленна плът...Освещението не е да черпиш от Исус силата да бъдеш свят; то е да черпиш от Исус святостта, която се изявяваше в Него.“
- Осуалд Чеймбърс

⁴⁸ Адаптирана от Nancy Leigh DeMoss, *Surrender*. (Chicago: Moody Press, 2008), 223-224.

изкушение, в което отново трябва да се покорите на Божията воля? Молете се един за друг с останалите в курса за тези области.

Заклучение: Бог работи чрез любов подобна на Христовата

Живеем в свят с много проблеми. Много от четящите тези уроци се намират в ситуации, в които църквата има неприятности с правителството, с религиозни култове или социален натиск. Рационално ли е да мислим, че наистина можем да променим света като обичаме враговете си? Как можем да ги обичаме, когато те се опитват да ни убият?

Един репортер говорил с християнин, живеещ в Багдад, Ирак.⁴⁹ Докато разговаряли, бойци на Ислямска държава били на 40 минути път от дома им. Репортерът попитал: „Църквата ви събира ли се все още?“ Християнинът отговорил: „Да! Всъщност, започнахме две нови молитвени групи - едната се моли за преследваните ни братя и сестри, другата – за тези, които ни преследват.“

В църквата Св.Георги в Багдад се молят за враговете си. Раздават храна на вдовици мюсюлманки. Те обичат враговете си, защото вярват, че са призвани да следват примера на Исус.

Тази статия ни напомня истината, която се вижда в цялата църковна история. Божиите и човешките начини на действие винаги са различни. Хората организираха военни кръстоносни походи срещу исляма през Средновековието. Бог работи чрез Реймънд Лъл, който умира на 82-годишна възраст по време на последното от много мисионерски пътувания в ислямския свят. Човек използва военна сила, Бог работи чрез Хъдсън Тейлър, който посвещава живота си на евангелизирането на вътрешността на Китай. Човек използва сила, Бог често работи чрез слабостта.

Божии пътища никога не са като човешките, но накрая Бог е Този, Който побеждава. Нашият свят се променя завинаги, когато християните обичат като Исус. Промяната е бавна и често е болезнена, но това е начинът, по който Бог работи в този паднал свят.

За да служим като Исус, трябва да обичаме като Него. Попитали един възрастен християнин каква е тайната на служението. Той отговорил: „Единственият начин хората да разберат колко много ги обича Бог е да видят колко много ги обичате **вие**.“ Този вярващ е разбирал, че когато Христовата любов тече през нас, хората биват привлечени към Бога. Ето това означава да обичаме като Исус.

⁴⁹ Mindy Belz, “How Does the Church Move the World?” *World Magazine*, May 27, 2017

Задания по Урок 7

В този урок видяхме как обичаше Исус. В това задание от вас се изисква да намерите начини да обичате ближния си според примера на Исус. Написването на заданието не би трябвало да ви отнеме много време, но с прилагането му на практика може да не е така! Задължително практикувайте това, което сте написали. Призовани сме да обичаме както Исус обичаше.

Посочете три конкретни примера от евангелията за любовта на Исус към хората. След това посочете три конкретни приложения във вашия живот. Как ще последвате примера на Исус? Това задание е за вас, бъдете възможно най-конкретни.

Примерът на Исус	Лично приложение

Урок 8

Кръстът и възкресението

Цели на урока

В края на този урок студентите трябва:

- (1) да разпознават различните реакции към служението на Исус по време на Страстната седмица.
- (2) да разбират притчата за смокинята.
- (3) да разберат каква е слабостта довела до провала на Петър.
- (4) да осъзнават ценността на кръста и възкресението като основа на християнския живот и служение.

Принцип за служение

Ефективното служение се извършва чрез силата на кръста и възкресението.

Въведение

Страданията на Христос са кулминацията в евангелията. От 89 глави 30 са посветени на седмицата между тържественото влизане в Йерусалим и възкресението. Почти половината от евангелието от Йоан разказва за този период. Това е кулминационният момент в живота и служението на Исус. В този урок ще изучаваме последната седмица от земното служение на Исус, за да извлечем поуки за нашия живот и служение.

► Преди да продължите с урока, обсъдете следните въпроси:

- Какво означава разпятието за мен лично и от богословска гледна точка?
- Какво означава възкресението за мен лично и от богословска гледна точка?

Реакции спрямо Исус: Последната седмица от публичното служение на Исус

Един от акцентите в евангелията е откликът на хората, които срещаха Исус. Например, в евангелието от Матей виждаме контраста между поклонението на мъдреците пред Исус и опита на Ирод да Го убие като съперник за царската корона. В евангелието от Йоан имаме въпросите на юдейския учител Никодим от една страна и разговора с неуката самарянка на кладенеца.

► Прочетете Матей 10:32-39.

Никой не може да остане безразличен към посланието на Исус: или го приемаме, или го отхвърляме. Исус описва служението Си като меч, който разделя тези две групи. Семейства бяха разделени заради реакциите си спрямо Исус, дори собственото Му

семейство не направи изключение (Йоан 7:5, Марк 3:21). Никой не можеше да остане неутрален.

Контрастът в реакциите спрямо Исус се задълбочава през последната седмица от публичното Му служение и продължава и на кръста, където забелязваме драстичната разлика в отношението на двамата разбойници.

Реакции на възкресението на Лазар

► Прочетете Йоан 11:1-57.

Религиозните лидери се противопоставяха на Исус още преди възкресението на Лазар. Когато Исус отиде в Йерусалим през зимата за празника на освещението на храма, юдейските лидери Го обвиниха в богохулство и се опитаха да Го убият с камъни. Понеже още не беше дошло времето Исус да пожертва живота Си, Той се оттегли отвъд река Йордан, далеч от религиозния център Йерусалим (Йоан 10:22-42).

Когато научиха за смъртта на Лазар, учениците знаеха, че беше опасно Исус да се върне в Юдея. Читателите на Новия Завет често се присмиват на съмненията и песимизма на Тома, но той е бил лоялен към своя Господ. Когато Исус настоява да се върне в Юдея, Тома правилно предполага, че там ще Го убият и затова казва на останалите ученици: „Да отидем и ние, за да умрем с Него“ (Йоан 11:16). Не трябва да пренебрегваме лоялността на този страхлив ученик, заради съмненията, които изпитва. Изненадани ли сме от факта, че след възкресението Тома занася благата вест в Индия, където умира като мъченик?

В малко село като Витания възкресението на Лазар нямало как да остане незабелязано. Не е било възможно религиозните водачи да скрият подобно драматично събитие. Йоан ни показва различните реакции, породени от това чудо.

Реакцията на тълпата

След новината за възкресението на Лазар обществеността беше убедена, че Исус ще отхвърли властта на Рим и ще възстанови престола на Давид в Йерусалим. Хората бяха сигурни, че Той е обещаният Месия. „Тогава мнозина от юдеите, които бяха дошли при Мария и видяха това, което стори Исус, повярваха в Него“ (Йоан 11:45 и 12:11). Толкова много хора повярваха в Исус, че фарисеите казаха: „Ето, светът отиде след Него“ (Йоан 12:19). Ето защо тълпите бяха толкова възторжени, когато Исус влезе в Йерусалим, яздейки магаре.

Реакцията на религиозните водачи

Възкресението на Лазар не остави никаква възможност на религиозните водачи да отрекат твърдението на Исус, че Той е Месия. След като множествата последваха Исус, религиозните водачи имаха два варианта:

- 1. Да признаят, че Исус е този, за когото се представя.** Това обаче щеше да ги принуди да се откажат от амбициите си за власт. Исус вече беше заклеил лицемерието им. Ако признаеха, че Исус е Месията, щяха да загубят позициите си като водачи на юдейския народ.
- 2. Да арестуват и убият Исус.** Ако откажеха да приемат Исус като Месия, трябваше да Го убият.

Религиозните водачи оправдаха решението си да убият Исус с мотива, че така щеше да бъде най-добре за народа. Както всички слаби лидери в историята, те си намериха извинение. „Какво правим ние? Защото Този Човек върши много знамения? Ако Го оставим така, всички ще повярват в Него; и римляните като дойдат, ще отнемат и страната ни, и народността ни“ (Йоан 11:47-48). Страхуваха се, че Исус ще вдигне въстание срещу Рим, защото не разбираха, че Неговото царство беше духовно.

„Страната ни“ вероятно се отнася за храма, а „народността ни“ – за свободите, които Рим е позволявал юдеите да ползват (виж Деяния 6:13 и Деяния 21:28). Въпреки че Юдея беше под властта на Рим, на юдеите беше разрешено да извършват богослужение в храма, да спазват религиозните си обичаи и да имат някаква форма на гражданско управление в лицето на Синедриона. Всичко това би било изгубено при един неуспешен бунт срещу Рим.

Каяфа убеди Синедриона, че е по-добре един човек да умре, вместо целият народ да пострада (Йоан 11:49-50). По ирония на съдбата опасенията на Синедриона се сбъднаха след смъртта на Исус. Четиридесет години след като Исус беше убит, римляните потушиха въстанието на юдеите, разрушавайки храма и отнемайки всичките им права – точно това, което Каяфа искаше да избегне.

В опит да предпази народа Синедрионът реши да убие и Исус, и Лазар, защото нямаше как да скрие чудото, без да унищожи всички доказателства (Йоан 11:53 и Йоан 12:10). Чудесата не винаги пораждат вяра у невярващите. Често си мислим: „Само ако Бог „се докаже“ чрез някое чудо, всички ще повярват.“ Само че чудото може да доведе скептика до още по-голямо закоравяване.

В историята за богаташа и Лазар (не този Лазар, когото Исус възкреси), богатият човек моли Авраам да изпрати Лазар да предупреди братята му. Авраам казва: „Ако не слушат Мойсей и пророците, то и от мъртвите да възкръсне някой, пак няма да се убедят“ (Лука 16:31). Писанията са достатъчно свидетелство за истината. Ако отхвърляме тях, други доказателства няма да ни убедят.

Реакции спрямо Исус: Мария

► Прочетете Матей 26:6-13 и Йоан 12:1-11.

По време на земното служение на Исус Мария, сестрата на Лазар и Марта, беше един от най-посветените Му последователи. В друг момент по-рано, Марта се оплака, че

Мария стои в нозете на Исус и Го слуша, докато Марта прислужва на гостите. Тогава Исус похвали Мария, че „избра добрия дял, който не ще се отнеме от нея“ (Лука 10:42).

По-малко от седмица преди смъртта Си Исус, заедно с учениците, посети къщата на Симон прокажения. Лазар и сестрите му също бяха поканени. Когато седяха на трапезата, Мария изля много скъпо миро върху главата и нозете на Исус. Цената на това миро беше 300 денарии, тоест една годишна заплата по онова време. Тогава не е имало банки, така че вероятно това са били спестяванията на Мария.

Учениците се ядосаха на това разхищение на пари (Матей 26:8, Марк 14:5), но за Мария само мнението на Исус беше от значение. Любовта, която я движеше, беше толкова силна, че тя не се интересуваше какво мислеха останалите, нито колко струваше мирото. Най-важното нещо за нея беше да почете своя Учител.

Исус скастри учениците за начина, по който реагираха: „Оставате я...Тя извърши добро дело за Мене“ (Марк 14:6). Исус знаеше, че ще увисне на кръста само след няколко дни и разпозна символиката в действията на Мария: „Стори го, за да Ме приготви за погребение“ (Матей 26:12). Той почете тази жена и нейния самоотвержен акт на любящо поклонение.

Когато четем как Мария помаза Исус, трябва да се запитаме: „Колко обичам Исус? За кое ме е грижа повече – за Него или за хорското мнение?“ Мария наистина обичаше Исус.

Реакции спрямо Исус: Тържественото влизане в Йерусалим

► Прочетете Матей 21:1-11 и Йоан 12:12-19.

Исус влезе в Йерусалим в неделя, яздейки магаре. При нормални обстоятелства в това нямаше да има нищо необичайно – един учител от Галилея идва за празника Пасха с малка група ученици. Обаче обстоятелствата не бяха нормални. Заради възкресението на Лазар поклонението за Пасха се превърна в религиозна и политическа заявка.

Матей подчертава религиозната значимост на влизането на Исус в Йерусалим. Той описва това като изпълнение на пророчеството в книгата на пророк Захария. Тълпите посрещнаха Исус с думите на Псалом 118, пасхален псалм, който описва тържествено влизане в Йерусалим (Матей 21:4-11, Захария 9:9, Псалом 118:26).

Това влизане носи силен политически подтекст:

- Множествата постилат дрехите си по пътя като символ на покорство пред цар (Матей 21:8, 4Царе 9:13).
- От макавейския период палмовите клони символизират военна победа (Йоан 12:13, 1Макавеи 13:51).
- “Осанна!” означава “спаси ни,” тоест вик за избавление.

- “Сине Давидов” е царска и месианска титла.

Хората вярваха, че Исус влизаше в Йерусалим, за да се изправи срещу Рим и да установи царството Си. Дългоочакваният цар от Давидовия род беше дошъл. Скоро щяха да се изпълнят обещанията, пророкувани от пророците.

Само след няколко дни голяма част от същите тези хора щяха да крещят „Разпни Го!“ Защо? Защото приветстваха Исус по грешни причини. Смятаха, че Той ще се опълчи на Рим, а Исус нямаше никакво намерение да вдига военен бунт. Те чакаха политическо царство, а царството на Исус беше духовно. Разочарованата тълпа бързо щеше да се обърне против Него.

Политически влиятелните и с високо обществено положение членове на Синедриона вече бяха решили да убият Исус. Обикновените хора скоро щяха да се обърнат срещу Него. Като знаеше какво следва, Исус плака за съдбата на града, който Го отхвърли (Лука 19:41-44). Той знаеше, че тържественото влизане водеше към кръста. Тълпите цитираха Псалом 118:26: „Благословен, който иде в Господнето име!“ Исус знаеше какво казва следващият стих: „приведете до роговете на олтара вързаната с въжета жертва.“ Исус влезе в Йерусалим като жертвата, която щеше да бъде принесена на „олтара“ – един римски кръст.

На фокус: Исус проклينا смокинята

► Прочетете Марк 11:12-25.

Историята, в която Исус проклينا безплодната смокиня през последната седмица от публичното Си служение, присъства и в трите синоптични евангелия. Исус прокле дървото в понеделник, когато дойде в Йерусалим, след като беше прекарал нощта във Витания. Във вторник учениците видяха, че то беше изсъхнало само за 24 часа.

Макар че не беше време за смокини (Марк 11:13), наличието на листа означаваше, че трябваше да има зелени смокини. Плодовете на смокинята се появяват скоро след листата. Ако дървото има листа, но няма плодове, това означава, че то няма да даде плод през годината.

Тази история е нагледен пример за безплодието на Израел.⁵⁰ Бог беше избрал Израел да бъде благословение за народите (Битие 12:3). Вместо това Израел беше посрамил името на Йехова.

Храмът трябваше да бъде място за молитва за всички народи (Исая 56:7), но се беше превърнал в свърталище на разбойници, където влиятелните свещеници мамеха бедните.

⁵⁰ В Стария Завет смокиновото дърво често е символ на Израел (напр. Еремия 8:13, Осия 9:10, Йоил 1:7).

Смокинята беше безплодна и Израел беше безплоден. Смокинята беше отхвърлена и Израел скоро щеше да бъде отхвърлен.

Проклинането на смокинята е част от поредица послания на осъждение през последните дни на публичното служение на Исус:

1. Живият пример на безплодната смокиня (Марк 11:12-14, 20-25).
2. Изгонването на търговците от храма (Марк 11:15-19).
3. Притчата за наемните земеделци (Марк 12:1-12).
4. Пререканията с религиозните водачи (Марк 12:13-40).
5. Исус предсказва разрушаването на храма (Марк 13:1-37).

Реакции спрямо Исус: Последната седмица от публичното служение на Исус (продължение)

Реакции спрямо Исус: Религиозните водачи

► Прочетете Матей 21:23-22:46.

След възкресението на Исус религиозните водачи бяха решени да убият Исус, но популярността Му сред народа беше пречка. Затова търсеха начин да Го дискредитират пред всички. След тържественото влизане в Йерусалим те конфронтираха Исус в храма няколко пъти с цел да Го злепоставят, но винаги се проваляха и всеки път Той ги засрамваше със Своята мъдрост и остроумие.

Първо, главните свещеници поставиха под съмнение авторитета на Исус да изгони търговците от храма и да поучава публично. В отговор Той им зададе въпроса за Йоан Кръстител.

След това Исус заклея религиозните водачи с три притчи. Притчата за двамата сина показва, че не думите, а покорството са признак за взаимоотношение в царството. Притчата за земеделците разкри последиците от отхвърлянето на Исус като Месия. Третата притча за сватбения пир говореше как религиозните водачи, поканени на празненството, биват отхвърлени и заместени от хора, които привидно са по-малко достойни, но са приели поканата.

В стремежа си да дискредитират Исус религиозните водачи Му задават поредица от въпроси не с цел да разберат истината, а да Го унищожат. Тъй като Исус знаеше, че те не се стремят към истината, не отговаряше директно на въпросите им.

След всички безуспешни опити свещениците се отказаха. Матей завършва тази част като описва техния провал: „И никой не можеше да Му отговори ни дума; нито пък дръзна вече някой от този ден да Му задава въпроси“ (Матей 22:46). Марк пише за радостта на обикновените хора от изхода на тези сблъсъци: „И голямото множество Го слушаше с удоволствие“ (Марк 12:37).

► Като пастори или християнски водачи често ще ви задават трудни въпроси. Как ще разпознаете искрения въпрос от опита да ви уловят в капан? По какъв начин отговорите ви на двата типа въпроси трябва да се различават? (Виж Притчи 26:4-5 за пример за тази разлика.)

Процесът и разпятието

► Прочетете 1Коринтяни 15:1-8.

Двадесет години след възнесението на Исус Павел основава църква в Коринт, съставена от хора с най-различен произход. В нея е имало както юдеи, които са познавали юдейския закон, така и езичници, които не са имали и най-малка представа за истинския Бог.

Църквата в Коринт е раздирана от конфликти и под заплахата на фалшиви учения. В отговор на тези проблеми Павел напомня на коринтяните посланието, което им е проповядвал от начало. Първите поучения на Павел в този предимно езически град са съсредоточени върху четири исторически събития:

- Христос умря за нашите грехове.
- Беше погребан.
- Възкръсна на третия ден.
- Яви се публично – на Кифа, на дванадесетте, на 500 души наведнъж, на Яков, на всички апостоли и накрая на Павел.

Първата част на Павловото послание в Коринт е за кръста: „Христос умря за нашите грехове.“ Посланието за кръста заема централно място в християнската вяра.

В Стария Завет всеки, който принасяше агне в жертва, полагаше ръка на главата му, за да участва в тази жертвена смърт. Този жест казва: „Това агне умира вместо мен. Заслужавам смърт за греховете ми.“ По същия начин ние заслужаваме смърт за греха си, но Христос зае нашето място и умря. Ние заслужавахме смърт, но Той умря, за да можем да живеем.

Причината, поради която Христос пострада

Бичуваха ли Го?

Да, за да бъдем изцелени чрез Неговите рани.

Осъдиха ли Го, макар че беше невинен?

Да, за да бъдем ние оправдани, макар че сме виновни.

Носеше ли трънен венец?

Да, за да носим венеца на победата.

Съблякоха ли Го?

Да, за да бъдем облечени във вечна праведност.

Беше ли подиграван и осмиван?

Да, за да бъдем ние почетени и благословени.

Беше ли счетен за злодей и причислен към престъпниците?

Да, за да бъдем ние счетени за невинни и да бъдем оправдани от всичките ни грехове.

Обвиниха ли Го, че не може да спаси Себе Си?

Да, за да може да даде най-голямото възможно спасение на другите.

Накрая, умря ли от най-мъчителната и позорна смърт?

Да, за да можем ние да живеем вечно и да бъдем издигнати в най-голяма слава.

- Ж.С. Райл⁵¹

Процесът и разпятието (Продължение)

Залавянето на Исус

► Прочетете Матей 26:1-5, 14-56.

В сряда от Страстната седмица Исус предсказа, че ще умре след два дни. Синедрионът планираше да Го арестува след като хората се разотидат след Пасха, поне девет дни след предсказаното от Него време. Когато Юда предложи да предаде Учителя си, свещениците решиха да арестуват Исус с помощта на един от учениците Му.

Защо главните свещеници имаха нужда от Юда? Трябваше да арестуват Исус далеч от тълпите, защото в противен случай щяха да възникнат размирици заради популярността Му.

След като сподели пасхалната трапеза със Своите ученици, Исус отиде в Гетсиманската градина, за да се моли. Изправен пред физическите мъки на кръста и духовното страдание от отделянето от Отца, Исус се помоли: „Отче Мой, ако е възможно, нека Ме отмине тази чаша; не обаче, както Аз искам, но както Ти искаш“ (Матей 26:39). Дори в това върховно изпитание Исус се покори на волята на Отца.

„Исус не потърси облекчение за човешкото Си страдание в божествеността Си. Той потърси утеха в молитвата.“

- Адаптирано от Т.Б. Килпатрик

По-късно същата вечер Юда дойде с голямо множество, за да арестуват Исус.⁵² След като Юда Го целуна, за да Го познаят войниците, Исус им проговори. „И когато им каза: Аз съм, те се дръпнаха назад и паднаха на земята“ (Йоан 18:6). Тази голяма група войници се страхуваше от човека, който имаше власт над смъртта. Исус беше в контрол, а не враговете Му. Октавий Уинслоу, проповедник от 19ти век, пише: „Кой

⁵¹ J.C. Ryle, *Expository Thoughts on the Gospel of Matthew: A Commentary*, Updated ed. (Abbotsford, WI: Aneko Press, 2020), 331

⁵² Йоан 18:3 нарича тази група „дружина“ войници. Една римска дружина обикновено е наброявала 600 души.

предаде Исус на смърт? Не беше Юда, който искаше пари. Не беше Пилат, който се страхуваше. Не бяха юдеите, които завиждаха. Отец Го предаде на смърт поради любовта Си!”⁵³

Процесът

► Прочетете Матей 26:57-27:26, Лука 22:54-23:25, Йоан 18:12-19:16.

Исус беше съден и от римляните, и от юдеите. Юдейският закон е бил най-хуманният сред законите в древността и винаги се е стремил да опази човешкия живот. Римските закони са били известни със своята строгост и изчерпателност. Това бяха двете най-добри законодателни системи в древния свят, но те не възпряха грешните човеци да убият Божия Син.

В часовете след ареста Си, Исус премина шест съдебни изслушвания, които включваха изслушвания пред юдейския религиозен съд и пред римския граждански съд. Историците са доказали, че според юдейските закони проведеният религиозен процес е бил незаконен. В устрема си да обвини Исус Синедрионът:

- Проведе процес през нощта (незаконно)
- Не предяви официални обвинения към Исус преди ареста Му (незаконно)
- Не позволи на Исус да представи свидетели в Своя защита (незаконно)
- Проведе процеса по-бързо отколкото юдейският закон позволява (незаконно)

Иронията в случая е, че те направиха всичко това, за да могат да разпънат Исус и да погребат тялото преди Пасха. Те убиха Божия агнец, за да успеят да изядат навреме агнето за Пасха!

Поредност на изслушванията

(1) Изслушване пред Анна (Йоан 18:12-14, 19-23)

Първосвещеническата титла на Анна е била доживотна. Дори след като римляните го сменят със зет му Каяфа, повечето юдеи продължават да го наричат „първосвещеник”. Първото изслушване пред Анна беше неофициално и нямаше нито обвинения, нито свидетели.

(2) Изслушване пред Синедриона (Матей 26:57-68)

Първото изслушване пред пълния състав на Синедриона трябва да се е състояло около 2 часа сутринта. Въпреки че не можеха да проведат официален процес преди изгрев слънце, юдейските първенци бързаха. Официален процес през нощта щеше да бъде незаконен, но Синедрионът проведе неофициално изслушване, в което обвини Исус в богохулство и определи, че Той заслужава смъртна присъда.

⁵³ Цитирано в John Stott, *The Message of Romans* (Westmont, Illinois: InterVarsity Press, 1994), 255.

(3) Официален процес пред Синедриона (Лука 22:66-71)

С настъпването на деня Синедрионът провежда официален процес, където официално осъжда Исус за богохулство.

(4) Първо изслушване пред Пилат (Лука 23:1-5, Йоан 18:28-38)

Синедрионът не беше упълномощен от римските власти да екзекутира престъпници (Йоан 18:31). За да накарат Пилат да издаде смъртна присъда, юдейските водачи промениха обвинението от религиозно – в богохулство, в политическо – повдигане на бунт. Те обвиниха Исус, че „развращава народа, забранява да се дава данък на кесаря и казва за Себе Си, че е Помазаник Цар“ (Лука 23:2).

По време на Пасха юдеите избягваха да влизат в римски сгради, за да не се осквернят и да не могат да ядат от пасхалното ястие. Поради отказа им да влязат в сградата, Пилат проведе процеса на площадката пред вратите на зданието.

(5) Изслушване пред Ирод Антипа (Лука 23:6-12)

Пилат знаеше, че Исус е невинен, но не искаше да си навлича гнева на юдейските водачи. Когато чу, че Исус „вълнува хората, понеже поучава по цяла Юдея, като е почнал от Галилея и е стигнал чак до тук“ (Лука 23:5), Пилат реши, че е намерил изход от ситуацията. По време на Пасхата управителят на Галилея Ирод Антипа беше в Йерусалим.⁵⁴ Тъй като Исус беше от Галилея, Пилат се надяваше, че Ирод ще разгледа случая и изпрати Исус при него, но Ирод отказа да се намеси.

(6) Последно изслушване пред Пилат (Матей 27:15-26, Лука 23:13-25, Йоан 18:39-19:16)

Когато Исус отново беше върнат при Пилат, той потърси друго решение, защото знаеше, че Исус беше невинен: „Ето, аз Го разпитах пред вас, и не намерих в Него никаква вина“ (Лука 23:14). Пилат не искаше да осъди един невинен човек, какъвто беше Исус.

Когато юдеите заплашиха да го обвиняват в измяна пред императора, Пилат се поддаде на натиска. Той беше слаб управител. В друг конфликт по-рано Пилат беше позволил войници да носят лика на императора по улиците на Йерусалим, което провокирало юдеите да протестират пред двореца му в продължение на пет дни. Въпреки че ги заплаши със смърт, те отказаха да търпят образа на императора в Святия град и Пилат отстъпи.

Поради тази случка Пилат се страхуваше от юдеите. Освен това, неговият началник в Рим – Сеян, не се доверява на способността му да контролира хората в Юдея. Когато

⁵⁴ По време на Пасха всички римски управители на Палестина са идвали в Йерусалим, за да помагат в случай на бунт.

юдейските водачи заплашиха, че ще се оплачат на императора, Пилат предаде Исус на разпятие (Йоан 19:16). Пилат осъди Исус на смърт не защото Го смяташе за виновен, а поради собствената си слабост.

По време на процеса Петър се отрича от Исус.

По време на вечерята за Пасха Исус предупреди Петър: „Истина, истина ти казвам, петелът няма да е пропял, преди ти да си се отрекъл три пъти от Мене“ (Йоан 13:38). По време на процеса срещу Исус Петър три пъти се отрече от Него.

Когато четем за провала на Петър, не трябва да забравяме, че не само той предаде Исус през онази нощ. Само Петър и Йоан отидоха на процеса, останалите избягаха от страх.

Безспорно, Петър обичаше Исус. Тогава защо се провали така? По-рано изучавахме изкушенията, пред които беше изправен Исус, за да се научим как да посрещаме изкушенията. От грешката на Петър можем да извлечем поуки, които да ни помогнат, когато ние биваме изкушавани. Има поне две неща, които допринесоха за провала на Петър:

(1) Свръхсамоувереност

Когато Исус предупреди учениците за атаките на Сатана, Петър се похвали: „Ако стане нужда и да умра с Тебе, пак няма да се отрека от Тебе!“ (Матей 26:35). Прекалената самоувереност ни излага на опасност. Живеем победоносен християнски живот само чрез силата на Духа. Прекалената самоувереност е първа стъпка към духовното падение.

(2) Липса на молитва

В градината Исус предупреди учениците: „Молете се да не паднете в изкушение“ (Лука 22:40). Вместо да се моли, за да има сили за предстоящото изпитание, Петър заспа.

Липсата на молитва със сигурност води до духовно падение. Невъзможно е да водим победоносен християнски живот, без да имаме активен молитвен живот. Сатана се опитва да ангажира християнските служители с безброй дейности, докато накрая не им остане никакво време за молитва. Той знае, че ако сме твърде заети да се молим, скоро ще паднем.

► Помислете за вашия християнски живот и служение. Помислете за моменти, когато сте се поддали на изкушение или сте били на ръба. Кой фактори са допринесли за това? Дали успехът на служението ви е направил твърде самоуверени? Били ли сте прекалено заети, за да отделяте достатъчно време за молитва? Има ли други фактори, които могат да послужат като предупреждение за в бъдеще?

Докато тече изслушването Юда се самоубива.

Веднага след като разказва за отричането на Петър, Матей ни разказва за самоубийството на Юда. След като видя какви са последиците от предателството Юда размисли и върна тридесетте сребърника на главните свещеници с думите: „Съгреших, че предадох невинна кръв“ (Матей 27:3-4). Той хвърли парите, които беше получил за предателството на земята, и отиде и се обеси (Матей 27:5). Юда избра самоубийството пред живот, изпълнен с вина.

В евангелието от Матей виждаме разкаянието на Петър и угризенията на Юда. И двамата съжалиха за постъпките си, но в случая на Юда Матей използва дума, която изразява идеята за промяна на мнението, а не думата, която обичайно се използва за истинско покаяние. Тази разлика е важна, за да можем да разберем отклика на хората, когато биват изобличени за грях.

Павел пише за разликата между угризения (съжаление за последиците от греха) и покаянието (съжаление за самия грях и промяна на посоката). Апостолът пише: „Защото скръбта по Бога ражда спасително покаяние, което води до спасение и не оставя разкаяние, а светската скръб ражда смърт“ (2Коринтяни 7:10).

Скръбта по Бога води до истинско покаяние, което има за резултат спасение и живот. Светската скръб носи угризения, които водят само до вина и смърт. И Петър, и Юда съжаливаха, но само Петър истински се покая.

Юда видя резултата от коварството си и избра смъртта пред срама и вината. Той изпитваше угризения, но не се покая. Петър видя резултата от грешката си и избра истинското покаяние. Угризенията на Юда доведоха до смърт, а покаянието на Петър постави началото на живот на служение, което даде изобилен плод.

► Срещали ли сте хора, които са съжаливали за греховете си, но не са се покаляли истински? Какъв е бил резултатът? Как чрез нашето проповядване можем да довеждаме хората до място на истинско покаяние?

Разпятието

► Прочетете Матей 27:27-54.

Юдея била ужасно назначение за римските войници. Местното население ги мразело, а зилотите организирали покушения срещу тях. По време на Пасха войската постоянно била нащрек за бунтове. Това е било възможно най-лошото назначение за един войник. Когато юдейски затворник е бил осъждан на смърт, войниците изливали своята омраза върху него.

Отношението към Исус – бичуването, подигравките, трънненият венец, показва жестокостта на закоравелите войници, които ненавиждат назначението си, мразят хората около себе си и се наслаждават в това да наказват някой, който не може да отвърне. Исус претърпя всичко това, без да пророни и една гневна дума срещу тях.

Много изследователи изучават разпятието през седемте неща, които Исус казва от кръста. Последните думи на човек показват какво е важно за него. Какво каза Исус пред лицето на смъртта?

Думи на прошка

Докато Го приковаваха към кръста, Исус се молеше: „Отче, прости им, защото не знаят какво правят“ (Лука 23:34). Той проявяваше любов и простителност до самия край.

На разбойника, който заслужаваше смърт, Той обеща: „Истина, ти казвам, днес ще бъдеш с Мене в рая“ (Лука 23:43).

Думи на състрадание

Исус повери майка Си на грижите на Йоан, когато каза: „Жено, ето сина ти!“ и на Йоан: „Ето майка ти!“ (Йоан 19:26-27). По-рано Исус беше поучавал, че най-силните семейни връзки са духовни. „Ето майка Ми и братята Ми! Защото, който върши волята на Отца Ми, Който е на небесата, той Ми е брат и сестра, и майка“ (Матей 12:49-50).

Когато Исус умря, физическите Му полубратя бяха невярващи и не бяха част от духовното Му семейство. Затова, Исус повери майка Си на грижите на Свой духовен брат – възлюбения Йоан.

Думи, изразяващи физическо страдание

Въпреки че беше Божият Син, на Исус не Му беше спестена физическата агония на кръста и Той изтърпя цялото мъчение на един осъден престъпник. След часове без вода в нетърпимата горещина Исус извика: „Жаден съм“ (Йоан 19:28).

Думи, изразяващи духовно страдание

В евангелията от Матей и Марк са записани най-сърцераздирателните думи на Исус, произнесени на кръста: „Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме оставил?“ (Матей 27:46 и Марк 15:34, които цитират Псалом 22:1).

В Своето човешко естество Исус преживя същото чувство на изоставяне каквото беше преживял Давид. По същия начин, по който хората се подиграваха на Давид и клатеха глави (Псалом 22:7), те се подиграваха и на Исус, клатейки глави (Матей 27:39). И както Давид се почувства изоставен от Бога в този момент, така Исус извика: „Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме оставил?“ (Матей 27:46).

По-късно обаче Давид разбра, че Бог не го е изоставил. По-нататък в псалома Давид казва: „Защото не е презрял и не е пренебрегнал скръбта на оскърбения, нито е скрил лицето Си от него; а послуша, когато извика към Него“ (Псалом 22:24).

По същия начин Исус разбра, че Бог не Го е изоставил. Следващите думи на Исус от кръста са вик към Неговия Отец. Знаейки, че Неговият Отец не Го е изоставил, Исус се помоли: „Отче, в Твоите ръце предавам духа Си!“ (Лука 23:46).

В Своето човешко естество Исус преживя същото чувство на пълно отчаяние, което ние изпитваме, когато изглежда, че Бог не чува молитвите ни. Исус обаче преживя и реалността на това, че нашият небесен баща никога не изоставя децата Си. Дори когато не усещаме присъствието на Бога, можем да викаме към Него, уверени, че Той ни чува.

Думи на смирение

„Отче, в Твоите ръце предавам духа Си“ (Лука 23:46). Исус изживя целия си живот във вяроност и покорство към Отца. Броени часове преди да отиде на кръста Той се помоли: „Не обаче както Аз искам, но както Ти искаш“ (Матей 26:39). Последните Му думи отново изразиха покорството Му на Божията воля.

Думи на триумф

„Свърши се“ (Йоан 19:30). С този вик на победа Исус прогласи, че е изпълнил онова, за което Отец Го беше изпратил. Наказанието за греха беше понесено, Сатана беше сразен. Умилостивението, чийто предобраз бяха агнетата в Стария Завет и което беше пророкувано в Исаия 53, беше извършено.

На кръста Бог направи грешен, Онзи, Който не е знаел грях, за да станем ние чрез Него праведни пред Бога (2Коринтяни 5:21). В Исаия 53 пророкът говори за страдащия Слуга, Който ще понесе нашите грехове (Исаия 53:4-12). Павел ни показва, че това заместващо изкупление беше извършено на кръста.

Исус стана грях за нас, за станем ние в Него праведни пред Бога (2Коринтяни 5:21). Вече не живеем под робството на греха; чрез смъртта на Христос, ние ставаме праведни. Павел не просто казва, че в Него се наричаме праведни. В Него ние наистина ставаме праведни пред Бога. Делото на Христос на кръста извърши истинска трансформация. Христос стана грешен, за да можем ние да станем праведни.

О, Божествена любов, какво извърши ти!

О, божествена любов, какво извърши ти!
Безсмъртният Бог умря за мен!
Вечният Син на Отец
понесе всичките ми грехове на дървото.
Безсмъртният Бог умря за мен:
Моят Бог, моят любим беше разпънат!

Беше разпънат за теб и за мен,
за да върне нас бунтовниците при Бога.
Повярвайте, повярвайте,
наистина всички вие сте купени с кръвта на Исус.
от раните Му тече прощение за всеки:
Моят Бог, моят любим беше разпънат!

Всички вие, които минавате,
погледнете окървавения Княз на живота и на мира!
Елате грешници, вижте как умира Спасителят ви
и кажете „Имало ли някога по-голяма скръб?“
Елате да преживеем заедно действието на Неговата кръв:
Моят Бог, моят любим беше разпънат!

- Чарлз Уесли

Процесът и разпятието (Продължение)

Погребението

► Прочетете Матей 27:57-61.

В посланието си към коринтяните Павел заявява, че Исус умря за нашите грехове и беше погребан (1Коринтяни 15:3-4). Погребението е било важно за Павел и за ранната църква.

Днес често при отбелязването на Страстната седмица се преминава от Разпети петък направо на неделя и възкресението, но през голяма част от църковната история „святата събота“ е била важна част от великденското бдение. Защо е важно погребението?⁵⁵

Историческа значимост

Погребението показва, че Исус наистина умря. Противно на твърденията на исляма, че Исус е бил в несвяст и по-късно се е събудил, погребението доказва, че той наистина е бил мъртъв. Римляните добре са знаели как да убият един осъден затворник. Било е невъзможно да свалят от кръста жив човек.

Освен това тежкия камък и стражата са гарантирали, че никой не може да излезе от гроба. Дори и римските войници по грешка да са погребали Исус, докато е бил все още жив, идеята, че след часове агония на кръста, разпънатият би могъл да счупи печата на гроба, да отмести тежкия камък и да се пребори с група професионални войници, е налудничава. Погребението потвърждава историческата истина, че Исус от Назарет е бил мъртъв.

Пророческа значимост

Когато пише за агнето, водено на клане, Исая пророкува: „И определиха гроба Му сред злодеите, но при смъртта Си бе при богатия“ (Исая 53:9). Погребението на Исус изпълни пророчеството за Месия.

⁵⁵ Адаптирано от James Boice, “The Burial of Jesus.” Достъпно на <http://www.alliancenet.org/tab/the-burial-of-jesus-christ-part-one> on March 22, 2021.

След като Исус умря, Йосиф от Ариматея поиска тялото от Пилат. Йосиф беше член на Синедриона, но не беше съгласен с осъждането на Исус. Въпреки че повечето от свещениците бяха против Исус, имаше и такива, които търсеха Божието царство. Йосиф беше един от тайните ученици. Той и Никодим погребяха тялото на Исус в гробницата, собственост на Йосиф (Матей 27:57-60, Марк 15:42-46, Лука 23:50-54, Йоан 19:38-42).

Помислете каква смелост се искаше за това. След като дори и учениците бяха изоставили Исус, Йосиф се осмели да се идентифицира с осъден престъпник. Този публичен акт застрашаваше позицията му в Синедриона и в общността. Освен това той рискуваше да си навлече гнева на Пилат. Римските управници рядко са позволявали на приятели или роднини на осъдените на смърт чрез разпъване на кръст да погребват телата. Трупите са били оставяни пред очите на всички за назидание. Позволяването на Пилат Йосиф да прибере тялото е още едно доказателство, че той е бил убеден в невинността на Исус.

Богословска значимост

Павел приравнява нашето кръщение с погребението на Исус:

Или не знаете, че ние всички, които се кръстихме в Исуса Христа, кръстихме се в смъртта Му? Затова, чрез кръщението, ние се погребяхме с Него в смъртта, та, както Христос беше възкресен от мъртвите чрез славата на Отца, така и ние да ходим в нов живот" (Римляни 6:3-4).

Погребението беше публично потвърждение на Исусовата смърт. По същия начин кръщението ни е публично свидетелство за участието ни в Неговата смърт. В кръщението ние умираме за стария си начин на живот.

Погребението е последната стъпка при признаването на нечия смърт. В западната култура опечалените хвърлят пръст върху ковчега, за да си вземат последно „сбогом“ на тази земя. Павел подчертава, че ние окончателно сме мъртви за греха. Завръщането към греха след като сме били погребани с Христос е като изравянето на мъртво тяло.⁵⁶ Ние сме погребани с Христос и вече сме мъртви за греха.

Възкресението

В Коринт Павел проповядва за кръста; Христос умря за нашите грехове и беше погребан. След това Павел говори за възкресението – Христос бе възкресен на третия ден и се яви на множество свидетели (1Коринтяни 15:3-8). Възкресението е сърцето на християнската вяра.

⁵⁶ Адаптирано от James Boice, "The Burial of Jesus." Достъпно на <http://www.alliancenet.org/tab/the-burial-of-jesus-christ-part-one> on March 22, 2021.

► Прочетете Матей 27:62-28:15.

Когато свещениците поискаха от Пилат да промени надписа на кръста, той отказа. Исус беше разпънат под надпис, който гласеше: „Исус Назарянин, Юдейският Цар“ (Йоан 19:19). Давайки тази титла на един престъпник, Пилат се подигра на юдеите, които презираше.

След разпятието религиозните водачи поискаха от Пилат да постави римска стража на гроба.

Господарю, спомнихме си, че онзи измамник приживе рече: След три дни ще възкръсна. Заповядай гробът да се пази здраво до третия ден, да не би учениците Му да дойдат и да Го откраднат, и да кажат на народа: Възкръсна от мъртвите. Така последната измама ще бъде по-лоша от първата (Матей 27:63-64).

Пилат даде разрешение гробницата да се запечата и да се охранява от войници, от отряда, арестувал Исус в градината. Изведнъж:

И, ето, стана голям трус; защото ангел от Господа слезе от небето, та пристъпи и отвали камъка, и седна на него. Изгледът му беше като светкавица и облеклото му бяло като сняг. И от страха си от него стражарите трепереха и станаха като мъртви (Матей 28:2-4).

Исус възкръсна!

► Прочетете Йоан 20:1-29.

В евангелията е описано, че Исус се явява неколkokратно след възкресението на много хора при различни ситуации.

Скептиците понякога спорят: „Жените на гроба са халюцинирали. Видели са това, което са очаквали да видят.“ Само че те **не** очакваха да видят Исус жив, те знаеха че беше мъртъв! Все още не разбираха пророчествата за Неговото възкресение (Йоан 20:9). Дори когато първите очевидци казаха, че са видели Исус, останалите ученици не им повярваха (Марк 16:13). Те не очакваха Исус да възкръсне от гроба.

Постепенно, след като Исус се яви на Мария Магдалена (Йоан 20:11-18), на двамата ученици по пътя за Емаус (Лука 24:13-32), на единадесетте апостоли (Йоан 20:19-31) и дори на група от 500 души (1Коринтяни 15:6), последователите Му осъзнаха, че наистина беше възкръснал. Службите в ранната църква започвали с думите: „Той възкръсна. Наистина възкръсна!“

Приложение: Служение със силата на кръста и на възкресението

Много либерални богослови се опитват да представят възкресението като един мит. Вярата на апостолите обаче не се основаваше на красива история за влиянието на живота на Исус, а на солидни факти за Неговата смърт и възкресение. Апостолите бяха

уверени, че Исус умря и възкръсна. Това им даде сили да издържат гонение, дори до смърт. Каква е връзката между смъртта и възкресението на Исус и служението днес?

Служение със силата на кръста

► Прочетете 1Коринтяни 1:17-2:5.

По време на второто си мисионерско пътуване Павел пътува от Атина, където проповядва в Ареопага, към Коринт. Изглежда, че резултатите от служението на Павел в Атина не са големи (Деяния 17:16-34). Той не основава църква в Атина и философски настроените атиняни се присмиват на посланието му за възкресението. Павел изминава 75 километра от Атина до Коринт, най-развитият град в провинция Ахая.

Павел пристига в Коринт след като е срещнал опозиция във всяко от тези три населени места: Солун, Берия и Атина. Може би затова казва: „Аз бях немоощен между вас, страхувах се и много треперех“ (1Коринтяни 2:3). Въпреки че гърците са търсели красноречие и интелект, Павел е решен да проповядва само кръста. Силата на посланието му идва не от красноречието му, а от самия кръст. Павел проповядва: „не с мъдри думи, за не се лиши Христовият кръст от силата си“ (1Коринтяни 1:17).

В Коринт Павел казва: „...бях решил да не зная между вас нещо друго, освен Исуса Христа, и то Него разпнат“ (1Коринтяни 2:2). Павел знае, че мнозина няма да приемат добре посланието за кръста.

Понеже юдеите искат знамения, а гърците търсят мъдрост; а ние проповядваме един разпнат Помазаник - за юдеите съблазън, а за езичниците – глупост (1Коринтяни 1:22-23).

Това послание е било спънка, нещо скандално за юдеите, които са търсели знаци, по които да разпознаят Месията. Умовете им не могли да приемат идеята един разпнат човек да е избраният Месия. Според закона „обесеният е проклет от Бога“ (Второзаконие 21:23). Юдеите са били скандализирани от твърдението, че разпнатият Исус е Месия.

Посланието за кръста е било глупост за езичниците. Гърците са се възхищавали на благородната мъченическа смърт. Ако Исус беше загинал в битка с римляните, гръцките мислители са щели да Го почитат заради храбростта Му. Кръстната смърт обаче не е била благородна, а позорна. Разпнатите обикновено не са били погребвани и труповете им са били изяджани от птиците или плъховете и костите им са били хвърляни в общи гробове. За езичниците твърдението, че един разпнат юдейски бедняк е „Господ“, е било абсурдно.

Кръстът е бил скандален за юдеите и глупост за езичниците, но Павел проповядва за него без колебание. Павел е пример за нас. Днес, както и през първи век, кръстът ще скандализира едни и ще изглежда като глупост за други, но това е посланието, което трябва да проповядваме.

Увереността ни като служители и църковни лидери не се корени в нашите способности, а в посланието за кръста. Павел е бил високообразован и много интелигентен и е можел да дискутира с най-големите умове на своето време. Обаче той уповава изцяло и само на кръста. Когато печелим хората само с аргументи, вярата им може да почива на човешка мъдрост. Когато им покажем кръста, вярата им ще почива на Божията сила (1Коринтяни 2:5).

Служение със силата на възкресението

► Прочетете Деяния 2:22-36.

В книгата Деяния виждаме, че възкресението е една от основните теми на проповедите в ранната църква. На Петдесетница Петър посочва възкресението като изпълнение на обещанията, изречени от пророците.

Когато се защитава пред Агрипа, Павел казва: „И сега стоя пред съда заради надеждата за обещанието, което Бог е дал на бащите ни, до изпълнението на което нашите дванадесет племена се надяват да достигнат.“ Какво е това обещание? Възкресението. „Защо да се смята между вас за невероятно, че Бог възкресява мъртвите?“ (Деяния 26:6-8).

► Прочетете 1Коринтяни 15:12-34.

В 1Коринтяни Павел показва, че служението му е основано не само на силата на кръста, но и на силата на възкресението и настоява, че това служение няма смисъл без възкресението. „И ако Христос не е бил възкресен, то празна е нашата проповед, празна е и вашата вяра“ (1Коринтяни 15:14). Без възкресението Исус е просто поредният фалшив Месия. Без възкресението той може да е загинал от трагична мъченическа смърт, но не е обещаният Месия.

Възкресението е основата на християнската ни вяра. „И ако Христос не е бил възкресен, суетна е вашата вяра, вие сте още в греховете си“ (1Коринтяни 15:17). На кръста Исус извърши умилоствение за нашите грехове, но възкресението доказва силата Му над смъртта и греха. Според думите на Павел, ако няма възкресение, вярата ви е напразна и все още сте роби на греховете си.

Възкресението е основата на надеждата ни като християни. „Понеже, както чрез човека дойде смъртта, така чрез човека дойде и възкресението на мъртвите. Защото, както в Адам всички умират, така и в Христа всички ще оживеят“ (1Коринтяни 15:21). Павел уверява коринтяните, че те могат да се надяват на възкресение, защото Христос е възкръснал от мъртвите.

През втори век гръцкият писател Луций се присмива на вярата на християните във възкресението. Той казва: „Бедните нещастници са убедени, че ще живеят вечно. Поради тази причина презират смъртта и са готови да жертват живота си за вярата си.“ Луций осмива християните, но думите са верни. Християните от втори век наистина са

вярвали, че ще живеят вечно и заради това тяхно вярване са били готови да умрат за вярата си.

Това трябва да важи и за нас днес. Ако наистина вярваме, че Христос е възкръснал от мъртвите, това трябва да ни дава сила да посрещнем гонение и дори смърт. Възкресението е основата за нашата надежда като християни.

Възкресението е основата за християнския ни живот. Павел прави забележително практическо приложение на доктрината за възкресението. „Ако мъртвите не възкръсват, „нека ядем и пием, защото утре ще умрем“. ...Трезнейте към правдата и не съгрешавайте“ (1Коринтяни 15:32, 34). Според него възкресението ни дава важна причина да живеем благочестив живот. Ако няма възкресение, можем да живеем според възгледа на епикурейците: „Да ядем и да пием, защото скоро ще умрем.“ Няма смисъл да живеем за вечността, ако няма възкресение. Обаче Павел продължава като казва, че тъй като *има* възкресение, трябва да се събудим и да живеем живот, свободен от греха. Победата ни над греха е вдъхновена от увереността ни във възкресението.

Историята на възкресението трябва да ни изобличава за липсата ни на вяра при предизвикателствата в служението. Колко често си мислим, че молитвите ни ще останат без отговор? Защо? Защото забравяме за силата на възкресението! Колко често се изправяме пред изкушения, без да сме уверени в победата? Защо? Защото забравяме Павловото обещание: „И ако живее във вас Духът на Този, Който е възкресил Исуса от мъртвите, то Същият, Който възкреси Христа Исуса от мъртвите, ще съживи и вашите смъртни тела чрез Духа Си, Който обитава във вас“ (Римляни 8:11).

Ако Христос живее в нас, ние вече не живеем по плът и вече не сме пленници на греха. В силата на възкресението има живот. Силата, която възкреси Исус, ни дава способност да побеждаваме греха всеки ден. Ето така изглеждат животът и служението със силата на възкресението.

Заклучение: Белезите на христоподобния живот и служение

Вашият живот изявява ли Христос?

Лука пише: „И първо в Антиохия учениците се нарекоха християни“ (Деяния 11:26). Когато хората наблюдавали вярващите в Антиохия, започнали да си казват: „Тези хора постъпват както постъпваше Христос. Трябва да ги наричаме „християни“.“ Когато четете този стих, се запитайте „Моите съседни биха ли ме нарекли християнин като наблюдават моето поведение, думи и отношение? Приличам ли на Христос?“ Начинът на живот на вярващите в Антиохия е отразявал характера на Исус Христос; те са били християни.

След много години като пастор д-р Х.Б. Лондон сега служи като наставник на млади пастори. Той предупреждава за духовните опасности, грозящи пасторите. „Може да се движите в атмосфера на святост, без вие да сте святи. Възможно е да проповядвате за прошка, без да сте простили. Служителите могат да посветят толкова много усилия на

служението, че да пренебрегнат здравето на собствената си душа.”⁵⁷ Възможно е да проповядвате на другите, но самите вие да не сте одобрени (1Коринтяни 9:27).

Д-р Лондон предлага някои практични съвети, които да помогнат на пасторите да избегнат духовните опасности. Това се неща, които могат да ни помогнат да водим христоподобен живот. Ето какво пише той:

- **Живейте това, което проповядвате.** Никога не проповядвайте на другите това, което не прилагате в собствения си живот.
- **Грижете се за душата си.** Някои лекари имат влошено здравословно състояние, защото се грижат за другите, а пренебрегват собственото си здраве. Някои пастори са с влошено духовно здраве. Отделяйте време да се грижите за духовното си благосъстояние.
- **Смиривайте се.** Помнете, че пасторът пастирува, не ръководи банка. Бъдете слуга.
- **Използвайте разочарованията, за да израствате.** Ще търпите разочарования в служението. Някой ваш ученик ще се отклони от правия път. Близък приятел ще се обърне срещу вас. Членове на църквата ще ви отхвърлят. Не позволявайте на разочарованието да отнеме надеждата ви. Юда предаде Исус. Димас изостави Павел. Дори през сълзи продължавайте да растете и да се грижите за стадото.

Служението ви изявява ли Христос?

В уроците за живота и служението на Исус видяхме много характеристики на Неговото служение. Вашето служение притежава ли тези характеристики?

Ето някои въпроси, чрез които да направите оценка на вашето служение:

- Спасяват ли се грешниците? Когато Исус проповядваше, хората получаваха нов живот. Водите ли хората към новородение?
- Вярващите изпълват ли се със Святия Дух? Исус обеща да изпрати Духа на Божиите деца. Изпълнява ли се това обещание сред тези, на които служите?
- Победен ли е Сатана? Падат ли крепостите му? Служението на Исус беше белязано от власт в духовния свят.
- Страдащите намират ли изцеление? Възстановяват ли се разбити семейства? Възстановяват ли се разбити животи? Възстановяват ли се разбити взаимоотношения? Исус изцеляваше физически, емоционални и духовни рани.

⁵⁷ H. B. London, *They Call Me Pastor*. (Grand Rapids: Baker Books, 2000), 145

- Хората виждат ли благодат и истина? Привличаме ли хората към Исус или ги отблъскваме? Исус говореше истината с изобличение и с благодат.

► Когато обсъждате тези въпроси, потърсете области във вашето служение, в които то може да изявява Христос в по-голяма степен. Помнете, че всеки служител винаги има в какво още да расте, затова използвайте този списък като мотивация за растеж, а не като средство за себеосъждане.

Задания по Урок 8

(1) Подгответе проповед или библейски урок за седемте неща, които Исус казва от кръста. Акцентируйте върху посланието на Исусовите думи за християните днес.

(2) Подгответе проповед или библейски урок за значението на възкресението за ежедневиия живот на християнина. При подготовката си използвайте разказа за възкресението от евангелията и думите на Павел в 1Коринтяни 15:15-17.

Урок 9

Да оставим наследство

Цели на урока

В края на този урок студентите трябва:

- (1) да разберат какво е наследството, което Исус оставя на учениците Си и на църквата.
- (2) да оценят значението на мисията в наследството на Исус.
- (3) да разпознават продължаващото влияние на служението на Исус през учениците Му в книгата Деяния на апостолите.
- (4) да разработят практични стъпки, чрез които собственото им служение да остави наследство.

Принцип за служение

Мерилото за нашето служение е какво оставяме след себе си.

Въведение

Александър служил като уважаван пастор дълги години и приближавало да се пенсионира. На въпроса „Как подготвяш църквата за твоето пенсиониране? Какво е видението на църквата през следващите 10 години?“ той отговорил: „Няма да съм тук, затова не ме интересува какво ще стане.“ Този пастор не разбира един важен принцип за служението: най-големият изпит за нашето служение е какво се случва, когато нас вече ни няма.

Да сравним този пастор с Никола. Никола починал внезапно след 25 години в служение. През този период той ръководил няколко служения в местната си църква – служение за бездомни, програма за лечение на наркозависими и програма за достигане на лидери в областта на бизнеса. На погребението на Никола водачът на програмата за лечение на наркозависими казал: „Миналия месец с Никола се срещнахме, за да обсъдим бюджета за следващата година.“ Водачът на служението за бездомни показал план за нова сграда, която да дава временен подслон на семейства. Никола внимателно бил планирал бъдещето на служението. Той оставил наследство.

В този последен урок ще изучим последните наставления на Исус към учениците Му, последното Му поръчение към тях и служението им след възнесението. Ще научим уроци във връзка с оставянето на наследство.

► Ако тази вечер беше последната вечер от вашия живот, какво наследство ще оставите?

- Какво наследство ще оставите на семейството ви?
- Какво наследство ще оставите на общността ви?
- Какво наследство ще оставите на служението ви?

Последните наставления на Исус

Йоан 13-16 може да се сравни с последните наставления на Яков, Мойсей, Исус Навиев и Давид в Стария Завет.⁵⁸ Последните наставления на Исус съдържат едно от най-дълбоките и съкровени поучения.

Йоан 13:1 дава обстановката, в която Исус поучава за последен път: „...Исус, знаейки, че е настанал часът Му да премине от този свят към Отца...” Ако знаехте, че след 48 часа ще умрете, какво бихте казали на тези, които ще продължат вашето служение? Тези ваши думи ще разкрият какво смятате, че е най-важно за вашите последователи.

По време на тази последна вечеря Исус показва абсолютната Си любов към учениците както чрез действията си (измиването на краката), така и чрез думите Си. Исус „беше възлюбил Своите, които бяха на света.” Сега ги възлюби докрай (Йоан 13:1). „Докрай” съдържа две идеи:

1. Исус ги обичаше до последния миг от времето, което Му беше отредено с тях.
2. Исус ги обичаше абсолютно и безрезервно.

► Прочетете Йоан 13:31-14:31.

Заповеди и обещания в последните наставления на Исус

Заповед: Да се любите един друг (Йоан 13:34).

„Нова заповед ви давам: Да се любите един друг; както Аз ви възлюбих, така и вие да се любите един друг.” Това беше трудна заповед за групата ученици, които бяха познати с караниците си отколкото с любовта си един към друг.

Защо това беше нова заповед? Дори и в Стария Завет е заповядано „обичай ближния си.” В поучението на Исус за любовта има два нови аспекта.⁵⁹

Първо, Исус даде **модел** на любовта, която заповядваше. Учениците трябваше да обичат както Той обичаше. След като смилено изми краката им, Исус каза: „Както Аз ви възлюбих, така и вие да се любите един друг.” Той беше въплъщение на любов, която намира израз в смирено служене. И преди, и сега, учениците трябва да обичат

⁵⁸ Битие 49, Второзаконие 32-33, Исус Навиев 23-24, 1Летописи 28-29

⁵⁹ Darrell L. Bock, *Jesus According to Scripture* (Grand Rapids: Baker Book House, 2002), 498

както Исус обичаше. Тази любов взима кърпата, за да послужи. Тази любов служи дори на предателя. Тази любов постоянства дори до смърт.

Второ, любовта между християните трябваше да бъде уникалното **свидетелство** за истината на Исусовото послание. „По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако имате любов помежду си“ (Йоан 13:35). По-късно Исус се моли: „да бъдат съвършени в единство; за да познае светът, че Ти си Ме пратил“ (Йоан 17:23). Любовта и единството на църквата трябва да свидетелстват за посланието на Исус.

Много християни са установили, че е по-лесно да обичаш невярващия ближен отколкото вярващия брат с многобройните му недостатъци. Като християни обаче на нас ни е заповядано да се обичаме един друг. Петдесет години по-късно Йоан напомня това на църквата:

Ако каже някой: Любя Бога, а мрази брата си, той е лъжец; защото, който не люби брата си, когото е видял, не може да люби Бога, когото не е видял. И тази заповед имаме от Него: Който люби Бога, да люби и брата си (1Йоан 4:20-21).

Исус започва последните си наставления със заповедта да се обичаме един друг. Тази заповед е в основата на всичко останало, за което говори в Своето послание.

Заповед: Да не се смуцава сърцето ви; вярвайте (Йоан 14:1).

Както често правеше, Петър прекъсна Исус и Го попита „Господи, къде отиваш?“ В отговора си Исус предрече отричането на Петър. След това Исус продължи с послание към Петър, към останалите ученици и към нас днес. „Да не се смуцава сърцето ви.“

Понеже тук историята от 13:38 спира, често възприемаме Йоан 14:1 като начало на ново послание. Йоан 14:1 е част отговора към Петър. Прочетете го по следния начин:

Петре, ти ще се отречеш три пъти от Мен. Много по-слаб си отколкото си мислиш, но не се отчайвай. Имам думи на надежда за теб, Петре, и за всички вас, които скоро ще се разбягате от страх, когато Ме арестуват. Да не се смуцават сърцата ви. Вярвайте в Бога, вярвайте и в Мене.

Петър имаше нужда да знае, че въпреки грешката му Исус има послание на надежда за него. Учениците имаха нужда да знаят, че въпреки страха им Исус имаше послание на надежда за тях. „Да не се смуцава сърцето ви“ е в сегашно време. Поради предупрежденията, отправени от Исус и опозицията на религиозните водачи, учениците вече бяха уплашени. Исус каза: „Не се смуцавайте.... Вярвайте в Бога, вярвайте и в Мене.“

Вярата е единственият начин да избегнем стреса в служението. По целия свят има пастори, които в понеделник се чувстват обезсърчени. Предишния ден сте проповядвали и някой се е ядосал. Проповядвали сте послание на покаяние и никой не е откликнал. Поканили сте невярващи на служба и никой не дошъл.

В някои държави църквата бива преследвана от властите. В други е заплашвана от ислямски военни групировки. В трети обществото е безразлично към нея – никой не го е грижа. Исус казва: „Не се смущавайте. Вярвайте в Бога, вярвайте и в Мене.“

Обещание: Аз съм пътят (Йоан 14:6).

Исус насърчи учениците Си, че отива да им приготви място. Тома Го прекъсна: „Господи, не знаем къде отиваш; а как да знаем пътя?“

Отговорът на Исус ни учи на един важен принцип на християнския живот. Той не каза: „Отивам там“, а каза: „Аз Съм пътят.“ Исус не ни насочи към път или посока, а към самия Себе Си. В Писанията няма по-ясно твърдение, че Христос е единственият път към Отца. Противно на изявленията на либералните богослови Исус изрично заявява, че Той е единственият път към Бога.

Обещание: по-големи дела ще вършите (Йоан 14:12-14).

Исус обеща, че „който вярва в Мене, делата, които върша Аз, и той ще ги върши; и по-големи от тях ще върши; защото Аз отивам при Отца.“ Тези дела ще бъдат по-велики не в своето естество, а в мащаба си. В земното си служение Исус беше ограничен в един географски район. Чрез Духа, който Той изпрати, църквата щеше да повлияе на целия свят.

Исус продължи: „И каквото и да поискате в Мое име, ще го сторя, за да се прослави Отец в Сина.“ Две условия придружават това обещание.

(1) „Да поискате в Мое име.“

Това не означава просто да кажем „в името на Исус“ в края на молитвата. Това не са магически думи, които принуждават Исус да отговори на молбите ни. В цялата Библия името на Бога разкрива Неговия характер. „Да се молим в името на Исус“ означава да се молим в съгласие с Неговия характер и воля.

Също така да се молим в името на Исус означава, че идваме при Отца чрез авторитета на Сина. Когато Мойсей отива при Фараон, за да говори в името на Бога (Изход 5:23), той отива с авторитета на Бога, Който го изпраща. Когато се молим в името на Исус, ние се молим с Неговото разрешение и авторитет. Идваме при Отца чрез ходатайството на Сина, Който „всякога е жив, за да ходатайства“ за нас (Евреи 7:25).

(2) „...за да се прослави Отец в Сина.“

Молитвите ни трябва да прославят Бога. Яков предупреди: „искате, но не получавате, защото зле искате, за да го разпилявате в сладите си“ (Яков 4:3). Когато се молим за Исусовите обещания, трябва да сме сигурни, че се молим за Божията слава, а не за собствените си цели.

Заповед: Пазете Моите заповеди (Йоан 14:15).

Исус ни остави стандарт, по който да измерваме любовта си към Него. „Ако Ме любите, ще пазите Моите заповеди.“ Йоан не е забравил тези думи, когато пише първото си послание: „Но ако някой пази словото Му, неговата любов към Бога наистина е съвършена“ (1Йоан 2:5). За разлика от някои съвременни проповедници, Исус никога не е казвал, че учениците Му могат да живеят в съзнателно непокорство към заповедите Му. Доброволното покорство е признак на любов.

Обещание: Той ще ви даде друг Утешител (Йоан 14:16).

Думата, преведена като „Утешител“ в Йоан 14:16, се отнася за адвокат, който ни защитава; някой, който помага или утешава в трудни времена.

Исус каза, че Отец „ще ви даде **друг** Утешител, за да пребъдва с вас довека.“ Това показва, че служението на Святия Дух ще бъде като служението на Исус. Духът не дойде като безлична сила, а като личност, точно както и Исус.

Утешителят е Святия Дух, който ще пребъдва „с вас и във вас ще бъде“ (Йоан 14:18). Той „ще ви научи на всичко и ще ви припомни всичко, което съм ви казал“ (Йоан 14:26). Служението Му ще има такова влияние, че Исус заявява: „за вас е по-добре да отида Аз, защото, ако не отида, Утешителят няма да дойде при вас“ (Йоан 16:7).

Как така за учениците беше по-добре Исус да си отиде? Робърт Колмън обяснява:

Докато Исус физически беше с учениците, нямаше нужда те да разчитат на Духа и затова не бяха познали отблизо по-дълбоката реалност на живота на Исус. В Негово отсъствие те нямаша осезаема подкрепа и за да оцелеят трябваше да научат тайната на вътрешното общение на Исус с Отца. Подтикнати от нуждата, учениците щяха да преживеят много по-близко общение с Христос от когато и да било преди.⁶⁰

Живот в лозата

► Прочетете Йоан 15:1-16:33.

Исус продължи с един от най-силните образи, които използва. „Аз съм истинската лоза и Отец Ми е земеделецът.“ В Стария Завет лозата често е използвана като символ на Израел.⁶¹ Поради греховете си Израел никога не постига целта на Бога за красивата лоза, засадена от Него. Докато благоденства материално, Израел строи олтари на фалшиви богове (Осия 10:2). Вместо да дава плод за благословение на народите, Израел ражда диво грозде⁶² (Исая 5:2). Греховете на Израел стават толкова много, че

⁶⁰ Robert Coleman, *The Mind of the Master* (Colorado Springs: WaterBrook Press, 2000), 29

⁶¹ Псалом 80:8-9, Исая 5:1-7, Исая 27:2-6, Осия 10:1-2

⁶² „Диво“ носи идеята за „кисел“ вкус, вместо сладкия вкус на култивираната лоза.

Бог няма какво да направи освен да използва стъблото на лозата за гориво (Езекиил 15:1-6).

Исус дойде като истинската лоза. Той дойде да осъществи това, в което Израел се провали; дойде да изпълни призива към Израел да бъде благословение за народите.

Исус каза на учениците, че Той е лозата, а те са пръчките. Посланието Му беше ясно: даването на плод зависи изцяло от желанието ни да пребъдваме в Него.

Аз съм лозата, вие сте пръчките; който пребъдва в Мене, и аз в него, той дава много плод; защото, отделени от Мене, не можете да сторите нищо (Йоан 15:5).

Учениците не можеха да направят нищо отделени от лозата. Същото важи за нас днес. Когато се опитваме да служим с нашите сили, сме обречени на разочарование и безсилие. Защо? Защото замисълът никога не е бил да даваме плод сами.

Духовният ни живот произтича от непрекъснатата ни връзка с лозата. Ако някой не пребъдва в лозата, „той бива изхвърлен навън като пръчка и изсъхва; и събират ги, та ги хвърлят в огъня, и те изгарят“ (Йоан 15:6). Този стих е едновременно предупреждение и насърчение. Отделени от лозата ние сме безполезни и лишени от стойност. Обаче ако пребъдваме в лозата, имаме живот и даваме плод. Духовният ни живот не зависи от собствената ни сила; ние живеем „в лозата.“

Тази тема отново се появява в послание към евреите. Нашият велик първосвещеник Исус „винаги е жив, за да ходатайства“ за онези, които идват при Бога (Евреи 7:25). Хауърд Хендрикс насърчава пастори, които се чувстват изолирани: „Ако няма кой да се моли за вас, помнете, че Христос се моли за вас.“ Той е нашият ходатай и източникът на духовния ни живот.

Исус напомни на учениците, че трябва да пребъдват в лозата. Това е вярно и днес. Като пастори и църковни водачи вие не служите с вашата сила. Живеете чрез силата на лозата и силата на великия първосвещеник, Който ходатайства за вас, когато не сте способни да ходатайствате за себе си.

В останалата част от последните си наставления Исус отново поучаваше учениците Си, че трябва да се обичат един друг. Той ги подготвяше за омразата на този свят. Светът мразеше Исус и щеше да мрази и Неговите верни последователи.

След това Исус обясни повече за работата на Святия Дух. По-рано Той беше обещал да изпрати Духа. Сега разказа повече за действието на Духа. Духът щеше да обвини света за грях; да води учениците на всяка истина; да прославя Сина.

Исус отново им обясни, че скоро щеше да си тръгне и пак им говори за мир наред проблемите. По-рано Той заповяда: „Да не се смущава сърцето ви; вие вярвате в Бога, вярвайте и в Мене“ (Йоан 14:1). Накрая завърши наставленията Си с подобно насърчение: „В света имате скръб; но дерзайте: аз победих света“ (Йоан 16:33).

Забележете, че и в двата случая Христос е нашата единствена надежда. Не е нужно да се боим, ако вярваме в Христос. Дори трябва да се одързостим, защото Той победи света! Животът в лозата е живот в увереност и мир. Увереността ни не се основава на обстоятелствата, а на Христос и победата Му над света.

На фокус: Пасхалната вечеря

Мишна е сборник с древни юдейски традиции. Един от разделите в него е посветен на празничната вечеря за Пасха.⁶³ По време на пасхалната вечеря Исус и учениците вероятно са следвали същите обичаи, които продължават да се спазват 2000 години по-късно.

Поднася се първата чаша с вино, смесена с вода. Благословът над чашата включва обещанието от Изход: „Ще ви изведе.“

Втора чаша с вино, смесено с вода, се подготвя, но още не се поднася. Най-младият син пита: „Защо тази нощ е различна от всички останали?“ В отговор бащата разказва история за избавлението на Израел от Египет.

След тази история семейството изпява първия от *химните за Пасха*, псалми 133-114. Изпиват втората чаша с обещанието: „Ще ви избавя от робството.“

След благословия се поднася храната. Тя включва горчиви билки, безквасен хляб, агнешко и сос от плодове, подправки и оцет. Бащата си измива ръцете, разчупва и благославя хляба, взима парче хляб, увива го в горчиви билки, потапя го в соса и яде. След това благодари и взима парче агнешко месо. След това всички останали от семейството ядат.

Третата чаша се благославя с пасхалното обещание: „Аз ще ви изкупя.“

Четвъртата чаша се благославя с пасхалното обещание: „Ще ви взема като народ.“

Семейството изпява последния *пасхален химн*, псалми 115-118.⁶⁴

С пасхалната вечеря юдеите си припомнят, че Бог ги е избавил от робството. Освен това те поглеждат с надежда към пълното изпълнение на Божиите обещания за Месия, Който ще ги освободи веднъж завинаги.

В деня след пасхалната вечеря Исус щеше да умре като съвършения пасхален Агнец. Обещанието за избавление беше изпълнено на кръста.

⁶³ Можете да гледате видеоклип за месианска юдейска пасхална вечеря на <https://www.youtube.com/watch?v=bVolBDIWloQ>, достъпено през март 22, 2021. Можете да прочетете повече на <http://www.crivoice.org/haggadah.html>, достъпено през март 22, 2021.

⁶⁴ Това беше последният псалом, който Исус изпя с учениците, преди да отиде в Гетсимания (Матей 26:30).

Първосвещеническата молитва

► Прочетете Йоан 17.

Последната записана молитва на Исус с учениците Му е важна за разбирането на Неговото наследство за учениците и за църквата днес. Тази молитва е наречена „Светая Светих на Исусовите молитви.“ Това е Неговата най-съкровена молитва.

Исус се помоли за Себе си (Йоан 17:1-5)

Исус се помоли на Отца: „прослави Сина Си, за да Те прослави Синът.“ Учениците не разбираха тази молитва, но скоро щяха да бъдат шокиране от факта, че тя щеше да бъде отговорена на един римски кръст.

В понеделник от Страстната седмица Исус каза: „И когато бъда Аз издигнат от земята, ще привлека всички при Себе Си.“ Йоан обяснява: „А като казваше това, Той даваше да се разбере от каква смърт щеше да умре“ (Йоан 12:32-33). Исус се прослави не чрез победа, а чрез явен провал. Той се прослави чрез кръста.

Исус се помоли за учениците (Йоан 17:6-19)

Исус се помоли за три неща за Своите ученици – Отец да ги опази в Неговото име; да бъдат опазени от лукавия; Отец да ги освети чрез истината.

Исус се помоли за всички вярващи (Йоан 17:20-26)

Исус се помоли за всички онези, които щяха да повярват в Него в бъдеще. Той се помоли те да бъдат едно. Това единство щеше да бъде свидетелство за света: „за да повярва светът, че Ти си Ме пратил.“

Исус не се помоли за света: „Не се моля за света, а за тези, които си Ми дал“ (Йоан 17:9). Той се помоли за християните, за да може светът да повярва. В последната Си молитва за църквата Исус се помоли да бъдем свидетелство за света чрез нашето единство и вяност.

Наследството на Исус бяха група вярващи, които щяха да осъществят Неговата цел в света. В Стария Завет Бог благослови Израел, за да бъдат благословени чрез него всички народи (Битие 12:1-3). В Новия Завет Бог благослови църквата, за да бъдат благословени чрез нея всички народи. Исус се помоли ние да изпълним нашия призив да бъдем благословение за всички хора.

Последното поръчение на Исус към учениците

► Прочетете Матей 28:16-20, Марк 16:15, Лука 24:44-49 и Деяния 1:6-11.

Трайното влияние на един водач до голяма степен се определя от способността му да споделя видението си с другите. Исус ни дава модел за споделяне на видение по начин, който вдъхновява посветени последователи. Това видение беше причината учениците

да посветят живота си на разпространяване на посланието за Божието царство в цялата римска империя.

В евангелията откриваме три части на поръчението на Исус. Всяка част разкрива различен аспект. Матей подчертава властта, необходима за мисията. Марк отбелязва нейния обхват: „по целия свят.“ Лука обобщава съдържанието на посланието, което апостолите щяха да проповядват.

Последното поръчение на Исус е предадено най-пълно в Матей 28:18-20.

Даде Ми се всяка власт на небето и на земята. И тъй, идете, научете всичките народи, и кръщавайте ги в името на Отца и Сина, и Святия Дух, като ги учите да пазят всичко, което съм ви заповядал; и ето, Аз съм с вас пред всичките дни до свършека на века.

Основната заповед в това поръчение е „правете ученици.“ За да я изпълним, трябва да отидем, да кръщаваме новоповярвали и да обучаваме млади вярващи. Това включва заповедта „правете ученици.“ Евангелизирането, социалната дейност, образованието и всички други аспекти на служението се ръководят от този основен приоритет: заръчано ни е да правим ученици.

Целта на пастора

Американският пастор Ед Маркуърт вечерял с румънския пастор Ричард Вурмбранд, който бил прекарал много години в комунистически затвор. По време на вечерята Вурмбранд се обърнал към един човек от църквата на Маркуърт с въпроса: „Вашият пастор добър пастор ли е?“ Човекът отговорил утвърдително.

Вурмбранд попитал: „Защо е добър пастор?“ Отговорът бил: „Защото проповядва добре.“

Тогава Вурмбранд попитал: „А той прави ли ученици?“ Пастор Маркуърт разказва, че този въпроси променил посоката на цялото му служение. Ето какво казва той:

Целта на Бог за всички пастори... е да правят ученици на Исус Христос. Това са хора, които обичат Исус Христос, следват Го и Го наричат свой Господ. Това е нашият призив: да правим ученици на Исус Христос. Не да правим членове на църкви, неделни училища, сгради... Трябва да правим ученици на Исус Христос. За това става дума.⁶⁵

⁶⁵ Откъс от проповед на Edward Markquart, озаглавена “Pentecost: Go, Go, Go, Go, Go”, достъпна на https://www.sermonsfromseattle.com/pentecost_go_go_go_go_go.htm, accessed Nov 17, 2022.

На фокус: Мисията на Исус

Събитията от служението на Исус през последната седмица от живота Му разкриват мисията Му да създаде царство, включващо всички етноси, раси и националности. Сцените от последната седмица на служението на Исус обрисуват тази мисия.

- Исус влезе в града на магаре. Матей и Йоан цитират пророчеството на Захария: „Ето, твоят Цар иде при тебе, кротък и възседнал на осел.“ Захария описва царуването на този цар. „Той ще възвести мир **на народите**; и владението Му ще бъде от море до море“ (Матей 21:5, Захария 9:9-10).
- Когато Исус изгони търговците от храма, Той цитира Исаия: „Не е ли писано: „Домът Ми ще се нарече молитвен дом за всичките народи?“ (Марк 11:17, цитирайки Исаия 56:7). Юдейските водачи бяха превърнали двора на храма, където езичниците се молеха, в тържище за обменители на пари и търговци на гълъби.
- Когато учениците смъмриха Мария, че е прахосала скъпоценно миро, Исус отговори: „Истина ви казвам: Където и да се проповядва благовестието **по целия свят**, ще се разказва в нейна памет това, което тя стори“ (Марк 14:9).
- В проповедта на Елеонския хълм Исус пророкува за деня, когато „това благовестие на царството ще бъде проповядвано по цялата вселена за свидетелство **на всичките народи**; и тогава ще дойде свършекът“ (Матей 24:14). Исус каза на тези ученици юдеи, които си мислеха, че Божието царство ще бъде само за избрания народ, че благата вест ще бъде проповядвана по целия свят.

Пророците в Стария Завет пророкуват, че Месия ще дойде за всички народи. През последната седмица от публичното Си служение Исус учеше учениците Си, че Божието царство ще включва хора от всички нации. Обещанието, дадено на пророците, щеше да се изпълни посредством църквата.

Наследството, което Исус оставя: Църквата в книгата Деяния на апостолите

Много книги за живота на Христос свършват с възнесението, но служението на Исус не доведе до кръста или дори до празния гроб, то доведе до Петдесетница. Исус обеща да изпрати друг Утешител, който да бъде с тях довека (Йоан 14:16). Това обещание се изпълни в книгата Деяния. Две от сцените там показват изпълнението на наследството на Исус.

Църквата на Петдесетница

► Прочетете Деяния 1:4-11 и Деяния 2:1-41.

Точно преди възнесението учениците попитаха: „Господи, сега ли ще възвърнеш на Израил царството?“ Те очакваха Исус да установи земно, политическо царство.

Възкресението възроди идеята им за земно царство. Според тях всичко, което Исус трябваше да направи, беше да отхвърли властта на Рим. Исус им отговори следното:

Не е за вас да знаете години или времена, които Отец е положил в Собствената Си власт; но ще приемете сила, когато дойде върху вас Святият Дух, и ще бъдете свидетели за Мене както в Йерусалим, тъй и в цяла Юдея и Самария, и до края на земята (Деяния 1:7-8).

„Времената на царството не са ваша отговорност“, намеква Исус. „Трябва да осъществите мисията, която съм ви поверил: да бъдете свидетели за Мен до краищата на земята. Преди да тръгнете обаче трябва да изчакате.“ В евангелие от Лука Исус казва: „А вие стойте в града [Йерусалим], докато се облечете със сила отгоре“ (Лука 24:49).

Петдесет дни след Пасха, когато 120 ученици се бяха събрали в горницата, обещанието за идването на Святия Дух се изпълни. Те започнаха да говорят на езиците на хората, дошли от най-различни места за юдейския празник Петдесетница (Деяния 2:4, 6-11). Това беше символ на изпълнението на плана на Христос църквата да бъде съставена от хора от всички народи.

Изброяването на народите в Деяния 2 напомня на Битие 10. Бог осуети опита на човеците да установят универсално царство във Вавилон като разбърка езиците им. В Деяния 2 Бог започна да изгражда Своето царство като направи така, че всеки да разбира какво се говори.

Петдесетница беше началото на „по-великите дела“, които Исус обеща (Йоан 14:12). Изпълнението на наследството на Исус беше започнало. Обещаният Свят Дух вече работеше в служението на апостолите. От този момент нататък църквата щеше да започне да изпълнява великата цел на Бога да изгради Своето царство. Както става ясно от проповедта на Петър обещанията в Стария Завет започват да се изпълняват чрез църквата.

Джон Стот дава четири аспекта на деня на Петдесетница.⁶⁶

- Денят на Петдесетница беше последният спасителен акт на Исус на земята.
- В деня на Петдесетница апостолите бяха подготвени за Великото Поръчение.
- Денят на Петдесетница сложи началото на новата ера на Духа. В Стария Завет Святият Дух овластяваше Божиите слуги в определени моменти. След Петдесетница християните имат достъп до служението на Духа по всяко време и на всяко място.
- Първото християнско съживление започна на Петдесетница.

⁶⁶ John W. Stott, *The Message of Acts* (Westmont, Illinois: InterVarsity Press, 1990), 60-61

Ефектите от Петдесетница са видими в останалата част от книгата Деяния на апостолите. Знаменията на този ден бяха специални. Радостта, общението на вярващите, смелостта за свидетелстване и силата за служение щяха да бъдат обичайни проявления на служението със силата на Святия Дух.

Всекидневният живот в ранната църква

► Прочетете Деяния 2:42-47.

Втората сцена, която показва изпълнението на наследството на Исус, се намира в края на втора глава на Деяния. Там виждаме всекидневния живот на ранната църква.

В първосвещеническата Си молитва Исус се помоли за единството на Своите последователи. Той се помоли „да бъдат едно, както и Ние сме едно“ (Йоан 17:22). Отговорът на тази молитва започва в Деяния 2. „Вярващите бяха заедно“; те „посещаваха храма заедно и разчупваха хляба в домовете си“; Бог „всеки ден прибавяше към църквата онези, които се спасяваха.“

Думата „единодушно“ изразява единството на ранната църква. Църквата остана единна въпреки трудностите на общуването между юдеи и езичници, преследването от юдейските водачи и личностните конфликти между апостолите. Независимо от всичко молитвата на Исус „да бъдат едно“ се изпълни.

► Църквата описана в Деяния 2:42-47 прилича ли на вашата църква? Служите ли със силата на Духа? Ако не, кои са пречките пред работата на Духа в и през вашето служение? Непокорство? Липса на молитва? Липса на вяра? Липса на единство? Как можете да видите изливане на Святия Дух във вашето служение?

Приложение: Да оставим наследство

Лидери на служения, които вече са се оттеглили, споделят следното за тяхното наследство, подготовката да напуснат ръководните позиции и уроци за този преход.⁶⁷

(1) Водачите, които оставят наследство, правят планове за бъдещето.

Представете си, че попитате един строител: „Какво строиш?“ Ще бъдете изумени, ако той отговори: „Все още не знам. Ще видя какво ще излезе.“

Строителят планира крайния резултат, преди да започне строителството. Водачите, които оставят наследство, знаят какво искат да оставят след себе си.

⁶⁷ Интервютата в този раздел включват следните водачи:

Д-р Майкъл Евъри, бивш президент на Божие библиейско училище и колеж, Синсинати, Охайо (God's Bible School and College, Cincinnati, OH)

Преподобният Пол Пиърпойнт, бивш пастор на църква Hobe Sound Bible Church и президент на FEA Missions, Hobe Sound, FL

Преподобният Ленард Санки, пенсиониран пастор и водач на многобройни мисионерски организации
Д-р Сидни Грант, бивш президент на FEA Missions, Hobe Sound, FL

Успешните лидери знаят какво наследство искат да оставят и не служат „на сляпо.“ Те вярват, че това, което вършат, е „това, което Бог ги е призовал да правят на мястото, където служат.“

Наследството на Исус беше група ученици, подготвени да водят църквата. От началото на служението Си Той отдели достатъчно време и енергия да подготви тези мъже като Негово наследство.

Ако искате да оставите наследство, трябва да правите планове за бъдещето. Тъжно е колко много хора градят живот, без да мислят за целта. Ако ги попитате „Какво градите с живота си?“, когато са на 30, 50 или 70 години, ще ви отговорят „Не знам. Чакам да видя какво ще стане.“

„Градите
наследството си
всеки ден, а не в
края на живота ви.“
- Алън Вайс

(2) Водачите, които оставят наследство, внимателно подготвят предаването на ръководството.

Представете си, че отивате при един строител в края на мащабен проект. Стените са готови, покривът е завършен, почти е време за нанасяне. Питате: „Какви са последните стъпки преди сградата да бъде завършена?“

Ще се стъписате, ако ви отговори така: „Не знам! Не съм обмислял последните стъпки.“ Не! Строителят оставя нещо, което ще го надживее и внимателно планира всяка стъпка. Може да ви каже: „На тази дата ще завършим сградата. В този ден ще се нанесе собственикът.“ Всичко, свързано с прехода, е планирано.

Водачите, които оставят наследство, внимателно планират смяната на лидерството. Когато е възможно, предварително планират оттеглянето си, давайки възможност организацията да избере кой да поеме поста и той да се подготви за новите отговорности. В някои случаи новият и старият водач известно време работят заедно, като новият лидер взема решенията, а старият е на разположение за съвети.

Водачите, които оставя наследство, подготвят воденото от тях служение за прехода от един водач към друг. При своето оттегляне добрите лидери внушават увереност в Божието снабдяване за бъдещето. Те подготвят хората да работят добре с новия лидер и се стараят всички в организацията да се чувстват сигурни по време на прехода. Един водач пише: „Целта ми беше нещата да протекат толкова гладко, че служителите дори да не усетят, че ме няма.“

(3) Водачите, които оставят наследство, знаят кога да си тръгнат.

Водачите трябва да са готови да предадат отговорностите на своя наследник и да си тръгнат без съжаления. Те трябва да бъдат на разположение да дадат съвет, но само ако новият водач им поиска такъв.

В този курс видяхме как Исус подготви учениците да поемат водачеството на църквата. Още от начало, Той внимателно ги обучи, а по-късно ги изпрати да служат и след

завръщането им им даде оценка. По време на пасхалната вечеря Той им даде последни инструкции за служението. Преди да се възнесе, за последен път им напомни за най-голямото им поръчение. Исус се подготви добре за прехода.

За съжаление много християнски водачи пренебрегват прехода при смяната на лидерството като си мислят следното: „Ще си върша работата, докато не дойде следващият. След това няма да е мой проблем.“ Естествено има случаи, когато внезапна болест, смърт или голяма промяна в служението правят подготовката за такъв преход невъзможна. Когато е възможно обаче, винаги трябва да планираме смяната на водачите. Това е една от най-важните стъпки при оставянето на наследство.

Задания по Урок 9

Напишете есе с дължина 3-5 страници като следвате следните указания:

(1) Помислете за водач на служение или член на семейството, който е оставил наследство, което е повлияло на християнския ви живот и служение. Опишете влиянието на този човек в живота ви в рамките на една страница. Отговорете на два въпроса.

- Как този човек е повлиял на живота ви?
- Кои техни действия или думи са имали толкова значим ефект?

(2) Какво наследство искате да оставите след смъртта си? Бъдете конкретни в отговора си. Отговорете в рамките на 1-2 страници.

- Какво наследство искате да оставите на семейството си?
- Какво наследство искате да оставите на общността си?
- Какво наследство искате да оставите на служението си?

(3) За всяка от трите подточки по-горе опишете конкретни практики, които трябва да следвате *сега*, за да оставите наследството, което искате. Отговорете в рамките на 1-2 страници.

Запазете есето и се връщайте към него всяка седмица през следващите шест месеца. Използвайте го, за да започнете планирате наследството, което да оставите на следващото поколение.

Благовестието на Царството (Проповед)

Професор Дани Маккейн (Университетът в Джос, Нигерия)

Преди няколко години емирът на Гомбе ме покани да му гостувам. След няколко месеца отидох в двореца. Един придворен ми обясни правилата, които се спазват при среща с емира. Трябва да си свалиш обувките преди да влезеш в двореца. Не можеш да се ръкуваш с емира, защото той не се ръкува с обикновените хора. Не можеш да седиш на една и съща височина с емира. Обръщенията към краля са "негово кралско височество" или „негово кралско величество.“

Всяко царство има собствени характеристики, владетели и водачи. Ако сте част от това царство, трябва да разбирате как функционира то и какви са неговите правила. Ще започна с два стиха, които служат като основа за тази проповед.

Матей 6:9-10:

Отче наш, Който си на небесата, да се свети Твоето име; да дойде Твоето царство; да бъде Твоята воля както на небето, така и на земята.

Лука 9:1-2:

И като свика дванадесетте, даде им сила и власт над всички бесове, и да изцеляват болести. И изпрати ги да проповядват Божието царство и да изцеляват болните.

В това послание искам да дам голямата картина на Божието царство и да покажа как тази истина може да бъде приложена на практика в нашите животи.

Божие царство: Голямата картина

Когато бях дете, мислех, че „Божие царство“ е **вечният дом на Бога – небето**. Много стихове, които говорят за царството, изглежда че се отнасят за нашия вечен дом. „Не всеки, който Ми казва: Господи! Господи! Ще влезе в небесното царство, но който върши волята на Отца Ми, Който е на небесата“ (Матей 7:21).

След като направих по-задълбочено изучаване, започнах да разбирам, че царството е повече от вечния дом на Бога. За известно време смятах, че царството до някаква степен е еквивалент на **църквата**. Притчи като тази за рибите и мрежата говорят, че не всички препратки към царството са свързани с небето.

Небесното царство прилича още на мрежа, хвърлена в езерото, и събрала риби от всякакъв вид, и като се напълни, изтеглиха я на брега и седнаха, та прибраха добрите в съдове, а лошите изхвърлиха. Така ще бъде и при свършека на века; ангелите ще излязат и ще отлъчат нечестивите измежду праведните, и ще ги

хвърлят в огнената пещ; там ще бъде плач и скърцане със зъби (Матей 13:47-50).

Това би трябвало да се отнася до църквата. В нашите общности има истински и лицемерни вярващи. В края на века Бог ще ги отсее: „Не всеки, който Ми казва: Господи! Господи! Ще влезе в небесното царство, но който върши волята на Отца Ми, Който е на небесата“ (Матей 7:21).

Колкото повече изучавах, толкова повече откривах, че Божието царство е **по-голямо от църквата**. Исус казва: „Но ако Аз чрез Божия Дух изгонвам бесовете, то Божието царство е дошло върху вас“ (Матей 12:28). Ако църквата беше родена в деня на Петдесетница и Божието царство вече беше дошло, тогава църквата и царството няма как да бъдат едно и също нещо.

Тези мисли ме накараха да погледна на царството от холистична гледна точка. Точно това искам да направя сега.

Божие царство в Едемската градина

По време на сътворението Бог каза: „Да създадем човека по Нашия образ, по Нашата прилика; и нека владеят над морските риби, над небесните птици, над добитъка, над цялата земя, и над всяко влечуго по земята“ (Битие 1:26). Когато Бог създаде човека, Той го създаде по Свое подобие.

Изглежда разумно да предположим, че Бог ще създаде място, където човеците да живеят, което ще прилича по своите най-важни характеристики на средата, в която Бог живее. Как е изглеждала Едемската градина?

- Там не е имало никакъв грях или морален недостатък; така както е на небето.
- Там не е имало болест, смърт или страдание; така както е на небето.
- Там не е имало нищо неприятно. Това е било едно съвършено място, като небето.
- Там не е имало безпорядък. Всичко е функционирало според предназначението си; така както е на небето.

По онова време Едемската градина е била Божието царство на земята. „И Бог видя всичко, което създаде; и ето беше твърде добро (Битие 1:31). Това е първият коментар за Божието царство на земята. Когато нещо е добро, всичко си е на мястото и по правилния начин. Всичко на земята беше така, както Бог искаше да бъде. То отразяваше реда, красотата и съвършенството, които бяха характерни за Божия дом в небето.

Загубата на Божието царство в Едемската градина

Бог даде подробни указания за запазването и поддръжката на Божието царство на земята. За съжаление човекът предаде святото доверие на Бога и съгреши срещу Него. От това последваха две сериозни неща.

Първо, грехът влезе в света и стана причина Божият образ в човека да бъде изкривен. Второ, понеже хората частично бяха изгубили образа на Бога, вече не можеха да останат да живеят в това съвършено място. Едем вече не беше подходящо място за човека.

Затова Бог ги изгони от градината и прокле земята, както беше проклел и мъжа и жената. Бог прокле земята да ражда тръни и бодили. Тя изгуби голяма част от своята красота, удобство, плодородие и сигурност. Както хората са само сянка на святите същества, които са били някога, така и земята е само сянка на онова, което Бог е създал в началото. Ако трябва да използваме думи, съответстващи на тона на тази проповед: Божието царство на земята се срина.

- Създаденото от Бога беше опорочено.
- Красотата, създадена от Бога стана грозота.
- Удобството, създадено от Бога, стана болка.
- Това, което Бог беше създал да бъде свято, сега стана греховно и покварено.
- Божият план за човека и земята нямаше да се осъществи.

Само че Бог не е неудачник. Той не може да бъде победен. „Няма мъдрост, няма разум, няма план, който може да успее против Господа“ (Притчи 21:30). Дяволът се опита да победи Бога, но няма начин да успее.

- Кой може да отмени онова, което Бог е направил?
- Кой може да каже „Не“, когато Бог е казал „Да“?
- Кой може да унищожи онова, което Бог е създал?

Бог няма да приеме поражение. Той е способен да обърне и да възстанови нещата, които са се объркали. Бог е съвършеният изкупител.

Бог задейства план за възстановяването на Неговото царство на земята.

Управлението Му и мирът Му непрестанно ще се увеличават върху престола на Давид и в неговото царство, за да го утвърди Той и укрепи чрез правосъдие и чрез праведност, отсега и довека. Ревността на Господа на силите ще извърши това (Исаия 9:7).

Още преди Адам и Ева да съгрешат Бог имаше план за възстановяването на царството Си на земята. Една от най-важните цели на Библията е да опише възстановяването на Божието царство на земята, така както е на небето. Този процес на възстановяване все още е в ход. Той започва в Битие 12:1-3.

Божие царство и Авраам

Авраам беше в Ур Халдейски, когато до него дойдоха думите:

Излез от отечеството си, от рода си и от бащиния си дом и иди в земята, която ще ти покажа. **Ще направя от тебе голям народ**; ще те благословя и ще

прославя името ти, и ще бъдеш за благословение. Ще благословя онези, които те благославят, а ще прокълна всеки, който те проклина; **и чрез тебе ще се благославят всички земни племена**“ (Битие 12:1-3, курсивът е мой).

Въпреки че думата *царство* не се споменава тук, вярваме, че Бог започва да възстановява царството Си на земята поради две обещания в този пасаж.

Бог обеща да направи голям народ от Израел

Интересно е, че почти една трета от следващите текстове в Стария Завет описват изграждането на тази нация.

В този процес виждаме, че Бог използва два принципа, които изглеждат са типични за Неговия начин на действие.

1. Когато Бог работи на земята, Той винаги го прави чрез хора. Обикновено Той не изпраща ангели да свършат работата, която трябва да бъде свършена на земята.
2. Когато Бог работи на земята, Той го прави усърдно, бавно, трудно, методично, тоест по начин, който е противоположен на начина, по който ние бихме направили нещата. Изграждането на нацията беше съпътствано с много препятствия, но в крайна сметка се случи.

Не смятам, че народът на Израел беше окончателното възстановяване на Божието царство на земята. Той беше стъпка в тази посока. Това царство показва, че Бог може да управлява Своя народ на земята. За съжаление поради човешкия фактор, успехът беше само частичен.

Бог обеща, че потомците на Авраам ще бъдат за благословение на всички народи

„...и чрез тебе ще се благославят всички земни племена“ (Битие 12:3). Това обещание се изпълни с идването на Исус.

Божие царство и Исус

Първата история, която Лука разказва след кръщението и изкушението на Исус е за посещението Му в синагогата в Назарет. Исус отиде в синагогата в града, в който беше отраснал и поиска да чете от Писанията. Текстът за този ден беше от Исая 61.

„Духът на Господа е върху Мене, защото Ме е помазал да благовествам на сиромасите; пратил Ме е да проглася освобождението на пленниците, и проглеждане на слепите, да пусна на свобода угнетените, да проглася благоприятната Господна година.“ И като затвори книгата, върна я на служителя и седна; а очите на всички в синагогата бяха впити в Него. И почна да им казва: Днес се изпълни това писание във вашите уши“ (Лука 4:18-21).

В началото на Своето служение Исус доста явно показва, че е дошъл, за да продължи процеса по възстановяване, който Бог движеше от стотици години.

- Заради последствията от греха светът беше обеднял както в духовен, така и в буквален смисъл. Исус заяви, че е помазан да „благовества на сиромасите.“
- Заради грехопадението човешката раса беше паднала в плен на греха. Исус каза, че е дошъл „да прогласи освобождение на пленниците.“
- Заради грехопадението хората бяха станали духовно слепи, тоест не можеха да разберат истината. Някои хора бяха ослепели и физически. Исус беше дошъл да „прогласи проглеждане на слепите.“
- Заради грехопадението дяволът и неговите ангели угнетяваха хората по най-различни начини. Исус каза, че е дошъл „да пусне на свобода угнетените.“

Исус казваше, че целта Му е да отмени много от проклятията, които бяха нанесени върху земята поради греха. С други думи Исус беше дошъл на земята, за да продължи изграждането на Божието царство на земята. Той беше дошъл, за да изпълни второто обещание, дадено на Авраам от Бога – да бъде за благословение на всички народи. „Времето се изпълни и Божието царство наближи; покайте се и вярвайте в благовестието“ (Марк 1:15). Царството заемаше централно място в поученията на Исус.

Божие царство и църквата

В периода на Стария Завет Бог работеше чрез народа на Израел. В Новия Завет Той започна да работи чрез църквата. Това беше напредък спрямо Стария Завет по няколко причини:

- Църквата включваше хора от целия свят, а не само юдеи.
- В църквата всеки имаше достъп до Святия Дух, а в Стария Завет това беше запазено само за духовните великани.
- В църквата се появи нов акцент върху личната връзка с Бога.
- В църквата поклонението **с дух и истина** беше по-важно от животинските жертвоприношения и строгите ритуали.

Уроците на Исус за Божието царство

От живота и поученията на Исус можем да научим няколко урока за царството.

(1) Божието царство няма географски граници и е навсякъде, където е Царят.

- Когато Исус беше на сватбата, Той им даде вино, защото царството Му беше там поради присъствието Му.
- Исус изцеляваше болните, защото царството Му беше по-голямо от болестите.

- Исус хранеше гладните, защото в царството Му основните нужди на хората имаха значение.

Днес Исус иска царството Му да достига до всяко място, където отиват Неговите последователи. Царството е там, където са хората на царя. Това е наша отговорност като част от царското семейство. Трябва да се постареем управлението на Исус да стигне до нашата област на влияние в този свят.

- Трябва да установим Божието царство в нашите семейства.
- Трябва да установим Божието царство в нашите общности.
- Трябва да установим Божието царство в нашите професии и работни места.
- Трябва да установим Божието царство в нашето местно и национално управление.
- Със сигурност трябва да установим Божието царство в нашите църкви и християнски организации.

Царството трябва да бъде установено навсякъде, където живеят неговите поданици. По този начин нашите домове и офиси са представителства на Божието царство. Нашите взаимоотношения с колегите представят царството. Петър пише:

Любезни, умолявам ви като пришълци и чужденци на света, да се въздържате от плътски страсти, които воюват против душата; да живеете благоприлично между езичниците, така че те, макар и да ви одумват като злодейци, да прославят Бога във времето, когато ще ги посети, понеже виждат добрите ви дела (1Петрово 2:11-12).

Бог иска онези, които не са жители на Неговото царство, да го виждат в нас. Това може да стане, само ако живеем според принципите на това царство. Хората могат ли да видят Божието царство във вас?

(2) Божието царство не е предназначено за определена група хора, а за всеки, който следва Бога.

Когато Исус изцели слугата на римския стотник (езичник), Той каза:

Но казвам ви, че мнозина ще дойдат от изток и запад, и ще насядат с Авраам, Исаак и Яков в **небесното царство** (Матей 8:11, курсивът е мой).

Царството беше за всеки без оглед на раса, език или етническа принадлежност. Понеже Исус избра хора с най-различен произход, ние също трябва да приемаме всички последователи на Исус. Расизмът и разцеплението не са част от Божието царство.

(3) Божието царство не е свързано със скъпи дворци и дрехи, а с положителни обществени ценности.

Когато си мислим за царство, често се сещаме за двореца – дома на царя. Дворецът дава някаква представа за царя. Исус обаче каза: „Лисиците си имат леговища и небесните птици – гнезда; а Човешкият Син няма къде глава да подслони“ (Матей 8:20). За царството на Исус не са типични богатството, изкусно построените сгради, модерните дрехи или скъпите бижута. За царството на Исус са характерни положителните ценности.

(4) За Божието царство са характерни правдата и истината, а не злото и манипулацията.

Исус учеше: „Ако вашата правда не надмине правдата на книжниците и фарисеите, никак няма да влезете в небесното царство“ (Матей 5:20). Правдата в случая не е богословска концепция, а практическа добрина. Фарисеите демонстрираха праведност, за да впечатлят хората и да си спечелят уважение. Истинската правда трябва да отиде отвъд справедливостта и добротата. Хората в царството на Исус правят правилните неща. Божието царство може да процъфтява и в богатство, и в оскъдност. Причината за това е, че то не е физическо, материално царство, а царство на ценности и добродетели.

(5) За Божието царство са характерни смирението и служението, а не гордостта и ритуалите.

Исус каза: „Блажени нищите по дух, защото е тяхно царството небесно“ (Матей 5:3). Изразът „нищо по дух“ означава смирение. Рядко свързваме светските политически лидери със смирение. Политиците трябва да обяснят на останалите с какво са по-добри от опонентите си. В царството на Исус обаче важни са смирението, безкористността и почитта към другия.

Кралските особи често са толкова разглезени и хвалени, че се възгордяват и започват да се мислят за по-важни от останалите, и могат да започнат да проявяват арогантност. Исус обаче каза: „Човешкият Син не дойде да Му служат, но **да служи**, и да даде живота Си откуп за мнозина“ (Матей 20:28, курсивът е мой). Царят водеше тези хора със Себе Си навсякъде и им предаваше Своите знания. Този цар дори изми краката на учениците. Ние изявяваме природата на това царство чрез смирение и простота, не чрез екстравагантност и екзотика.

(6) Божието царство не расте чрез естествен прираст, а чрез действията на последователите на Исус.

Исус каза: „Ще ти дам **ключовете на небесното царство**; и каквото вържеш на земята, ще бъде вързано на небесата, а каквото развържеш на земята, ще бъде развързано на небесата (Матей 16:19, курсивът е мой.). Когато царството, което Бог създаде падна в грях, тъмнина и хаос, Бог трябваше да възстанови земята. Той повери

на хората отговорността да водят другите в това царство и да го изграждат във всички сфери на обществото. Бог няма да изпрати ангели да градят царството Му. Той използва теб и мен за тази цел. Хората, които са част от царството, носят отговорност да:

- Довеждат други хора в царството.
- Да градят царството, където и да се намират.
- Да прилагат принципите на царството във всички сфери на обществото.

Това е наша отговорност и наша привилегия. Нека да бъдем активни в това да довеждаме хора в Божието царство.

Практикуване на благовестието на царството в книгата Деяния на апостолите

Сега ще видим как ранната църква опитваше да изпълни молитвата на Исус Божието царство да бъде установено на земята, така както е на небето. Разгледайте следните примери:

Служене на хора в нужда

Бог винаги е бил дълбоко загрижен за хората в нужда в обществото, включително вдовиците, сираците и бедните. Не е изненадващо, че последователите на Исус предприемаха практически действия, за да градят Божието царство на земята.

В Деяния 6 виждаме вярващите да се грижат за вдовиците. Християнката Тавита „вършеше много добри дела и благодеяния“ (Деяния 9:36). Павел и Варнава занесоха пари и провизии на вярващите в Йерусалим, когато там върлуваше глад (Деяния 11:29). По-късно в книгата Деяния Павел взема дарения от църквите в Македония и Ахaya за нуждаещите се в Йерусалим (Деяния 24:17).

Принципът на Божието царство относно нашите нужди е обобщен в думите на Павел във 2Коринтяни 8:13-15:

Понеже не искам други да бъдат облекчени, а вие утеснени; но да има равенство, като сегашно изобилие запълни тяхната оскъдност, и тяхното изобилие послужи на вашата оскъдност; та да има равенство, според както е писано: „Който беше събрал много, нямаше излишък; и който беше събрал малко, не му беше оскъдно.“

Има много начини да помогнем на нуждаещите се, без да е необходимо да имаме свръхестествени способности. Не трябва да чакаме свръхестествено снабдяване от Бог, за да опитаме да реагираме на страданието в нашето общество.

Поддържане на справедливостта

Справедливостта е важна част от Божието царство. Как ранната църква се справяше с проблема със справедливостта в обществото? Когато на Петър и Йоан им беше забранено да проповядват в името на Исус, те любезно отговориха на юдейските водачи, че им е било заповядано да проповядват благовестието и ако спрат, биха

проявили непокорство. Отговорът им беше: „Подобава да се покоряваме на Бога, а не на хората“ (Деяния 5:29).

Когато Павел е арестуван и бит във Филипи, той отказва да напусне затвора докато управниците, които са го вкарали там, не дойдат да го помолят да си тръгне. Това не е било евангелизаторски акт. Павел не се опитва да доведе тези хора при Христос. Това е било акт на справедливост. Павел се опитва да накара тези водачи да живеят според принципите на справедливост в обществото.

Павел е знаел, че евангелизирането и основаването на църкви не са били единствените му задачи. Той е живял в болно общество и е използвал всяка възможност да излекува част от тази болест, включително болестта на несправедливостта.

Изцеление на болни

Подобно на своя Учител Павел е можел да носи свръхестествено изцеление на някои хора, но не е разчитал само на това. Павел пише на Тимотей: „Не пий вече само вода, но употребявай малко вино поради стомаха си и честите си боледувания“ (1Тимотей 5:23). Виното съдържа много желязо и в умерени количества е полезно за кръвта. Павел препоръча на Тимотей това естествено лекарство.

След като Исус беше изпратил учениците на пътуване с обучителна цел, Той им каза: „Елате вие сами на уединено място и починете си малко“ (Марк 6:31). Исус разбираше, че доброто здраве изисква почивка.

Яков прави интересно изказване относно изцелението.

Болен ли е някой от вас? Нека повика църковните презвитери и нека се молят над него и го помажат с масло в Господното име; и молитвата, която е с вяра, ще избави страдалеца, Господ ще го привдигне и ако е извършил грехове, ще му се простят (Яков 5:14-15).

На гръцки има две думи за помазване. Едната се използва, когато става въпрос за ритуално помазване, а другата – за помазване с масло за медицински и козметични цели. Маслото е било първото нещо, което хората, които не са били лекари, са прилагали като лекарство. Добрият самарянин изля масло върху раните на нападнатия от разбойници. Бог решава дали да даде свръхестествено изцеление в отговор на молитва или човек да бъде излекуван чрез средствата на медицината.

Заключение

Бог иска да установи царството Си на земята, така както е на небесата. Царството се управлява въз основа на принципи, а не на географски, езикови или политически характеристики. Във всяка сфера на живота установяваме Божието царство дотолкова, доколкото поучаваме и прилагаме неговите принципи.

Препоръчителна литература

В този курс животът и служението на Исус биват изучавани като модел за живот и служение днес. Курсът не изследва изчерпателно Евангелията, а разглежда определени аспекти от служението на Исус с цел извличане на поуки, които са полезни за служението в наши дни. Ако желаете да направите цялостно изследване на живота на Христос, вижте препоръчителния списък с литература по-долу. Тези книги са основните източници, използвани за този курс.

Изчерпателно изследване на живота на Христос

Darrell Bock, *Jesus According to Scripture*

J. Dwight Pentecost, *The Words and Works of Jesus Christ*

Стилът на служение на Исус

Ajith Fernando, *Jesus Driven Ministry*

Робърт Колмън, *Учителят и Неговият план за евангелизиране* Издателство: Нов Човек, 2010 г. ISBN: 978-954-407-334-3

Други

Blomberg, Craig. *Jesus and the Gospels*. Nashville: Broadman & Holman, 1997.

Bock, Darrell L. *Jesus According to Scripture*. Grand Rapids: Baker Academic, 2002.

Coleman, Robert E. *The Mind of the Master*. Colorado Springs: Waterbrook Press, 1977.

Coleman, Robert E. *The Master Plan of Evangelism*. Grand Rapids: Baker Books, 1993.

Fernando, Ajith. *Jesus Driven Ministry*. Wheaton, Illinois: Crossway, 2002.

Pentecost, J. Dwight. *The Words and Works of Jesus Christ*. Grand Rapids: Zondervan, 1981.

Robertson, A. T. *Harmony of the Gospels*. New York: Harper & Row Publishers, 1922.
Available online at <http://www.gutenberg.org/files/36264/36264-h/36264-h.htm>

Отчет за изпълнени задания

Име на студента _____

В таблицата по-долу запишете датата на завършване на всяко от заданията. The tests are considered complete when the student achieves a score of 70% or higher. Всички задания трябва да бъдат успешно завършени, за да бъде получен сертификат от Shepherds Global Classroom.

Урок	Задание 1	Задание 2	Задание 3
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

Заявление за Сертификат за завършена програма от Shepherds Global Classroom може да бъде попълнено на нашата уеб страница www.shepherdsglobal.org. Ако има студенти, чиито заявления са попълнени от преподавателите или помощниците на курса, то същите ще получат сертификатите по дигитален път от директора на SGC.